

د هجرت کتاب

سریزه

د هجرت کتاب د تورات دوهم کتاب دی. په دې کتاب کې یوه ډېره مهمه پېښه چې د اسراییلو په تاریخ کې رامنځته شوې وه بیانېږي. دا کتاب مونږ ته د مصر د غلامۍ څخه د اسراییلو د ازادۍ په باره کې خبرې کوي.

دا کتاب څلور مهمې برخې لري: (۱) د غلامۍ څخه د عبرانیانو ازادېدل (۲) د سینا غره ته د هغوی سفر (۳) د خدای پاک لوظ د خپل قوم سره د سینا په غره کې او هغوی ته د ځینو قوانینو ورکول چې د هغو له مخې ژوند وکړي (۴) د اسراییلو دپاره د عبادتخاني جوړول او د کاهنانو او د خدای پاک د عبادت په باره کې قوانین.

برسېره پردې دا کتاب دا بیانوي چې کله چې خدای پاک خپل خلک د غلامۍ څخه خلاص کړل او د هغوی څخه یې یو قوم جوړ کړ، نو د هغوی دپاره یې کوم کارونه وکړل.

په دې کتاب کې مرکزي شخصیت حضرت موسیٰ دی چې خدای پاک هغه انتخاب کړی و چې د هغه قوم د مصر څخه راوباسي. د هجرت د کتاب اولني دولس فصلونه مونږ ته د اسراییلو د تکلیف او عذاب حالت بیانوي چې په مصر کې یې په مهاجرت او غلامۍ کې ژوند تېراوه. مطلق قادر خدای چې پرېکړه یې کړې وه هغوی ته خلاصون ورکړي، نو په مصریانو باندې د ډول ډول بلاگانو په نازلولو سره یې فرعون دې ته مجبور کړ چې هغوی ته د وتلو اجازه ورکړي.

د مصر څخه د اسراييلو د وتلو څخه وروسته په داسې حال کې چې د فرعون لښکرو هغوی تعقيبول، خدای پاک هغوی په معجزانه ډول د سرې بحيرې څخه تېر کړل. خو سره له دې چې اسراييلو څو څو ځلې وليدل چې خدای پاک هغوی په معجزو باندې ساتي او مرسته ورسره کوي، بياهم هغوی د هغه په مقابل کې نافرمانې وکړه. د نافرمانۍ په نتيجه کې هغوی وعده شوي وطن يعني کنعان ته ونه رسېدل او څلورېنځ کاله په دښته کې سرگردانه شول. په دې موده کې هغه نافرمانه نسل مړ شو او يو نوی نسل چې غوښتل يې د خدای پاک د حکمونو څخه اطاعت وکړي راپيدا شو.

کله چې هغوی د سينا د غره لمنو ته ورسېدل، خدای پاک په غره باندې د حضرت موسی^۱ سره خبرې وکړې او هغوی ته يې لس حکمونه چې د حضرت موسی^۱ د شريعت اساس جوړوي ورکړل. د دې شريعت ډېره مهمه برخه د هغوی د گناهونو دپاره د کفارې ادا کولو په خاطر د حيواناتو د قرباني کولو په باره کې وه. که څه هم دې قربانيو نه شو کولی چې د هغوی د بدنونو څخه د همېشه دپاره گناه لېرې کړي، خو دا د يوې داسې کاملې قرباني نمونه وه چې خدای پاک د ټولو انسانانو دپاره د گناه څخه د خلاصون په خاطر برابره کړې وه. دا کامله قرباني په آينده کې د راتلو په حال کې وه.

د موضوعگانو فهرست

د مصر څخه د اسراييليانو ازادېدل ۱: ۱ - ۱۵: ۲۱

الف: په مصر کې غلامان ۱: ۱ - ۲۲

ب: د حضرت موسی^۱ زېږېدنه او د هغه د ژوند اولني کلونه ۲: ۱ - ۴: ۳۱

ت: حضرت موسی^۱ او حضرت هارون د فرعون سره مخالفت کوي ۵: ۱ - ۱۱: ۱۰

ث: د فسحې اختر او د مصر څخه وتل ۱۲: ۱ - ۱۵: ۲۱

د سرې بحيرې څخه د سينا تر غره پورې ۱۵: ۲۲ - ۱۸: ۲۷

په اسراييليانو باندې په مصر کې ظلم کېږي

۱-۵) کله چې حضرت يعقوب مصر ته لاړ، د هغه زوی حضرت يوسف له پخوانه هلته و. نو حضرت يعقوب خپل نور زامن د هغوی د کورنيو سره بوتلل. د هغوی نومونه دا دي: روبين، شمعون، لوي، يهودا، يساکار، زبولون، بنيامين، دان، نفتالي، جاد او اشير. د حضرت يعقوب د ټولو زامنو، لمسيو او کړوسيو شمېر اويا تنو ته رسېده او هغوی ټول د هغه سره لاړل. ۶) د وخت په تېرېدو سره حضرت يوسف، د هغه وروڼه او د هغې زمانې ټول خلک مړه شول، ۷) خو د هغوی اولاده يعنې اسراييليان د زياتو اولادونو خاوندان شول او هغوی دومره زيات شول چې مصر ورڅخه ډک شو.

۸) له ډېرو کلونو وروسته په مصر کې يو نوي پادشاه قدرت ترلاسه کړ چې هغه د حضرت يوسف په باره کې هيڅ معلومات نه درلود. ۹) هغه مصريانو ته وويل: >د اسراييلو شمېر زمونږ په خاوره کې ډېر شوی دی او هغوی زمونږ نه ډېر قوي دي. ۱۰) که چېرې جنگ وشي نو کېدای شي چې هغوی زمونږ د دښمنانو سره يوځای شي او زمونږ په مقابل کې وجنگيږي او د دې وطن څخه وتښتي. نو مونږ بايد کومه لاره چاره وسنجوو او پرېږدو چې د هغوی شمېر له دې څخه هم زيات شي. < ۱۱) نو مصريانو هغوی د کار مشرانو ته وروسپارل ترڅو هغوی اسراييليان په سخت کار کمزوري کړي. هغوی د فيتوم او رعمسيس بناوړنه چې فرعون په کې خپل گودامونه ساتل جوړ کړل. ۱۲) که څه هم د اسراييليانو سره بده رویه کېدله، خو د هغوی شمېر زياتېده او نوره ځمکه يې هم ونيوله. له دې کبله مصريانو له هغوی څخه وېره درلودله ۱۳-۱۴) او سخت ظلم يې ورباندې کاوه چې ژوند يې تريخ شي. هغوی به يې مجبورول چې خښتې جوړې کړي، خټې وکړي

او په پټيو کې کار وکړي او هيڅ رحم يې ورباندې نه کاوه.

۱۵ په آخر کې فرعون دوه دايې گانې راوغوښتې چې شفره او فوعه نومېدلې او هغوی د عبرانی
ښځو سره د اولاد د زېږولو په وخت کې مرسته کوله. ۱۶ هغوی ته يې وويل: <که چېرې يوه
عبرانی ښځه نجلۍ وزېږوي، هغه ژوندۍ پرېږدئ او که چېرې هلک وي نو ويې وژنئ!> ۱۷ که
خه هم فرعون ورته ويلې وو، مگر دا ښځې د خدای پاک څخه وپېرېدلې او هلکان يې نه وژل. ۱۸
فرعون يو ځل بيا دا دوه دايې گانې راوغوښتې او پوښتنه يې ورڅخه وکړه: <تاسو ولې هغه هلکان
ژوندۍ پرېږدئ؟>

۱۹ هغوی په ځواب کې وويل: <عبرانی ښځې د مصريو ښځو په پرتله ژر ماشوم زېږوي او
زمونږ له رسېدلو څخه مخکې د هغوی ماشوم پيدا کېږي.> ۲۰-۲۱ خدای پاک له هغو دوو
ښځو سره ښه وکړل ځکه چې هغوی په رښتيا سره له خدايه وپېرېدلې او هغوی دواړو ته يې
اولادونه ورکړل. عبرانيان به زياتېدل او قوي کېدل. ۲۲ بالاخره فرعون ټول قوم ته امر وکړ:
<څنگه چې عبرانی هلک پيدا کېږي، تاسو به هغه د نيل په سيند کې غورزوئ. مگر ټولې انجونې
ژوندۍ پرېږدئ.>

د حضرت موسی زېږېدنه

۲ ۱ په همدې وخت کې يو سړي چې د لاوي د قبيلې څخه ؤ د خپلې قبيلې د يوې ښځې
سره واده وکړ. ۲ هغه ښځه اميدواره شوه او زوی يې پيدا شو. کله چې هغې وليدل چې ماشوم
يې ښکلی دی نو هغه يې د دريو مياشتو دپاره پټ وساته. ۳ کله چې هغې نور نه شو کولی چې
هغه ماشوم پټ وساتي، نو د لوڅو څخه يې يوه ټوکړۍ جوړه کړه او د قيرو پوښ يې ورته ورکړ.
هغې ماشوم په ټوکړۍ کې واچاوه او د نيل د سيند په غاړه يې د لوڅو په منځ کې لاهو کړ. ۴ د

ماشوم خور لږه لږې ودرېدله چې وگوري په ماشوم باندې څه کيږي.

⑤ په دې وخت کې د فرعون لور د لمبلو دپاره سيند ته راغله او د هغې وينځې د سيند په غاړه گرځېدلې. په دې وخت کې هغې د لوخو په منځ کې هغه ټوکړی وليدله او يوه نښه يې وروولېرله چې هغه له اوبو څخه راوباسي. ⑥ کله چې د فرعون لور ټوکړی پرانيستله هغې ماشوم وليد او ورباندې خفه شوه ځکه چې هغه ژړل. هغې وويل: <دا يو عبرانی ماشوم دی.>

⑦ يوناخاپه د ماشوم خور راغله او پوښتنه يې وکړه: <آيا ته غواړې چې زه لاړه شم او دغه ماشوم ته يوه عبرانی نښه راولم چې تې ورکړي؟>

⑧ د فرعون لور په ځواب کې وويل: <هو، لاړه شه.> نو نجلی لاړه او د ماشوم خپله مور يې راوستله. ⑨ د فرعون لور هغې نښې ته وويل: <دا ماشوم واخله او زما دپاره شيدي ورکوه او پالنه يې کوه. زه به تاته پيسې درکوم.> هغې ماشوم يووړ او د هغه پالنه يې کوله. ⑩ کله چې دا ماشوم لوی شو، نو هغه يې د فرعون لور ته يووړ او هغې لکه د خپل زوی په شان وساته. هغې په دې ماشوم باندې د موسی^۱ نوم کېښود، ځکه چې هغې د ځان سره وويل: <ما هغه له اوبو څخه راوويست.>

حضرت موسی^۱ مديان ته تښتې

⑪ کله چې حضرت موسی^۱ لوی شو، هغه د خپل قوم سره د ليدنې کتنې دپاره لاړ. هغه وليدل چې د هغه قوم څومره سخت کار کاوه. هغه يو مصری وليد چې يو عبرانی ورور يې واهه. ⑫ حضرت موسی^۱ يو خوا بل خوا وکتل کله چې پوه شو څوک يې نه وينی، نو هغه مصری يې وواژه او په شگه کې يې پټ کړ. ⑬ کله چې حضرت موسی^۱ بله ورځ ووت، هغه دوه عبرانیان وليدل چې

يو د بل سره يې جگړه كوله. نو حضرت موسى^۱ له هغه يو څخه چې ملامت و پوښتنه وكړه: <ته ولې خپل عبراني وطندار وهي؟>

۱۴ هغه سړي په ځواب كې وويل: <ته چا زمونږ قاضي او حاكم ټاكلې يې؟ ته غواړې چې ما هم ووژنې لكه څنگه چې دې هغه مصري وواژه؟> حضرت موسى^۱ د دې خبرې په اورېدلو ووپرېده او د ځان سره يې وويل: <خلک پوه شوي دي چې ما څه كړي دي.> ۱۵ كله چې فرعون د حضرت موسى^۱ د كار څخه خبر شو، هغه د حضرت موسى^۱ د وژلو هڅه وكړه. مگر هغه د مديان خاورې ته وتښتېده.

يوه ورځ حضرت موسى^۱ د كوهي په غاړه ناست و، ۱۶ چې د مديان كاهن يترون اووه لورگانې راغلې چې اوبه راوباسي او د خپلې رمې دپاره اخورونه ډك كړي. ۱۷ مگر څو شپڼو د يترون لورگانې وشړلې. بيا حضرت موسى^۱ د هغوی سره د مرستې كولو دپاره ورغی او رمې ته يې اوبه وركړې. ۱۸ كله چې د يترون لورگانې خپل كور ته راستنې شوې، نو پلار يې پوښتنه وړڅخه وكړه: <تاسو نن دومره وختي ولې راغلي؟>

۱۹ هغوی په ځواب كې وويل: <يو مصري د شپڼو څخه وژغورلو او زمونږ دپاره يې اوبه راوويستلې او رمې ته يې وركړې.>

۲۰ يترون پوښتنه وكړه: <هغه چېرته دی؟ تاسو ولې هغه هلته پرېښود؟ هغه ته بلنه وركړئ چې زمونږ سره ډوډۍ وخوري.>

۲۱ نو حضرت موسى^۱ موافقه وكړه چې د يترون سره پاتې شي او هغه خپله لور صفوره حضرت موسى^۱ ته په نكاح وركړه. ۲۲ كله چې د هغې زوی پيدا شو، حضرت موسى^۱ وفرمايل: <زه به د هغه نوم جرشون كېږدم ځكه چې زه په دې خاوره كې بېگانه يم.>

۲۳) وروسته له ډېرو کلونو د مصر پادشاه مړ شو. اسراييليانو لا د غلامۍ له کبله فريادونه کول او د خدای پاک څخه يې مرسته غوښتله. ۲۴) خدای پاک د دوی فریاد واورېده او هغه لوظ يې را په یاد کړ چې د حضرت ابراهيم، حضرت اسحاق او حضرت يعقوب سره يې کړی و، ۲۵) ځکه چې خدای پاک وليدل چې د هغه په قوم باندې څه تېرېږي. نو هغه ورباندې ډېر اندېښمن شو.

خدای پاک د حضرت موسیٰ سره خبرې کوي

۳ ۱) يوه ورځ حضرت موسیٰ د خپل خسر يعنې د مديان کاهن يترون رمه څروله او حضرت موسیٰ د رمې سره د دښتې په لار د سینا مقدس غره ته راغی. ۲) هلته هغه ته د يو سوزېدونکي بوټي څخه د څښتن فرېښته وربښکاره شوه. حضرت موسیٰ وليدل چې بوټي اور اخیستی و، مگر نه سوزېده. ۳) هغه د ځان سره وويل: <دا عجيبه خبره ده! زه ځم وگورم چې دا بوټی ولې نه سوزي.>

۴) کله چې څښتن وليدل چې حضرت موسیٰ بوټي ته ورنژدې کېږي، هغه غږ ورته وکړ: <ای موسیٰ، ای موسیٰ!>

حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: <زه حاضر یم.>

۵) خدای پاک ورته وفرمایل: <نژدې مه راځه، خپلې خپلې وباسه. په کومه ځمکه باندې چې ته ولاړ يې هغه ځمکه مقدسه ده. ۶) زه ستا د نیکونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب خدای یم.> حضرت موسیٰ خپل مخ پټ کړ ځکه چې هغه وپېرېده چې خدای پاک ته وگوري.

۷) څښتن وفرمایل: <ما وليدل چې زما د قوم سره په مصر کې څومره ظالمانه رویه کېږي. ما

اورېدلي چې هغوی ماته زاری کوي چې د خپلو مسئلانو څخه خلاص شي. زه د هغوی د ټولو تکلیفونو څخه خبر یم. (۸) نو زه رابښکته شوی یم چې هغوی د مصریانو څخه وژغورم. زه به خپل قوم له مصر څخه داسې هېواد ته بوځم چې پراخ وي او ښه حاصلخېزه ځمکه په کې وي. زه به هغوی ته هغه ځمکه ورکړم چې کنعانیان، حیثیان، اموریان، فرزبان، حویان او یبوسیان اوسېږي. (۹) زما قوم ماته د مرستې دپاره زاری کولې او ما لیدلي دي چې مصریان په هغوی باندې څومره ظلم کوي. (۱۰) اوس فرعون ته ورشه! زه تا هلته لېرم ترڅو زما قوم یعنې اسرائیلیان له هغې خاورې څخه راوباسي. <

(۱۱) مگر حضرت موسیٰ خدای پاک ته وفرمایل: <زه څوک یم چې فرعون ته ورشم او اسرائیلیان له مصر څخه وباسم؟>

(۱۲) خدای پاک په ځواب کې وفرمایل: <زه به ستا سره مل یم. او دا به تاته یوه ښه وي چې دا زه یم چې ته مې ولېږلې: کله چې ته قوم له مصر څخه راوباسې، تاسو به په دې غره باندې د خدای عبادت وکړئ.>

(۱۳) حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: <کله چې زه اسرائیلیانو ته ورشم او هغوی ته ووايم چې زه ستاسو د نیکونو خدای رالېږلی یم، هغوی به زما څخه ستا د نوم پوښتنه وکړي، نو زه هغوی ته څه ځواب ورکړم؟>

(۱۴) - (۱۵) خدای پاک حضرت موسیٰ ته په ځواب کې وفرمایل: <زه هغه څوک یم چې یم. هغوی ته ووايه چې هغه چا زه رالېږلی یم چې خپل ځان ته وايي چې <زه یم>. اسرائیلیانو ته ووايه چې زه څښتن ستاسو د نیکونو یعنې ابراهیم، اسحاق او د یعقوب خدای رالېږلی یم او دا به تر ابدې پورې زما نوم وي او راتلونکي نسلونه به هم په دې نوم یادوي. (۱۶) لاړ شه او د اسرائیلو مشران سره

راغونډ کړه او ورته ووايه چې څښتن ستاسو د نيکونو يعني ابراهيم، اسحاق او د يعقوب خدای ماته رابنکاره شو. هغوی ته ووايه چې زه تاسو ته راغلی يم او ليدلي مې دي چې مصريان ستاسو سره څومره بد چلند کوي. (۱۷) زه دا وعده کوم چې تاسو به د مصر له تکليفونو څخه خلاص کړم. او زه به تاسو ته غني او حاصلخېزه ځمکه درکړم چېرته چې کنعانيان، حيتيان، اموريان، فرزبان، حويان او ييوسيان اوسېږي.

(۱۸) د اسراييلو مشران به ستا خبرو ته غوږ کېږدي. بيا هغوی د مصر پادشاه ته وروله او ورته ووايي: د عبرانيانو څښتن خدای مونږ ته رابنکاره شوی دی. مونږ پرېږده چې په دښته کې درې ورځې سفر وکړو چې هغه ته قرباني وړاندې کړو. (۱۹) زه پوهېږم چې د مصر پادشاه به تاسو پرېږدي چې لاړ شئ که چېرې هغه مجبور نه شي. (۲۰) نو زه به د خپل قدرت څخه کار واخلم او مصريانو ته به په هر ډول معجزو باندې سزا ورکړم. له هغې وروسته به هغه تاسو پرېږدي چې لاړ شئ.

(۲۱) زه به مصريان دې ته مجبور کړم چې ستاسو عزت وکړي، نو کله چې زما قوم ځي هغوی به خالي لاس نه ځي. (۲۲) هره اسراييلي ښځه به خپلې مصري گاونډۍ يا بلې مصري ښځې ته چې د هغې په کور کې اوسېږي ورشي او د هغې څخه به د سرو او سپينو زرو زېورات او کالي واخلي او خپلو لورگانو او زامنو ته به يې واغوندي. کله چې د مصر څخه وزئ نو د مصريانو شتمني به د ځان سره يوسئ. <

خدای پاک حضرت موسی^۱ ته د معجزو د ښودلو قدرت ورکوي

۴ (۱) حضرت موسی^۱ په ځواب کې وفرمايل: <فرض کړه که چېرې اسراييليان زما په خبرو باندې باور ونه کړي او ماته غوږ ونه نيسي او ووايي چې څښتن تاته نه دی ښکاره شوی، نو بيا څه

٢) خښتن له حضرت موسى^۱ څخه پوښتنه وکړه: <ستا په لاس کې څه دي؟>

حضرت موسى^۱ په ځواب کې وفرمايل: <امسا.>

٣) خدای پاک وفرمايل: <هغه په ځمکه باندې وغورزوه.> کله چې هغه دا امسا په ځمکه وغورزوله، نو امسا په مار بدله شوه او هغه ورڅخه منډه کړه. ٤) بيا خښتن ورته وفرمايل: <هغه د لکې څخه ونيسه.> نو حضرت موسى^۱ هغه راوښووه او مار بېرته په امسا بدل شو. ٥) خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: <داسې کار وکړه. بيا به اسراييليان باور وکړي چې زه تا ليدلی يم چې ستاسو د نيکونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب خدای يم.>

٦) خدای پاک حضرت موسى^۱ ته بيا وفرمايل: <خپل لاس دې په گړپوان کې نښاسه.> هغه همداسې وکړل او کله چې هغه خپل لاس له گړپوان څخه راوويسته هغه وليدل چې لاس يې د پوستکي په ناروغۍ باندې اخته شوی ؤ او لکه د واورې په شان سپين شوی ؤ. ٧) خدای پاک بيا ورته وفرمايل: <لاس دې بېرته په گړپوان کې نښاسه.> حضرت موسى^۱ هماغه شان وکړل. کله چې هغه خپل لاس بېرته راوويسته، د هغه لاس د هغه د نور بدن په شان روغ ؤ. ٨) خښتن وفرمايل: <که چېرې هغوی ستا په خبره باور ونه کړي يا په اولنۍ معجزې باندې قانع نه شي، نو بيا به په دې معجزې باندې قانع شي. ٩) که چېرې د دغو دوو معجزو سره سره بياهم هغوی ستا په خبره باور ونه کړي او ستا خبرو ته غور ونه نيسي، نو د نيل د سيند څخه لږې اوبه راواخله او په ځمکه باندې يې توی کړه. هغه اوبه به په وينه بدلې شي.>

١٠) مگر حضرت موسى^۱ وفرمايل: <خښتنه، ما مه لېره. زه هيڅکله هم ښه وياند نه وم. د اول نه هم نه وم او نه له هغه وخت څخه چې تا زما سره خبرې وکړې. زه په خبرو کولو کې کمزوری يم

او ژبه مې نښلې.>

۱۱ خښتن هغه ته وفرمايل: >هغه څوك دى چې انسان ته يې ژبه وركړې ده؟ چا چې كانه، گنگيان، بينا او ړانده پيدا كړل؟ زه خښتن يم او دا هرڅه كوم. ۱۲ اوس لاړ شه! زه به ستا سره په خبرو كولو كې مرسته وكړم او درته وبه وايم چې څه ووايې.<

۱۳ مگر حضرت موسى^۱ وفرمايل: >خښتنه، ته بل څوك ولېره چې دا كار وكړي.<

۱۴ خښتن په حضرت موسى^۱ باندې په قهر شو او ويې فرمايل: >آيا ستا ورور لاوي هارون نشته؟ هغه بڼې خبرې كولى شي. هغه ستا د ليدنې كتنې دپاره راځي او ستا په ليدلو به خوشاله شي. ۱۵-۱۶ زه به د خبرو كولو په وخت كې ستاسو دواړو سره يم او تاسو دواړو ته به ووايم چې څه وكړئ. هغه به ستا وياند وي او ستا په ځاى به خلكو ته خبرې كوي او ته به د هغه دپاره د خداى په شان يې او هغه ته به وايې چې داسې وايه. ۱۷ اوس دا امسا واخله او په هغې باندې معجزې ښكاره كوه.<

حضرت موسى^۱ مصر ته ستنږي

۱۸ حضرت موسى^۱ خپل خسر يعنې يترون ته ورغى او هغه ته يې وفرمايل: >ما پرېږده چې مصر ته لاړ شم چې وگورم زما خپلوان لا ژوندي دي او كه نه.<

يترون هغه ته وويل: >څه په خير لاړ شي.<

۱۹ حضرت موسى^۱ لا د مديان په خاوره كې ؤ چې خښتن هغه ته وفرمايل: >مصر ته ستون شه. چا چې غوښتل تا ووژني هغوى اوس مړه دي.< ۲۰ نو حضرت موسى^۱ خپله ښځه او زامن په

خره باندې سپاره کړل او د مصر په لور روان شو. حضرت موسیٰ هغه امسا هم له ځان سره یووړه د کومې په هکله چې خدای پاک ورته فرمایلي وو.

۲۱) خښتن بیا حضرت موسیٰ ته وفرمایلي: <اوس چې ته بېرته مصر ته روان یې، فرعون ته هغه معجزې وښایه چې تاته مې د هغو د ښودلو قدرت درکړی دی. مگر زه به د فرعون زړه سخت کړم او هغه به قوم پرېږدي چې لاړ شي. ۲۲) بیا فرعون ته ووايه چې خښتن فرمایي: اسراييل زما دپاره لکه د مشر زوی په شان دي. ۲۳) ما تاته امر وکړ چې هغوی پرېږده چې د مصر څخه ووزي او زما عبادت وکړي، مگر تا انکار وکړ. نو اوس به زه ستا مشر زوی ووژنم.>

۲۴) د مصر په لاره کې چېرته چې هغوی شپه تېروله، خښتن د حضرت موسیٰ سره مخامخ شو او نژدې ؤ چې هغه ووژني. ۲۵-۲۶) خو صفورې خپل زوی په تېره تېره باندې سنت کړ او د سنتېدو پوستکي يې د هغه په پښو باندې وواهه او د سنت گيری د رواج له مخې يې وويل: <زما گرانه زويه، دا وينه به ستا ساتنه وکړي.> نو خښتن حضرت موسیٰ ته زیان ونه رساوه.

۲۷) خښتن حضرت هارون ته وفرمایلي: <د موسیٰ د لیدلو دپاره دښتې ته لاړ شه.> نو حضرت هارون د حضرت موسیٰ د لیدلو دپاره مقدس غره ته لاړ او کله چې ورسره مخامخ شو هغه يې ښکل کړ. ۲۸) بیا حضرت موسیٰ هغه ټول شيان چې خښتن ورته فرمایلي وو او همدارنگه د هغو معجزو په هکله چې هغه ته يې د هغو د ښودلو حکم ورکړی ؤ حضرت هارون ته وفرمایلي. ۲۹) نو حضرت موسیٰ او حضرت هارون مصر ته لاړل او د اسراييلو ټول مشران يې راغونډ کړل. ۳۰) هغه ټول شيان چې خښتن حضرت موسیٰ ته فرمایلي وو حضرت هارون هغوی ته بیان کړل او بیا حضرت موسیٰ خلکو ته هغه معجزې وروښودلې. ۳۱) مشران ژر په دې باندې قانع شول چې حضرت موسیٰ او حضرت هارون د خښتن له خوا رالېږل شوي دي. کله چې هغوی پوه شول چې خښتن د هغوی بدبختي لیدلې ده او د هغوی دپاره زیات اندېښمن دی، نو ټول په سجده پرېوتل او

حضرت موسیٰ او حضرت هارون د فرعون په حضور کې

۵ ﴿١﴾ بیا حضرت موسیٰ او حضرت هارون فرعون ته ورغلل او ورته وېې فرمایل: >د اسراییلو خښتن خدای فرمایي: زما قوم پر پرېده چې دښتې ته لاړ شي او هلته زما د احترام په خاطر اختر ولمانځي.<

۶ ﴿٢﴾ فرعون وویل: >خښتن څوک دی؟ زه ولې د هغه خبرو ته غوږ ونیسم او اسراییلیان پر پرېدم چې لاړ شي؟ زه خښتن نه پېژنم او نه به اسراییلو ته د تګ اجازه ورکړم.<

۷ ﴿٣﴾ هغوی په ځواب کې وفرمایل: >د عبرانیانو خدای مونږ ته رابښکاره شوی دی. مونږ پر پرېده چې د دریو ورځو دپاره په دښتې کې سفر وکړو ترڅو خپل خښتن خدای ته قرباني وړاندې کړو. که نه، نو هغه به مونږ د ناروغیو او جګړې په وسیله ووژني.<

۸ ﴿٤﴾ فرعون حضرت موسیٰ او حضرت هارون ته وویل: >تاسو ولې خلک له کاره وباسئ؟ هر یو بېرته په خپل کار پسې لاړ شئ! ﴿٥﴾ ستاسو شمېر له مصریانو څخه زیات شوی دی. او اوس غواړئ چې کار بس کړئ!<

۹ ﴿٦﴾ په هماغه ورځ فرعون د غلامانو په مصري مسئولانو او د کارگرانو په اسراییلی مشرانو امر وکړ: ﴿٧﴾ >نور خلکو ته د خښتو جوړولو دپاره بوس مه ورکوئ. هغوی ته ووايئ چې لاړ شي او په خپله یې د ځانونو دپاره پیدا کړي. ﴿٨﴾ مګر هغوی باید دومره خښتې جوړې کړي څومره یې چې پخوا جوړولې. هغوی تنبلان دي، ځکه ماته زاری کوي چې هغوی پر پرېدم چې لاړ شي او خپل

خدای ته قرباني وړاندې کړي! ﴿٩﴾ په هغوی باندې سخت کار وکړئ او مصروف یې وساتئ چې داسې درواغو ته بیا غوږ ونه نیسي. <

﴿١٠﴾ نو د غلامانو مسوولان او د کارگرانو مشران راغلل او ویې ویل: <فرعون وايي: زه به نور تاسو ته بوس درنه کړم. ﴿١١﴾ لار شئ او هرچېرته چې کولی شئ د ځانونو دپاره بوس پیدا کړئ، خو بیا به هم دومره خښتې جوړوئ خومره چې مو مخکې جوړولې. < ﴿١٢﴾ نو خلک په ټول مصر کې وگرځېدل ترڅو د ځانونو دپاره بوس پیدا کړي. ﴿١٣﴾ د غلامانو مسوولانو به په هغوی فشار اچاوه او هغوی ته به یې ویل: <تاسو باید هره ورځ دومره خښتې جوړې کړئ خومره چې تاسو هغه وخت جوړولې چې بوس درته درکول کېدل. < ﴿١٤﴾ د غلامانو مصري مسوولانو به هغه اسرایلي مشران وهل چې په دوی باندې یې مقرر کړي وو او ورته ویل به یې: <تاسو نن سبا دا غلامان ولې نه مجبوروئ چې دومره خښتې جوړې کړي خومره چې هغوی مخکې جوړولې؟ <

﴿١٥﴾ په آخر کې د کارگرانو مشران فرعون ته ورغلل او ورته ویې ویل: <تاسو ولې زمونږ سره داسې چلند کوئ؟ ﴿١٦﴾ مونږ ته هیڅوک بوس نه راوړي، مگر بیا هم امر راته کېږي چې هماغومره خښتې جوړې کړو. هغوی مونږ وهي، حال دا چې ستاسو خپل خلک ملامت دي. <

﴿١٧﴾ فرعون په ځواب کې وویل: <تاسو تنبلان یئ او نه غواړئ چې کار وکړئ. په دې خاطر ماته وایئ چې تاسو پرېږدم چې لار شئ او خښتن ته قرباني وړاندې کړئ. ﴿١٨﴾ اوس خپل کار پسې لار شئ! تاسو ته به بوس نه درکول کېږي، مگر بیا هم په هماغه اندازه خښتې جوړې کړئ. < ﴿١٩﴾ د کارگرانو مشران پوه شول چې د هغوی حال نور هم خراب شو کله چې فرعون په هغوی امر وکړ چې تاسو به هغومره خښتې جوړوئ لکه مخکې به چې تاسو جوړولې.

﴿٢٠﴾ څنگه چې هغوی د فرعون له دربار څخه ووتل، د حضرت موسیٰ او حضرت هارون لیدلو ته

چې ورته په انتظار وو لارل. (۲۱) هغوی حضرت موسیٰ او حضرت هارون ته وویل: <تاسو چې څه کړي دي هغه څښتن لیدلي دي او تاسو دواړو ته به سزا درکړي ځکه چې ستاسو د لاسه فرعون او د هغه درباریان زموږ څخه کرکه کوي. تاسو هغوی ته بهانه په لاس ورکړه چې موږ ووژني.>

حضرت موسیٰ څښتن ته شکایت کوي

(۲۲) حضرت موسیٰ بېرته څښتن ته ورغی او ویې فرمایل: <ای څښتنه، ولې دې خپل قوم د بدبختیو سره مخامخ کړی دی؟ آیا زه دې د همدې دپاره رالېږلی يم؟> (۲۳) له هغه وخت څخه چې تا ماته وویل چې د فرعون سره خبرې وکړه، هغه ورباندې ظلم کوي او تا د هغوی سره هیڅ مرسته ونه کړه.<

۶ (۱) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: <اوس به ته وگورې چې زه د فرعون سره څه کوم. زه به هغه دومره مجبور کړم چې زما قوم پرېږدي چې لار شي او هغوی به په زوره د خپلې خاورې څخه وباسي.>

خدای پاک حضرت موسیٰ راغواړي

(۲) خدای پاک د حضرت موسیٰ سره خبرې وکړې او ویې فرمایل: <زه څښتن يم. (۳) مگر کله چې زه ابراهیم، اسحاق او یعقوب ته وربنکاره شوم، زه د مطلق قادر خدای په توگه راغلم او ما هغوی ته داسې ځان ور ونه پېژانده چې زما نوم څښتن دی. (۴) ما د هغوی سره دا لوظ هم وکړ چې زه به د کنعان ځمکه چې هغوی په کې د بېگانه خلکو په توگه اوسېدل دوی ته ورکوم. (۵) اوس ما د اسراییلیانو فریاد چې د مصریانو غلامان دي اورېدلی دی او ماته خپل لوظ په یاد دی. (۶) اسراییلیانو ته ووايه چې زه هغوی ته وایم: زه څښتن يم! زه به تاسو وژغورم او په خپل لوی

قدرت سره به مصريانو ته سزا ورکړم او د غلامی څخه به مو ازاد کړم. (۷) زه به ستاسو څخه خپل قوم جوړ کړم او ستاسو خدای به یم. کله چې زه تاسو د مصريانو د غلامی څخه ازاد کړم، بیا به پوه شی چې زه ستاسو څښتن خدای یم. (۸) زه به تاسو هغه وطن ته راولم چې د هغه د ورکولو ټینګه وعده مې د ابراهیم، اسحاق او یعقوب سره کړې وه. زه به دا وطن تاسو ته درکړم چې ستاسو شی. زه څښتن یم! (۹) حضرت موسیٰ اسرایلیانو ته دا خبرې وکړې، خو هغوی د هغه خبرو ته غوږ ونه نیوه ځکه چې د هغوی زړونه د بې رحمانه غلامی په سبب مات شوي وو.

(۱۰) بیا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: (۱۱) >لاړ شه او د مصر پادشاه فرعون ته ووايه چې اسرایلیان پرېږدي چې د مصر څخه ووزي.<

(۱۲) حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: >اسرایلیان چې زما خبره نه اوري نو فرعون به یې څنګه واورې، ځکه چې زه ښې خبرې نه شم کولی.<

(۱۳) څښتن په حضرت موسیٰ او حضرت هارون باندې امر وکړ چې اسرایلیانو او د مصر پادشاه ته ووايي: >څښتن مونږ ته حکم کړی دی چې اسرایلیان د مصر څخه راوباسئ.<

د حضرت موسیٰ او حضرت هارون د کورنی نسب نامه

(۱۴) روښن د حضرت یعقوب مشر زوی څلور زامن درلودل چې حنوک، فلو، حصرون او کرمي نومېدل. هغوی د هغو طایفو نیکونه وو چې د هغوی په نوم یادېږي. (۱۵) شمعون شپږ زامن درلودل: یموئیل، یامین، اوهد، یاکین، صوحر او شائول چې د یوې کنعانی ښځې زوی ؤ. هغوی د هغو طایفو نیکونه وو چې د هغوی په نوم یادېږي. (۱۶) لاوي درې زامن درلودل چې جرشون، قهات او مراري نومېدل. هغوی د هغو طایفو نیکونه وو چې د هغوی په نوم یادېږي. لاوي یوسلو

اووه دېرش کاله ژوند وکړ. (۱۷) جرشون دوه زامن درلودل چې لېني او شمعي نومېدل چې هغوی د خپلو طايفو نیکونه شول. (۱۸) قهات څلور زامن درلودل چې عمرا، یصهار، حبرون او عزیزیل نومېدل. قهات یوسلو دري دېرش کاله ژوند وکړ. (۱۹) مراري دوه زامن درلودل چې محلي او موشي نومېدل. دا د لاوي طايفې وې د هغوی د اولادې په مطابق.

(۲۰) عمرا د خپل پلار د خور یوکابد سره واده وکړ چې د هغې نه حضرت موسی^۱ او حضرت هارون پیدا شول. عمرا یوسلو اووه دېرش کاله ژوند وکړ. (۲۱) یصهار درې زامن درلودل چې قورح، نافج او زکري نومېدل. (۲۲) عزیزیل هم درې زامن درلودل چې میشائیل، ایلصافان او ستري نومېدل.

(۲۳) حضرت هارون د الیشابع سره چې د عمیناداب لور او د نشحون خور وه واده وکړ او د هغې څخه ناداب، ابیهو، العازار او ایتامار پیدا شول. (۲۴) قورح درې زامن درلودل چې اسیر، القانه او اییاساف نومېدل. دوی د قورح د طايفو نیکونه وو. (۲۵) العازار د حضرت هارون زوی د فوتییل د یوې لور سره واده وکړ او د هغې نه فینحاس پیدا شو. دا طايفه په طايفه د لاوي د کورنیو مشران وو.

(۲۶) حضرت هارون او حضرت موسی^۱ هماغه خلک وو چې څښتن ورته وفرمایل: <د اسراییلو قبیلې د مصر څخه راوباسئ.> (۲۷) دا هغه خلک وو چې فرعون سره یې د مصر څخه د اسراییلیانو د ویستلو په هکله خبرې کړې وې.

حضرت موسی^۱ او حضرت هارون ته د څښتن امر

(۲۸) کله چې څښتن د حضرت موسی^۱ سره د مصر په خاوره کې خبرې وکړې، (۲۹) هغه حضرت

موسی^۱ ته وفرمايل: <زه خښتن يم. زه چې هرڅه تاته وايم هغه د مصر پادشاه ته ووايه.>

۳۰ مگر حضرت موسی^۱ خښتن ته وفرمايل: <دا چې زه ښې خبرې نه شم کولی نو څنگه به فرعون راته غوږ ونيسي؟>

۷ ۱ خښتن حضرت موسی^۱ ته وفرمايل: <زه به تا فرعون ته لکه د خدای په شان کړم او ستا ورور هارون به ستا د پیغمبر په توگه د هغه سره خبرې کوي. ۲> زه چې تاته د هر شي په باره کې حکم کوم، هغه هارون ته ووايه او هغه به فرعون ته ووايي چې اسراييليان پرېږدي چې د مصر د خاورې څخه لاړ شي. ۳-۴ مگر زه به د فرعون زړه سخت کړم او هغه به ستا خبرو ته غوږ نه نيسي. حتی^۱ که زه ډېرې وپروونکې معجزې هم هغه او مصريانو ته وروښاييم هغه به درته غوږ ونه نيسي. بيا به زه په مصر باندې سخت عذاب نازل کړم او د خپل قوم قبيلې به له هغه ځای څخه وباسم. ۵ کله چې زه مصريانو ته خپل قدرت وښاييم او اسراييليان د هغوی له وطنه وباسم، بيا به هغوی پوه شي چې زه خښتن يم. <۶> څنگه چې خښتن په حضرت موسی^۱ او حضرت هارون باندې امر کړی ؤ، هغوی هماغسې وکړل. ۷> هغه وخت چې هغوی د فرعون سره خبرې وکړې، حضرت موسی^۱ د اتيا کالو او حضرت هارون د دري اتيا کالو په عمر ؤ.

د حضرت هارون امسا په مار بدلېږي

۸ خښتن حضرت موسی^۱ او حضرت هارون ته وفرمايل: ۹> که چېرې فرعون تاسو ته ووايي چې ماته يوه معجزه وښايی، بيا هارون ته ووايه چې خپله امسا راواخله او د فرعون په مخکې يې وغورزوه او هغه به په مار بدله شي. <۱۰> نو حضرت موسی^۱ او حضرت هارون فرعون ته ورغلل او هماغسې يې وکړل څنگه چې خښتن ورباندې امر کړی ؤ. حضرت هارون خپله امسا د

فرعون او د هغه د درباريانو په مخکې وغورزوله او هغه په مار بدله شوه. (۱۱) بيا فرعون خپل حکيمان او جادوگران راوغوښتل. هغوی هم د خپلې جادو په وسيله دا کار وکړ. (۱۲) هغوی هر يو خپلې امساگانې په حَمکه وغورزولې او هغه امساگانې په مارانو بدلې شوې. مگر د حضرت هارون مار هغه نور ماران روغ تېر کړل. (۱۳) بياهم د فرعون زړه سخت پاتې شو او څنگه چې څښتن فرمايلي وو، فرعون حضرت موسی^۱ او حضرت هارون ته غوړ ونه نيوه.

د وينې بلا

(۱۴) بيا څښتن حضرت موسی^۱ ته وفرمايل: <د فرعون زړه ډېر سخت دی او د اسرايلو قوم نه پرېږدي چې لاړ شي. (۱۵) سهار کله چې فرعون د نیل سیند ته ځي خپله امسا چې په مار بدله شوې وه هغه هم د ځان سره یوسه او د سیند په غاړه هغه ته انتظار وکړه. (۱۶) بيا هغه ته ووايه: څښتن د عبرانيانو خدای زه رالېږلی يم چې تاته داسې ووايم: زما قوم پرېږده چې دښتې ته لاړ شي او هلته زما عبادت وکړي. مگر تر اوسه پورې دې ورته توجه نه ده کړې. (۱۷) اعليحضرته، څښتن داسې فرمايي: زه به داسې کار وکړم چې ته پوه شې چې زه څښتن يم. اوس گوره، دا امسا چې زما په لاس کې ده، په دې به د نیل د سیند اوبه ووهم او هغه به په وينه بدلې شي. (۱۸) د سیند ماهيان به مړه شي او د نیل سیند به بد بوی کوي. مصريان به نه شي کولی چې له هغه څخه اوبه وڅښي.>

(۱۹) څښتن حضرت موسی^۱ ته وفرمايل: <هارون ته ووايه چې خپله امسا د ځان سره یوسي او د مصر د اوبو يعني ويالو، نهرونو او ډنډونو خواته يې ونيسي چې هغه به په وينه بدلې شي. د مصر په هرځای کې به اوبه په وينه باندې بدلې شي، حتی د خلکو په کورونو کې به هم د لرگیو په لوبنو او د تېرو په منگیو کې وينه وي.>

(۲۰) بيا حضرت موسی^۱ او حضرت هارون د څښتن په امر باندې عمل وکړ. د فرعون او د هغه د

درباريانو په حضور کې حضرت هارون خپله امسا پورته کړه او د سيند اوبه يې په هغې ووهلې او ټولې اوبه چې په کې وې په وينه بدلې شوې. (٢١) د سيند ماهيان مړه شول او سيند دومره ډېر بد بوی کاوه چې مصريانو نه شو کولی چې له هغه څخه اوبه وڅښي. د مصر په هر گوټ کې وينه وه. (٢٢) بيا د فرعون جادوگرانو هم د خپلې جادو په وسيله همداسې عمل سرته ورساوه او د فرعون زړه د مخکې په شان سخت پاتې شو. لکه څنگه چې څښتن فرمايلي وو، فرعون د حضرت موسیٰ او حضرت هارون خبرو ته غوږ ونه نيوه. (٢٣) د دې په ځای چې هغه دې خبرې ته پام وکړي، هغه تاو شو او بېرته خپلې ماني ته لاړ. (٢٤) ټولو مصريانو د نيل د سيند غاړه وکيندله چې د څښلو اوبه راپيدا کړي، ځکه چې هغوی نه شو کولی د سيند اوبه وڅښي.

(٢٥) د هغه وخت څخه چې څښتن د نيل د سيند اوبه په وينه باندې بدلې کړې پوره اووه ورځې تېرې شوې.

د چونگښو بلا

٨ (١) بيا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: >فرعون ته ورشه او هغه ته ووايه چې څښتن فرمايي: زما قوم پرېږده چې لاړ شي او زما عبادت وکړي. (٢) که چېرې ته د هغوی د پرېښودلو څخه انکار وکړې، زه به ستا په ټول هېواد باندې د چونگښو بلا نازله کړم. (٣) د نيل سيند به د چونگښو څخه ډک شي. هغوی به ستا ماني او ستا د خوب کوټې ته درننوزي او ستا کټ ته به دروخېزي. حتی ستا د قوم او د درباريانو کورونو او ستا تنورونو او د خميره کولو لگنونو ته به هم ورننوزي. (٤) چونگښې به ستا، ستا د قوم او ستا د ټولو درباريانو سرونو ته ټوپونه وهي.<

(٥) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: >هارون ته ووايه: خپله امسا د ويالو، نهرونو او ډنډونو خواته ونيسه ترڅو چونگښې بيرون ووزي او د مصر ځمکه په هغو پټه شي.< (٦) نو حضرت

هارون خپله امسا د اوبو په سر ونيوله او چونگېني راووتلې او ځمکه ورباندې پټه شوه. (٧) مگر جادوگرانو هم همداسې کار وکړ. هغوی هم د جادو په وسيله چونگېني ځمکې ته راوويستلې.

(٨) فرعون حضرت موسیٰ او حضرت هارون راوغوښتل او ورته وپې ويل: <تاسو څښتن ته دعا وکړئ چې زموږ څخه دا چونگېني لېرې کړي نو زه به ستاسو قوم پرېږدم چې لاړ شي او څښتن ته قرباني وړاندې کړي.>

(٩) حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمايل: <زه به ستا دپاره دعا وکړم. ماته وخت وټاکه چې زه کله ستا، ستا د درباريانو او ستا د قوم دپاره دعا وکړم. بيا به تاسو او ستاسو کورونه د چونگېنو څخه خلاص شي او يوازې د نيل په سيند کې به چونگېني پاتې شي.>

(١٠) فرعون په ځواب کې وويل: <سبا زما دپاره دعا وکړه.>

حضرت موسیٰ وفرمايل: <څنگه چې ستا خوښه وي زه به هماغسې وکړم. بيا به ته پوه شي چې زموږ د څښتن خدای په شان بل خدای نشته. (١١) ته، ستا درباريان او ستا خلک به له چونگېنو څخه خلاص شي او چونگېني به بغير د نيل د سيند څخه په بل ځای کې پاتې نه شي.> (١٢) بيا حضرت موسیٰ او حضرت هارون له فرعون څخه لاړل او حضرت موسیٰ څښتن ته سوال وکړ چې هغه چونگېني له منځه يوسي چې څښتن په فرعون باندې نازلې کړې وې. (١٣) څښتن د حضرت موسیٰ سوال قبول کړ او هغه چونگېني چې په کورونو، حويليو او پټيو کې وې مړې شوې. (١٤) مصريانو هغه ډېرې کړې او ټوله ځمکه خوسا بوی ونيوله. (١٥) کله چې فرعون وليدل چې چونگېني مړې شوې، هغه بيا خپل زړه سخت کړ او لکه څنگه چې څښتن فرمايلي وو هغه د حضرت موسیٰ او حضرت هارون خبرو ته غوږ ونه نيوه.

١٦) بيا خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: >هارون ته ووايه چې په خپله امسا باندي ځمکه ووهي چې د مصر ټولې خاورې په ورېرو بدلې شي.< ١٧) نو حضرت هارون ځمکه په امسا باندي ووهله او د مصر ټولې خاورې په ورېرو بدلې شوې او ټول انسانان او حيوانات په کې پټ شول. ١٨) جادوگرانو هڅه وکړه چې د جادو په وسيله ورېرې پيدا کړي، مگر هغوی ونه شو کولی. په انسانانو او حيواناتو باندي ورېرې وې. ١٩) جادوگرانو فرعون ته وويل: >دا کار خدای کړی دی!< مگر د فرعون زړه سخت ؤ او څنگه چې خښتن فرمايلي وو، فرعون د حضرت موسى^۱ او حضرت هارون خبرو ته غوږ ونه نيوه.

د مچانو بلا

٢٠) خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: >سبا سهار وختي پاڅه او کله چې فرعون سيند ته ځي، ورشه او ورسره وگوره او هغه ته ووايه چې خښتن داسې فرمايي: زما قوم پرېرېده چې لاړ شي او زما عبادت وکړي. ٢١) که ته زما قوم پرېرېدې چې لاړ شي، زه به په تا، ستا په درباريانو او ستا په قوم او په کورونو باندي مچان نازل کړم. د مصريانو کورونه به د مچانو څخه ډک شي او ځمکه به ورباندي پټه شي. ٢٢) مگر زه به د جوشن سيمه چې زما قوم په کې اوسي، بچ کړم چې هلته هيڅ مچان نه وي. دا کار د دې دپاره کوم ترڅو تاسو پوه شئ چې زه حتی^۱ په دې خاوره باندي هم اختيار لرم. ٢٣) زه به ستا او د خپل قوم ترمنځ ښکاره فرق وکړم. دا معجزه به سبا پېښېږي.< ٢٤) نو خښتن د فرعون په ماڼۍ او د هغه د درباريانو په کورونو باندي ډېر زيات مچان نازل کړل. مچانو د مصر ټول هېواد وران کړ.

٢٥) بيا فرعون حضرت موسى^۱ او حضرت هارون راوغوښتل او هغوی ته يې وويل: >لاړ شئ او

په همدې هېواد کې خپل خدای ته قربانۍ وړاندې کړی. <

٢٦ حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: <دا ښه کار نه دی. ځکه مصریان به زمونږ څخه خفه شي چې مونږ خپل څښتن خدای ته حیوانات قرباني کړو. که چېرې دا حیوانات په داسې ځای کې قرباني کړو چې مصریان مو وويني، نو هغوی به مونږ سنگسار کړي. > ٢٧ لکه څنگه چې زمونږ څښتن خدای امر کړی دی، مونږ باید هغه ته د قربانۍ وړاندې کولو په خاطر درې ورځې په دښته کې سفر وکړو. <

٢٨ فرعون وویل: <زه به تاسو پرېږدم چې لاړ شی او خپل څښتن خدای ته په دښته کې قرباني وړاندې کړی. مگر ډېر لېرې لاړ نه شی او زما دپاره دعا وکړی. >

٢٩ حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: <څنگه چې زه لاړ شم نو ستا دپاره به دعا وکړم چې څښتن ستا، ستا له درباریانو او ستا له قوم څخه مچان لېرې کړي. مگر ته به بیا مونږ نه غولوي او د قوم مخنیوی به نه کوي چې هغوی څښتن ته قرباني وړاندې کړي. >

٣٠ حضرت موسیٰ د فرعون څخه لاړ او څښتن ته یې دعا وکړه. ٣١ څښتن د حضرت موسیٰ دعا قبوله کړه. مچانو فرعون، د هغه درباریان او د هغه قوم پرېښودل. یو مچ هم پاتې نه شو. ٣٢ مگر دا ځل هم فرعون خپل زړه سخت کړ او د اسراییلو قوم یې پرېښود چې لاړ شي.

په حیواناتو باندې بلا

٩ ١ بیا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: <فرعون ته ورشه او ورته ووايه چې د عبرانیانو څښتن خدای داسې فرمائي: زما قوم پرېږده چې لاړ شي او زما عبادت وکړي. > ٢ که چېرې ته

بیا د هغوی د پرېښودلو څخه انکار وکړې، ﴿٣﴾ زه به تاته سزا درکړم او ستا حیوانات یعنی اسونه، خره، اوبنان، رمې او پادې به په خطرناکه ناروغۍ باندې اخته کړم. ﴿٤﴾ زه به د اسرایلیانو او مصریانو د حیواناتو ترمنځ فرق وکړم او د اسرایلیانو یو حیوان به هم مړ نه شي. ﴿٥﴾ ما څښتن سبا ورځ د دې کار دپاره ټاکلې ده.

﴿٦﴾ په راتلونکې ورځ څښتن په خپلې خبرې باندې عمل وکړ. د مصریانو ټول حیوانات مړه شول، مگر د اسرایلیانو یو حیوان هم مړ نه شو. ﴿٧﴾ فرعون د دې خبرې د څېړنې دپاره نفر ولېږل او معلومه شوه چې د اسرایلیانو یو حیوان هم مړ شوی نه ؤ. بیا هم د هغه زړه سخت ؤ او د اسرایلیو قوم یې تگ ته نه پرېښوده.

د دانو بلا

﴿٨﴾ بیا څښتن حضرت موسیٰ^۱ او حضرت هارون ته وفرمایل: >له تنور څخه یو څو لپي ایرې راواخلئ چې موسیٰ^۱ یې د فرعون په مخکې په هوا کې وشیندي. ﴿٩﴾ هغه به د مصر په ټول هېواد کې لکه د دوړې په شان خپره شي او په هرځای کې به په خلکو او حیواناتو باندې دانې وڅپړي چې زخمونه به ورڅخه پیدا شي. ﴿١٠﴾ نو هغوی لږه ایره د ځانه سره واخیستله او د فرعون په مخکې ودرېدل. حضرت موسیٰ^۱ هغه په هوا کې وشیندله او له هغې څخه دانې پیدا شوې او په خلکو او حیواناتو باندې یې زخمونه جوړ کړل. ﴿١١﴾ جادوگران د حضرت موسیٰ^۱ په مقابل کې نه شول درېدلی ځکه چې د هغوی بدنونه هم لکه د نورو مصریانو په شان د دانو څخه ډک وو. ﴿١٢﴾ مگر څښتن د فرعون زړه سخت کړ او لکه څنگه چې هغه حضرت موسیٰ^۱ ته فرمایلي وو، فرعون د حضرت موسیٰ^۱ او حضرت هارون خبرو ته غوږ ونه نیوه.

١٣ خبنتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: >سبا سهار وختي پاڅه او د فرعون سره ووينه او هغه ته ووايه چې د عبرانيانو خبنتن خدای داسې فرمايي: زما قوم پر پرده چې لاړ شي او زما عبادت وکړي. ١٤ زه به دا ځل يوازې ستا درباريانو او ستا خلکو ته سزا نه ورکوم بلکه تاته به هم سزا درکړم، ترڅو پوه شي چې په ټوله دنيا کې زما په شان بل خدای نشته. ١٥ که چېرې ما ته او ستا قوم په ناروغۍ باندې اخته کړي وای، اوس به تاسو د ځمکې له مخ څخه ورک شوي وای. ١٦ مگر د دې دپاره مې ژوندی ساتلی يې چې تاته خپل قدرت وبنایم او زما نوم په ټوله دنيا کې مشهور شي. ١٧ بياهم په خپل ځان باندې غره يې او زما قوم ته د تگ اجازه نه ورکوي. ١٨ سبا دا وخت به زه داسې سخته بلی واوروم چې هيڅکله د مصر په تاريخ کې نه وي شوې. ١٩ اوس حکم ورکړه چې ستا ټول حيوانات او هرڅه چې په پټيو کې دي يو پناه ځای ته راوړي. ځکه هغه خلک او حيوانات چې په پټيو کې دي په هغوی باندې به بلی واورېږي او ټول به مړه شي. < ٢٠ د فرعون ځينې درباريان د خبنتن د دې خبرې څخه ووپرېدل او په چټکۍ سره يې خپل غلامان او حيوانات دننه راوستل. ٢١ نورو د خبنتن خبرداري ته غوږ ونه نيوه او خپل غلامان او حيوانات يې په پټيو کې پرېښودل.

٢٢ بيا خبنتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: >خپل لاس د اسمان خواته اوږد کړه نو په ټول مصر، په خلکو، په حيواناتو او هرڅه چې د مصر په ځمکه کې شنه کيږي په هغوی باندې به بلی واورېږي. < ٢٣ کله چې حضرت موسیٰ خپله امسا د اسمان خواته اوږده کړه، خبنتن تندر او بلی نازله کړه او برېښنا په ځمکه باندې پرکېدله. ٢٤ بلی واورېدله او برېښنا پرله پسې پرکېدله. دا د مصر په تاريخ کې تر ټولو بد طوفان ؤ. ٢٥ په ټول مصر کې هرڅه چې په پټيو کې وو، د ټولو خلکو او حيواناتو سره بلی له منځه يوړل. بلی د پټيو بوتې هم له منځه يوړل او ټولې ونې يې ماتې کړې. ٢٦ يوازې په جوشن کې چې اسراييليان په کې اوسېدل بلی ونه اورېدله.

٢٧ فرعون حضرت موسیٰ او حضرت هارون راوغوښتل او ورته ویې ویل: >دا ځل گناه زما ده. خښتن په حقه دی او زه او زما قوم ملامت یو. ٢٨ خښتن ته دعا وکړه چې مونږ د دې تندر او بلی څخه تنگ شوي یو. زه به تاسو پرېږدم چې لاړ شی. تاسو نور مجبور نه یئ چې دلته پاتې شی.<

٢٩ حضرت موسیٰ هغه ته په ځواب کې وفرمایل: >کله چې زه د ښار څخه ووزم، زه به خښتن ته په دعا کې لاسونه پورته کړم. تندر به ودرېږي او بلی به نوره ونه اورېږي، نو ته به پوه شې چې خښتن د ټولې دنیا خاوند دی. ٣٠ مگر زه پوهېږم چې ته او ستا درباریان لا تر اوسه پورې د خښتن خدای څخه نه و پرېږئ.<

٣١ د کتان بوټي او اوربشې له منځه لاړل، ځکه چې اوربشې پخې وې او د کتان بوټو غوټې کړې وې. ٣٢ مگر د غنمو فصلونه له منځه نه وو تللي ځکه چې هغه وروسته پخېږي.

٣٣ بیا حضرت موسیٰ د فرعون څخه لاړ او له ښار څخه ووت. هغه خښتن ته خپل لاسونه پورته کړل او تندر او بلی ودرېدل او په ځمکه باندې نور باران ونه اورېده. ٣٤ کله چې فرعون ولیدل چې باران، بلی او تندر ودرېدل هغه بیا گناه وکړه. هغه او درباریانو یې خپل زړونه سخت کړل. ٣٥ نو لکه څنگه چې خښتن د حضرت موسیٰ په وسیله فرمایلي وو، فرعون اسرایلیان پرېښودل چې لاړ شي.

د ملخانو بلا

١٠ بیا خښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: >فرعون ته ورشه، ځکه چې ما د هغه او د هغه درباریانو زړونه سخت کړي دي ترڅو هغوی ته خپلې معجزې وښایم ٢ او د دې دپاره چې

تاسو وکولی شی خپلو اولادونو او لمسیو ته ووايي چې څنگه مې د معجزو په ښودلو سره د مصريانو څخه احمقان جوړ کړل. بيا به تاسو ټول پوه شی چې زه څښتن يم. <

۳ نو حضرت موسیٰ او حضرت هارون فرعون ته ورغلل او ورته وېي فرمايل: <د عبرانيانو څښتن خدای داسې فرمايي: ترڅو پورې به ماته نه تسليمېږي؟ زما قوم پرېږده چې لاړ شي او زما عبادت وکړي. ۴ که چېرې ته د هغوی د پرېښودلو څخه انکار وکړي، زه به سبا ستا په هېواد باندې ملخان نازل کړم. ۵ هغوی به د ځمکې مخ پټ کړي او ځمکه به نه ښکاري. او هرڅه چې د رلی څخه پاتې شوي دي هغه به وخوري، حتی هغه ونې چې پاتې شوي دي هغه به هم وخوري. ۶ ستا کورونه، ستا د ټولو درباريانو او ستا د ټول قوم کورونه به د ملخانو څخه ډک شي. دا به د هغو شيانو څخه بدتر وي کوم چې ستاسو نیکونو د دې وطن په تاريخ کې ليدلي دي. < بيا حضرت موسیٰ د فرعون څخه لاړ.

۷ فرعون ته خپلو درباريانو وويل: <ترڅه وخته پورې به دا سپری مونږ ته تکليف راکوي؟ د اسراييلو خلک پرېږده چې لاړ شي ترڅو وکولی شي د څښتن خپل خدای عبادت وکړي. ته خبر نه يې چې مصر وران شوی دی؟ <

۸ حضرت موسیٰ او حضرت هارون يې بېرته فرعون ته راوستل او فرعون هغوی ته وويل: <تاسو لاړ شی او د خپل څښتن خدای عبادت وکړئ. مگر څوک څوک به لاړ شي؟ <

۹ حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمايل: <مونږ ټول به د ځوانانو او سپين ږيرو سره لاړ شو. مونږ به خپل زامن، لورگانې، رمې او پادې هم د ځان سره بوځو، ځکه مونږ غواړو چې څښتن ته د احترام په خاطر جشن ونيسو. <

۱۰ فرعون وويل: <زه په څښتن باندې قسم خورم چې تاسو به هيڅکله پرېږدم چې خپلې

ښځې او اولادونه له ځانه سره بوځئ! دا ښکاره خبره ده چې تاسو کوم بد نیت لرئ. (۱۱) نه!
یوازې سړي دې لار شي او د څښتن عبادت دې وکړي ځکه چې دا ستا غوښتنه ده. < بیا حضرت
موسیٰ او حضرت هارون د فرعون د حضور څخه وشړل شول.

(۱۲) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: < خپل لاس دې د مصر په خاوره باندې پورته کړه چې د
ملخانو بلا راشي او هرڅه چې د بړلی څخه شنه پاتې شوي دي هغه وخورې. > (۱۳) نو حضرت
موسیٰ خپله امسا پورته کړه او څښتن له ختیځ له لوري په مصر باندې د یوې شپې او ورځې دپاره
باد راوولوزاوه او د سهار په وخت کې یې ملخان له ځانه سره راوړي وو. (۱۴) دې ملخانو د مصر
ټول وطن ونيوه او دومره زیات وو چې داسې بلا نه چا لیدلې وه او نه به یې کله وويني. (۱۵)
ځمکه په ملخانو باندې داسې پټه شوه چې توره ښکارېدل. هرڅه چې د بړلی څخه پاتې شوي وو
هغه یې وخورل چې په هغو کې د ونو مېوې هم شاملې وې. یو شین بوتی او یا ونه هم د مصر په
ځمکه کې پاتې نشوه.

(۱۶) فرعون ژر حضرت موسیٰ او حضرت هارون راوغوښتل او ورته ویې ویل: < ما ستاسو د
څښتن خدای او ستاسو په مقابل کې گناه کړې ده. > (۱۷) اوس یو ځل بیا زما گناه وبخښئ او خپل
څښتن خدای ته دعا وکړئ چې زما څخه دا وژونکې بلا لېرې کړي. > (۱۸) حضرت موسیٰ له
فرعون څخه لار او څښتن ته یې دعا وکړه. (۱۹) څښتن د ختیځ باد په یو سخت لوږدیځ باد باندې
بدل کړ او دغه باد ملخان سړې بحیرې ته یوړل. او په ټول مصر کې یو ملخ هم پاتې نه شو. (۲۰)
مگر څښتن د فرعون زړه سخت کړ او هغه اسرایلیان پرېښودل چې لار شي.

د تیاري بلا

(۲۱) بیا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: < خپل لاس د اسمان خواته پورته کړه ترڅو د مصر

په خاوره باندي توره تياره راشي. < ٢٢ > نو حضرت موسیٰ خپل لاس د اسمان خواته پورته کړ او په مصر باندي د دريو ورځو دپاره بېخي تياره راغله. < ٢٣ > مصريانو نه شو کولی چې يو بل وويني او هيڅوک هم په هغه وخت کې د خپل کور څخه ونه وت. مگر چېرته چې اسراييليان اوسېدل هلته رڼا وه.

< ٢٤ > بيا فرعون حضرت موسیٰ راوغوښت او ورته ويې ويل: < لاړ شئ او د څښتن عبادت وکړئ. حتی ستاسو ښځې او ماشومان هم ستاسو سره تللی شي. مگر يوازې خپلې رمې او پادې پرېږدئ. >

< ٢٥ > حضرت موسیٰ وفرمايل: < ته بايد مونږ ته د دې اجازه راکړې چې د ځان سره خپل حيوانات بوځو چې خپل څښتن خدای ته قربانۍ گانې او سوزېدونکې نذرانې وړاندې کړو. < ٢٦ > نه، مونږ د ځان سره به خپل حيوانات بوځو او يو حيوان به هم پاتې نه شي. مونږ به په خپله هغه انتخابوو چې له هغو څخه د خدای پاک په عبادت کې کار واخلو. ترڅو پورې چې هلته نه يو رسېدلي مونږ نه پوهېږو چې کوم حيوانات هغه ته قرباني کړو. >

< ٢٧ > مگر څښتن د فرعون زړه سخت کړ او هغه راضي نه ؤ چې هغوی تگ ته پرېږدي. < ٢٨ > فرعون حضرت موسیٰ ته وويل: < زما له مخې څخه لېرې شه! بيا زما د ليدلو هڅه ونه کړې! که چېرې بيا زما سره مخامخ شوې نو په هماغه ورځ به ووژل شي! >

< ٢٩ > حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمايل: < ته رښتيا وايې، زه به بيا هيڅکله تا ونه وينم. >

د اخرنۍ بلا خبرداری

۱۱ ﴿۱﴾ خبنتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: <زه به په فرعون او د هغه په خلكو باندي احرني بلا نازله كړم. د هغې خخه وروسته به هغه تاسو پرپردي چې له دې حای خخه لاړ شی او تاسو ټول به له دې حایه وشړي.﴾ ﴿۲﴾ د اسراييلو خلكو ته ووايه چې نارينه او بنځې دې د خپلو گاونډيانو خخه د سرو زرو او سپينو زرو گانې وغواړي.﴾ ﴿۳﴾ خبنتن اسراييليان د مصريانو په نظر كې عزتمن كړل او په خپله حضرت موسیٰ په مصر كې د فرعون د درباريانو او د قوم په نظر كې ډېر لوی سړی وگڼل شو.

﴿۴﴾ بيا حضرت موسیٰ وفرمايل: <خبنتن فرمايي چې زه به په نيمه شپه كې له مصر خخه تېر شم او هر مشر زوی به په مصر كې مړ شي، د فرعون د زوی خخه نيولې چې د تخت وارث دی د هغې وينځې د مشر زوی پورې څوك چې په مېچن كې غلې دانې ميده كوي او د حيواناتو اولني زېږېدلي بچي به هم مړه شي.﴾ ﴿۵﴾ په ټول مصر كې به داسې ژړا او واويلا وي چې هلته هيڅ كله نه وه او نه به وي.﴾ ﴿۶﴾ مگر په اسراييليانو كې به داسې ارامي وي چې حتی د سپي غيا به هم نه وي. بيا به تاسو ويوهېږئ چې خبنتن د مصريانو او اسراييليانو ترمنځ فرق كوي.﴾ ﴿۷﴾ حضرت موسیٰ خپله وينا پای ته ورسوله او ويې فرمايل: <ستا ټول درباريان به ماته راشي او ماته به سجده وكړي او زاری به راته وكړي چې زه خپل ټول قوم له ځان سره واخلم او لېرې لاړ شم.﴾ بيا حضرت موسیٰ ډېر په قهر سره د فرعون خخه لاړ.

﴿۸﴾ خبنتن حضرت موسیٰ ته فرمايلي وو: <فرعون به ستا خبرې ته غوږ ونه نيسي، خو په دې كار سره به ماته موقعه په لاس راشي چې په مصر كې به نورې معجزې هم وبناييم.﴾ ﴿۹﴾ حضرت موسیٰ او حضرت هارون فرعون ته دا ټولې معجزې وروښودلې، مگر خبنتن د فرعون زړه سخت كړ او هغه اسراييليان پرېښودل چې د هغه له هېواد خخه لاړ شي.

ځښتن په مصر کې حضرت موسیٰ^۱ او حضرت هارون ته وفرمایل: ﴿۲﴾ >له دې

وروسته به دا میاشت ستاسو دپاره د کال اوله میاشت وي. ﴿۳﴾ د اسراییلو ټول قوم ته دا لارښودنې ورکړه: د دې میاشتې په لسمه ورځ باید هر سړی د خپلې کورنۍ دپاره یو یو وری یا سپرلی واخلي.

﴿۴﴾ که چېرې یوه کورنۍ دومره کوچنۍ وي چې ټول حیوان نه شي خوړلی، نو د خپل نژدې

ګاونډي سره دې هغه ووېشي او د خلکو شمېر دې په نظر کې ونیسي. د هر نفر دپاره دې دومره

وټاکل شي څومره چې خوړلی شي. ﴿۵﴾ تاسو کولی شئ چې پسه او یا وز انتخاب کړئ. مګر هغه

باید یو کلن وي او نر وي او کوم عیب هم ونلري. ﴿۶﴾ تاسو باید د دې میاشتې تر څوارلسمې

ورځې پورې هغه وساتئ، بیا به ټول قوم هغه په ماښام کې حلال کړي. ﴿۷﴾ خلک دې لږه وینه

واخلي او د دروازې په چوکاټ او د کورونو د دروازو په سرونو باندې دې چې د دې حیواناتو

غوښه په کې خوړل کېږي وښیندي. ﴿۸﴾ په هماغه شپه دې هغوی غوښه په اور باندې کباب کړي

او د ترڅو بوټو او فطیرې ډوډۍ سره دې وڅوري. ﴿۹﴾ تاسو هغه غوښه خامه او یا خوتول شوې

مه خورئ. هغه د سر، پښو او د نس د دننیو برخو سره په اور باندې کباب کړئ. ﴿۱۰﴾ د هغې

غوښې څخه تر سهار پورې لږه هم مه پرېږدئ. که چېرې لږه ورڅخه پاتې شي نو هغه وسوزوئ.

﴿۱۱﴾ تاسو به هغه ژر ژر خورئ، ځکه چې د سفر دپاره به ملا تړئ. خپلې خپلۍ به په پښو کړئ او

امساګانې به مو په لاسونو کې ونیسي. دا د فسحې اختر دی چې زما یعنی ځښتن د احترام په خاطر

لماښل کېږي.

﴿۱۲﴾ په هغه شپه به زه په مصر باندې تېرېږم او هر اولنی زېږېدلی انسان او حیوان به ووژنم او د

مصر ټولو خدایانو ته به سزا ورکړم. زه ځښتن یم. ﴿۱۳﴾ هغه وینه چې ستاسو د کورونو د دروازو په

سرونو او دواړو چوکاټونو باندې وي، هغه به ستاسو د کورونو نښې وي او کله چې زه هغه ووینم نو

ستاسو د کورونو څخه به تېرېږم او یوازې مصریان به ووژنم او تاسو ته به هیڅ زیان نه رسوم. ﴿۱۴﴾

تاسو بايد دا ورځ د يو مذهبي اختر په توگه ولمانځئ ترڅو دا تاسو ته در په ياد کړي چې ما يعنې خښتن ستاسو دپاره کوم کارونه کړي دي. دا به د ټولو راتلونکو وختونو دپاره لمانځئ. <

د فطيرې ډوډۍ اختر

١٥ خښتن وفرمايل: <تاسو بايد اووه ورځې فطيره ډوډۍ وخورئ. په اوله ورځ ټوله خميره له خپلو کورونو څخه لېرې کړئ، ځکه چې که چېرې څوک په هغو اووه ورځو کې خميره ډوډۍ وخورې هغه به زما له قوم څخه وشرل شي. ١٦ په اوله او اوومه ورځ تاسو د عبادت دپاره سره راغونډ شئ. په هغو ورځو کې د ډوډۍ تيارولو څخه پرته بل کار مه کوئ. ١٧ دا اختر ولمانځئ، ځکه چې دا هماغه ورځ ده چې ما ستاسو قبيلې له مصر څخه راوويستلې. تاسو بايد دا ورځ د يو اختر په توگه د همېش دپاره ولمانځئ. ١٨ د اولې مياشتې د څوارلسم مانېام څخه نيولې د يوويشتمې ورځې تر مانېامه پورې بايد تاسو فطيره ډوډۍ وخورئ. ١٩ اووه ورځې بايد ستاسو په کورونو کې خميره پيدا نه شي. ځکه که چېرې څوک که هغه بېگانه وي او يا اسراييلي وي خميره ډوډۍ وخورې، هغه به د اسراييلو د قوم څخه وشرل شي. ٢٠ هيڅ داسې شې مه خورئ چې له خميرې څخه تيار شوی وي. هرچېرته چې تاسو اوسېرئ بايد فطيره ډوډۍ وخورئ. <

د فسحې اولنۍ اختر

٢١ بيا حضرت موسیٰ د اسراييلو ټول مشران راوغوښتل او ورته وېي فرمايل: <لاړ شئ او د خپلو کورنيو دپاره د رمو څخه وري او وزې واخلي او د فسحې د اختر دپاره يې حلال کړئ. ٢٢ د وېلنيو د بوټو يوه غنچه واخلي او په هغې وينه کې يې غوټه کړئ چې په لوبني کې ده او د چوکاټ په دواړو څنگونو او د دروازې په پورتنۍ برخه يې ووهئ. هيڅوک به د خپل کور څخه تر سهار پورې نه وزې. ٢٣ کله چې خښتن د مصريانو د وژلو دپاره د مصر څخه تېرېږي، هغه به د

دروازو په چوکاټونو او د دروازو په پورتنیو برخو وینه وويني او د مرگ فرېښته به پرېږدي چې ستاسو کورونو ته ستاسو د وژلو دپاره ورننوزي. (۲۴) تاسو او ستاسو اولادونه باید د تل دپاره په دې اصولو باندې عمل وکړي. (۲۵) کله چې تاسو هغې ځمکې ته چې څښتن یې د ورکولو وعده ستاسو سره کړې ده ورداخل شی، باید دا مراسم هلته سرته ورسوئ. (۲۶) کله چې ستاسو ماشومان له تاسو څخه پوښتنه وکړي چې د دې مراسمو معنی^۱ څه ده؟ (۲۷) تاسو به په ځواب کې ووايي: دا د فسحې د اختر قرباني ده چې د څښتن د احترام دپاره یې کوو، ځکه چې هغه شپه چې څښتن په مصر کې د اسرایلیانو د کورونو دپاسه تېر شو. هغه مصریان ووژل، مگر مونږ یې ژوندي پرېښودلو. < بیا قوم په سجده شو او عبادت یې وکړ. (۲۸) بیا هغوی لارل او څنگه چې څښتن په حضرت موسی^۱ او حضرت هارون باندې امر کړی ؤ، هماغسې یې وکړل.

د مشرانو اولادونو مړینه

(۲۹) په نیمه شپه کې څښتن په مصر کې ټول مشران زامن ووژل. د فرعون د زوی څخه چې د تخت وارث ؤ نیولې د بندي تر مشر زوی پورې چې په زندان کې ؤ او د ټولو حیواناتو اولني بچیان یې هم ووژل. (۳۰) فرعون، د هغه ټول درباریان او مصریان د شپې راوینښ شول او په مصر کې سخته ژړا او واویلا وه، ځکه چې هلته داسې کور نه ؤ چې مړی په کې نه ؤ شوی. (۳۱) په هماغه شپه فرعون حضرت موسی^۱ او حضرت هارون راوغوښتل او ورته وويي ویل: <د خپلو خلکو سره ووزئ! زما خاوره پرېږدئ. لار شی او لکه څرنگه چې تاسو غوښتل د څښتن عبادت وکړئ. (۳۲) خپلې رمې او پادې هم د ځان سره بوځئ او لار شی. او ماته هم برکت راکړئ.>

(۳۳) مصریانو د اسرایلیو قوم وهڅاوه چې د هغه هېواد څخه ژر لار شي. هغوی وویل: <که چېرې تاسو لار نه شی نو مونږ ټول به مړه شو.> (۳۴) نو خلکو بې خمیرې اوږه په لگنونو کې واچول، په ټوکرونو کې یې تاو کړل او په خپلو اوږو یې کېښودل. (۳۵) اسرایلیانو د حضرت موسی^۱ په

لارښودنې عمل وکړ او د مصريانو څخه يې د سرو او سپينو زرو شيان او کالي وغوښتل. (٣٦)
څښتن اسراييليان د مصريانو په نظر کې عزتمن کړل او هرڅه يې چې له مصريانو څخه غوښتل
هغوی ته يې ورکول. په دې ډول اسراييليانو د مصريانو شتمني له ځانه سره يووړه.

اسراييليان له مصر څخه وزی

(٣٧) اسراييليانو له رعسيس څخه سوکوت ته په پښو سفر وکړ. له بنځو او ماشومانو څخه پرته د
سړيو شمېر نژدې شپږو لکو تنو ته رسېده. (٣٨) ډېر نور خلک هم د هغوی سره لاړل او هغوی
سره خپلې رمې او يادې هم وې. (٣٩) هغوی له هغو اوږو څخه فطيره ډوډۍ پخه کړه چې له مصر
څخه يې راوړي وو او هغوی وخت نه درلود چې د ځان دپاره خميره ډوډۍ يا نور خواړه تيار
کړي، ځکه چې يوناڅاپه له مصر څخه شړل شوي وو.

(٤٠) اسراييليان څلورسوه دېرش کاله په مصر کې اوسېدلي وو. (٤١) په هماغه ورځ چې څلورسوه
دېرش کاله پوره شول، د څښتن د قوم ټولې قبيلې له مصر څخه ووتلې. (٤٢) دا هغه شپه وه چې
څښتن په هغوی باندې پام کاوه چې هغوی له مصر څخه راوباسي. همدا شپه د څښتن دپاره وقف
شوه، په دې خاطر بايد د اسرايلو راتلونکي نسلونه د تل دپاره دا شپه د څښتن دپاره د يادگار په
توگه ولمانځي.

د فسحي د اختر مقررات

(٤٣) څښتن حضرت موسیٰ او حضرت هارون ته وفرمايل: <دا د فسحي د اختر مقررات دي: هيڅ
بېگانه سړی بايد د فسحي د اختر خواړه ونه خوري. (٤٤) مگر کوم غلام چې تاسو په بيه اخيستی
وي او سنت شوی وي هغه کولی شي چې دا خواړه وخوري. (٤٥) هيڅ موقتي اوسېدونکی يا

مزدور دې هغه ونه خوري. ﴿٤٦﴾ ټول خواړه بايد په يو کور کې دننه وخورل شي او غوښه د کور
 څخه دباندې مه راوباسئ. يو هډوکى هم مات نه کړئ. ﴿٤٧﴾ د اسراييلو ټول قوم بايد دا اختر
 ولمانځي. ﴿٤٨﴾ کوم سړى چې سنت شوى نه وي هغه دې دا ونه خوري. که چېرې کوم بېگانه سړى
 په تاسو کې اوسېږي او غواړي چې د څښتن د احترام دپاره د فسحې اختر ولمانځي، تاسو بايد اول
 د هغه د کورنى ټول نران سنت کړئ. بيا به د هغه سره لکه د يو اصلي اسراييلي په شان چلند کيږي
 او کولى شي چې په دې اختر کې برخه واخلي. ﴿٤٩﴾ په اصلي اسراييلي او هغو بېگانه خلکو باندې
 چې ستاسو په منځ کې اوسېږي بايد يوشان مقررات عملي شي. < ﴿٥٠﴾ ټولو اسراييليانو د څښتن په
 امر باندې چې په حضرت موسى او حضرت هارون باندې يې کړى ؤ عمل وکړ. ﴿٥١﴾ په هماغه
 ورځ څښتن د اسراييلو قبيلې د مصر څخه راوويستلې.

د اولنيو زېږېدل شويو وقفول

١٣ ﴿١﴾ څښتن حضرت موسى ته وفرمايل: ﴿٢﴾ > د اسراييليانو ټول اولني زېږېدل شوي
 زامن او هر اولنى زېږېدلى نر حيوان ماته وقف كړه. هغه زما دي.<

د فطيرې ډوډى اختر

﴿٣﴾ حضرت موسى قوم ته وفرمايل: > دا ورځ په ياد ساتئ، يعنې هغه ورځ چې تاسو له مصر
 څخه چې په کې غلامان وئ ووتلئ. دا هغه ورځ ده چې څښتن د خپل لوى قدرت په وسيله تاسو
 له مصر څخه راوويستلئ. تاسو خميره ډوډى مه خورئ. ﴿٤﴾ نن تاسو په اوله مياشت چې د اييب
 مياشت ده د مصر څخه روان يئ. ﴿٥﴾ کله چې څښتن تاسو د کنعانيانو، حيتيانو، اموريانو، حويانو
 او ييوسيانو ښې او حاصلخېزې ځمکې ته چې د هغې وعده يې ستاسو نیکونو سره کړې ده راوړي،

تاسو باید دا اختر د هر کال په اوله میاشت ولمانځئ. (۶) اووه ورځې فطیره ډوډۍ وخورئ او په اوومه ورځ د څښتن د احترام دپاره جشن ونیسئ. (۷) اووه ورځې باید فطیره ډوډۍ وخورئ، ستاسو د هېواد په هیڅ ځای کې دې خمیره نه وي او نه دې خمیره ډوډۍ وي. (۸) د اختر په پیل کې خپلو زامنو ته داسې ووايئ چې مونږ دا هرڅه د هغه څه له کبله کوو چې څښتن زموږ دپاره د مصر څخه د راوتلو په وخت کې وکړل. (۹) دا مراسم به لکه د یوې نښې په شان چې تاسو یې په خپل لاس یا تندي باندې تړئ، یو یادگار وي. دا به تاسو ته د څښتن د شریعت دوامداره تلاوت کول در په یادوي، ځکه چې څښتن په خپل لوی قدرت تاسو له مصر څخه راوویستلی. (۱۰) تاسو باید دا اختر د هر کال په ټاکل شوي وخت کې ولمانځئ.

اولني زېږېدلي

(۱۱) څښتن به تاسو د هغې وعدې سره سم چې تاسو او ستاسو د نیکونو سره یې کړې ده د کنعانیانو وطن ته راولي. کله چې هغه وطن تاسو ته درکړي، (۱۲) باید ټول اولني زېږېدل شوي نارینه څښتن ته وقف کړئ. هر اولنی زېږېدلی نر حیوان د څښتن دی. (۱۳) تاسو باید هر نر خر بېرته په بیه واخلي او د هغه په ځای یو وری قرباني کړئ. که چېرې تاسو نه غواړئ چې هغه خر بېرته په بیه واخلي، نو د هغه اورمېر مات کړئ. تاسو باید خپل ټول مشران زامن بېرته په بیه واخلي. (۱۴) کله چې په راتلونکي کې ستاسو څخه خپل زامن پوښتنه وکړي چې دا مراسم څه معنی لري؟ تاسو به هغوی ته په ځواب کې ووايئ چې څښتن په خپل لوی قدرت سره له مصر څخه چې مونږ په کې غلامان وو راوویستلو. (۱۵) هغه وخت چې د فرعون زړه سخت ؤ او مونږ یې نه پرېښودلو چې له مصر څخه لاړ شو، نو څښتن په مصر کې هر اولنی زېږېدلی نر حیوان او انسان وواژه. ځکه مونږ څښتن ته هر اولنی زېږېدلی نر حیوان قرباني کوو او خپل ټول اولني زامن بېرته په بیه اخلو. (۱۶) دا مراسم به لکه د یوې نښې په شان چې مونږ یې په لاسونو یا په خپلو

تندیو باندې وټرو، یو یادگار وي. دا به مونږ ته دا خبره را په یادوي چې خښتن په خپل قدرت مونږ له مصر څخه راوویستلو. <

اور او ورپځ

١٧ کله چې فرعون قوم پرېښود چې لاړ شي، خدای پاک هغوی پرېښودل چې د فلسطین په لارې باندې لاړ شي، که څه هم هغه لاره لنډه وه. ځکه چې خدای پاک وفرمایل: <که چېرې هغوی د جگړې سره مخامخ شي، کېدای شي چې خپله پرېکړه بدله کړي او بېرته مصر ته راستانه شي.> ١٨ د هغې په ځای یې هغوی د دښتې په لاره چې کږه وړه لار وه، د سرې بحیرې خواته بوتلل. اسراییلیان د جگړې دپاره په وسلو سمبال وو.

١٩ حضرت موسیٰ د حضرت یوسف هډوکي د ځان سره یوړل، ځکه چې حضرت یوسف اسراییلیانو ته قسم ورکړی ؤ. هغه فرمایلي وو: <خدای پاک به په رښتیا سره ستاسو مرستې ته راشي، بیا تاسو زما هډوکي د دې ځای څخه یوسئ.>

٢٠ اسراییلیان د سوکوت څخه لاړل او په ایتم کې یې د دښتې په یوه ګوښه کې خېمې ودرولې.

٢١ د ورځې له خوا به خښتن په ورپځو کې د هغوی په منځ کې روان ؤ چې هغوی ته لاره وروښايي او د شپې له خوا به په اور کې روان ؤ ترڅو هغوی ته رڼا وکړي. نو هغوی کولی شول چې شپه او ورځ سفر وکړي. ٢٢ ورپځ به په ورځ کې او اور به په شپه کې د هغوی د مخې څخه نه لېرې کېده.

له سرې بحیرې څخه تېرېدل

۱) بیا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: ۲) >اسراييليانو ته ووايه چې بېرته

راوگرځي او فم الحیروت ته مخامخ چې د مجدل او د سرې بحیرې ترمنځ او بعل صفون ته نژدې دی خېمې ودروي. ۳) فرعون به دا فکر وکړي چې اسراييليان به په وطن کې سرگردانه گرځي او د وارخطايی په حالت کې په دښته کې بند پاتې دي. ۴) زه به د فرعون زړه سخت کړم او هغه به دوی تعقیب کړي. مگر د فرعون او د هغه په لښکرو باندې به زما کامیابي زما د جلال سبب شي. بیا به مصریان پوه شي چې زه څښتن یم. < لکه څنگه چې هغوی ته ویل شوي وو اسراييليانو هماغسې وکړل.

۵) کله چې فرعون خبر شو چې د اسراييلو قوم تښتېدلی دی، هغه او د هغه درباریانو د هغوی په هکله خپله پرېکړه بدله کړه او ویې ویل: >مونږ څه وکړل؟ مونږ اسراييليان پرېښودل چې وتښتي او هغوی چې زمونږ غلامان وو له لاسه مو ورکړل! < ۶) فرعون خپلې جنګي ګاډۍ ګانې او لښکرې تیارې کړې. ۷) هغه د ځان سره شپږسوه بڼې بڼې جنګي ګاډۍ ګانې د مصر د نورو ټولو جنګي ګاډیو سره چې د هر یو سره خپل خپل قوماندان و یورلې. ۸) څښتن د فرعون زړه سخت کړ، نو هغه د اسراييليانو پسې چې په جرأت سره د مصر څخه ووتل، روان شو. ۹) د مصریانو، د فرعون ټول اسونه، جنګي ګاډۍ ګانې، اس سواران او لښکرې د اسراييليانو پسې روان شول او له هغوی څخه مخکې شول، چېرته چې هغوی د دریاب سره چې فم الحیروت او بعل صفون ته نژدې و خېمې ودرولې وې.

۱۰) څنگه چې فرعون نژدې شو، اسراييليانو سترګې پورته کړې او ویې لیدل چې مصریان هغوی پسې راروان دي. هغوی ډېر ووېرېدل او څښتن ته یې فریاد وکړ. ۱۱) هغوی حضرت موسیٰ ته وویل: >آیا په مصر کې قبرونه نه وو چې تا دلته دښتې ته راوستلو چې مړه شو؟ گوره تا زمونږ سره څه وکړل چې له مصر څخه دې راوویستلو؟ ۱۲) آیا تاته مونږ په مصر کې ونه ویل چې مونږ پرېږده چې د مصریانو غلامان اوسو؟ مونږ ته په دښتې کې د مړه کېدلو څخه د مصریانو غلامي بڼه

١٣ حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: >مه وپرېږئ! په خپل ځای کې ودرېږئ. تاسو به ووينئ چې څښتن نن تاسو ته څنگه خلاصون درکوي. کوم مصريان چې نن يې ويني، هغه به بيا هيڅکله ونه ويني. ١٤ تاسو غلي اوسئ، څښتن به ستاسو دپاره جگړه وکړي.<

١٥ څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: >ته ولې ماته د مرستې په خاطر فریاد کوي؟ خلکو ته ووايه چې وړاندې لاړ شي. ١٦ خپله امسا پورته کړه او د درياب خواته يې ونيسه. اوبه به بېلې شي او اسراييليان به وکولی شي چې په درياب کې په وچه ځمکه باندې تېر شي. ١٧ زه به د مصريانو زړونه سخت کړم چې هغوی تاسو پسې درشي او زه به په فرعون، د هغه په لښکرو او جنگي گاډيو په چلوونکو باندې د برياليتوب په سبب جلال ومومم. ١٨ کله چې زه د فرعون، د هغه جنگي گاډيو او اس چلوونکو ته ماتې ورکړم او خپل جلال ښکاره کړم، مصريان به پوه شي چې زه څښتن يم.<

١٩ د خدای پاک فرېښته چې د اسراييلو د لښکرو په منځ کې روانه وه شاته لاړه. ورپېڅې هم د هغوی شاته حرکت وکړ. ٢٠ او هغه د مصريانو او د اسراييليانو په منځ کې شوه. د شپې په دوران کې ورپځو په مصريانو باندې تياره راوستله، مگر د اسراييلو په قوم يې رڼا راوستله. نو لښکري په ټوله شپه کې يو بل ته نژدې نه شوې ورتلې.

٢١ حضرت موسیٰ د درياب د پاسه خپل لاس ونيوه او څښتن په قوي ختيځ باد باندې د درياب اوبه شاته يوړلې. دا باد ټوله شپه ولگېده او درياب يې په وچه ځمکه بدل کړ. اوبه بېلې شوې ٢٢ او اسراييليان په درياب کې په وچه ځمکه تېر شول او دواړو خواو ته د اوبو دپالونه وو. ٢٣ مصريان د خپلو ټولو اسونو، جنگي گاډيو او د اس سوارانو سره هغوی تعقيب کړل او په درياب کې

ورپسې روان شول. (۲۴) د سباوون څخه مخکې، څښتن د اور او ورېځو له منع څخه د مصريانو لښکرو ته وکتل او هغوی یې وارخطا کړل. (۲۵) څښتن د هغوی د ګاډیو عرابې له کاره وغورزولې نو هغه په سختې سره چلېدلې. او مصريانو وویل: <راځئ چې له دې ځای څخه وتښتو، ځکه چې څښتن زمونږ په ضد د اسرایلیانو دپاره جنگیږي!>

(۲۶) بیا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: <خپل لاس دې دریاب ته اوږد کړه. نو اوبه به بېرته په مصريانو، د هغوی په جنگي ګاډیو او اس چلوونکو باندې راشي.> (۲۷) نو حضرت موسیٰ خپل لاس د دریاب خواته اوږد کړ او د سباوون په وخت کې اوبه خپل اولني حالت ته راوګرځېدلې. مصريانو هڅه وکړه چې وتښتي، مګر څښتن دریاب ته وروغورزول. (۲۸) اوبه راوګرځېدلې او جنگي ګاډۍ ګانې، اس سواران او ټولې مصري لښکرې یې چې په دریاب کې د اسرایلیانو پسې وې غرق کړل او یو هم پاتې نه شو. (۲۹) مګر اسرایلیان په دریاب کې په وچه ځمکه باندې چې اوبه د هغې دواړو خواو ته لکه د دېوالونو په شان ولاړې وې تېر شول.

(۳۰) په هغه ورځ څښتن اسرایلیان د مصريانو څخه وژغورل او اسرایلیانو هغوی ولیدل چې د دریاب په غاړه مړه پراته وو. (۳۱) کله چې اسرایلیانو د څښتن لوی قدرت چې هغه مصريانو ته وښوده ولید، قوم د څښتن څخه ووېرېده او په هغه او د هغه په خدمتګار حضرت موسیٰ باندې یې ایمان راوړ.

د حضرت موسیٰ روحاني سندره

۱۵ (۱) بیا حضرت موسیٰ او اسرایلیانو څښتن ته دا سندره وویل:

<زه به د څښتن دپاره سندره ووايم

حُكّه چې د جلال سره يې بری وموند

اسونه او د هغو سپاره يې درياب ته ورگوزار كړل

② خښتن زما قوي ساتونكى دى

دا هغه څوك دى چې زه يې ژغورلى يم

هغه زما خداى دى او زه به يې ستاينه كوم

زما د پلار خداى دى او وبه وايم چې لوړ دى

③ خښتن جنگيالى دى

خښتن د هغه نوم دى

④ د فرعون جنگي گادى او لښكري

هغه ورگوزارې كړې درياب ته

د فرعون ښه ښه منصبداران

ډوب شول په سره بحيره كې

⑤ ژور درياب هغوى لاندې كړل

هغوی تل ته د یوې تیرې په شان ورسېدل

⑥ ستا په نبي لاس کې خښتنه

هیبتناک زور موجود دی

ستا نبي لاس ای خښتنه

دبمندان ټوټې ټوټې کوي

⑦ خپل د حضور په لوی والي کې

ته خپل مخالفین له پښو غورزوې

ستا قهر لمبه کیږي او

هغوی د بوسو په شان سوزوي

⑧ تا دریاب پو کړ

او اوبه ډېری شوې

سیلابونه د یو دېوال په شان کلک ودرېدل

د دریاب ډېره ژوره برخه جامده شوه

زه به هغوی تعقیب کړم او ورپسې وبه رسېږم

زه به د هغوی غنیمت ووپشم

زه به ځان ورباندې مور کړم

زه به خپله توره راوباسم

او زه به هغوی له منځه یوسم

مگر تا یو پوکی وکړ ١٠

او دریا به هغوی لاندې کړل

په زورورو اوبو کې

هغوی د سرپو په شان ډوب شول

د خدایانو په منځ کې ١١

څوک ستا په شان دی ای څښتنه؟

څوک ستا په شان دی؟

ته مقدس او لوی یې

ستا جلال هیبتناک دی

ته عجیب عجیب کارونه کوي

١٢ تا خپل بني لاس اوږد کړ

او ځمکې زمونږ د بنمنان ژوندي تېر کړل

١٣ تل ولاړ په خپل وعده یې

کړې به خپل قوم ته لارښودنه

کوم چې تا ژغورلی

په خپل قوت سره به ته هغوی

خپلې پاکې ځمکې ته بوځي

١٤ قومونه به خبر شي او په لږزان به شي

د فلسطين په قوم به راشي سخته وېره

١٥ د ادوم مشران به ووېرېږي ډېر

د موآب مشران به په لړزه شي

د کنعان خلک به خپل همت د لاسه ورکړي

سخته وېره او لړزه به په هغوی باندې پرېوزي ﴿١٦﴾

ستا د مټ په زور باندې به

هغوی تر هغه وخته پورې

د تېرې په شان غلي وي

ترڅو ستا قوم تېر شي ای څښتنه

ترڅو ستا قوم چې تا د غلامی نه

ازاد کړی تېر شي

ته به هغوی دننه راوړي ﴿١٧﴾

او په خپل غره باندې به يې ځای په ځای کړي

هغه ځای څښتنه

چې تا د خپل کور دپاره انتخاب کړی دی

مقدس حای چي تا په خپله ودان کړی دی

١٨ تل ترتله به خښتن

پادشاهي کاندې <

د مریم روحاني سندره

١٩ کله چي د فرعون اسونه، جنگي گاډی او سپاره درياب ته ورداخل شول، خښتن په هغوی باندې اوبه بېرته راوستلې. مگر اسراييليان په درياب کې په وچه ځمکه باندې تېر شول.

٢٠ بيا مریم د حضرت هارون خور چي پيغمبره وه په خپل لاس کې يوه چمبه واخيستله او ټولې ښځې د چمبو سره ورپسې شوې او نڅا يې کوله. ٢١ مریم د هغوی دپاره دا سندره وويله:

>خښتن ته سندره ووايئ

ځکه چي هغه په سرلوړی سره بريالی شوی دی

هغه اسونه او سپاره درياب ته غورزولي دي <

ترخي اوبه

٢٢ بيا حضرت موسی اسراييليان د سرې بحيرې څخه د شور دښتې ته بوتلل. درې ورځې هغوی په دښته کې روان وو، مگر اوبه يې ونه موندلې. ٢٣ بيا هغوی يو حای ته چي ماره نومېدله راغلل. مگر د هغه حای اوبه ډېرې ترخي وې او هغوی نه شو کولی چي هغه وڅښي. له دې امله په هغه

باندې د ماره نوم کېښودل شو. (۲۴) نو خلک د حضرت موسیٰ په مقابل کې راپورته شول او ویې ویل: <مونږ به څه څښو؟> (۲۵) بیا حضرت موسیٰ څښتن ته زاری وکړې او څښتن ورته د لرګي یوه ټوټه وروښودله. حضرت موسیٰ هغه په اوبو کې وغورزوله او اوبه خوږې شوې.

څښتن هلته هغوی ته قوانین ورکړل چې د هغو له مخې ژوند وکړي او هغوی ازمایي چې د هغه قوانینو ته غاړه ږدي او که نه. (۲۶) هغه وفرمایل: <که چېرې تاسو خپل څښتن خدای ته په غور سره غوږ ونیسئ او هغه څه وکړئ کوم چې د هغه په نظر کې ښه دي او که چېرې تاسو د هغه په امرانو باندې عمل وکړئ او د هغه د فرمانونو څخه پیروي وکړئ، نو زه به په تاسو باندې هغه ناروغی نازلې نه کړم کومې چې ما په مصریانو باندې نازلې کړې وې. ځکه چې زه څښتن یم او زه تاسو ته شفا درکونکی یم.>

(۲۷) بیا هغوی ایلیم ته راغلل. هلته دولس چیني او د خرما اویا ونې وې. نو هغوی هلته د چینو په غاړه خېمې ودرولې.

د من ډوډی او مړزان

۱۶ (۱) د اسراییلو ټول قوم د ایلیم څخه لاړ او د دوهمې میاشتې په پنځلسمه ورځ د مصر څخه د تګ څخه وروسته هغوی د سین دښتې ته چې د ایلیم او سینا ترمنځ وه راغلل. (۲) په دښته کې د اسراییلو ټول قوم حضرت موسیٰ او حضرت هارون ته شکایت وکړ (۳) او ورته ویې ویل: <کاشکې مونږ د څښتن په لاس په مصر کې وژل شوي وای. مونږ به هلته د غوښې د ډېګونو څنګ ته کېښناستو او څومره خواړه چې مونږ غوښتل مونږ به خوړل. مګر تاسو مونږ دې دښتې ته راوستلو چې ټول له لوږې ووژنئ.>

٤) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: <اوس به زه په تاسو ټولو باندې د اسمان څخه د ډوډۍ باران واوروم. خلک دې هره ورځ ځي او د ځان دپاره دې د يوې ورځې خواړه راټولوي. په دې ډول به زه هغوی وازمایم چې زما لارښودنې ته غاړه ږدي او که نه. > (٥) په شپږمه ورځ دې هغوی د دوو ورځو خواړه راوړي او ځان دپاره دې تيار کړي.<

٦) نو حضرت موسیٰ او حضرت هارون ټولو اسراييليانو ته وفرمایل: <نن ماښام به تاسو پوه شئ چې دا څښتن ؤ چې تاسو يې د مصر څخه راوويستلی. > (٧) تاسو به په سهار کې د څښتن جلال ووينئ، ځکه چې هغه د خپل ځان په ضد ستاسو شکايتونه اورېدلي دي. مونږ څوک يو چې زمونږ څخه گيله کوي؟< (٨) حضرت موسیٰ دا هم وفرمایل: <تاسو به پوه شئ چې دا څښتن دی چې په ماښام کې به درته غوښه او په سهار کې چې څومره ډوډۍ غواړئ درکوي، ځکه چې هغه د خپل ځان په ضد ستاسو شکايتونه اورېدلي دي. مونږ څوک يو؟ تاسو زمونږ څخه نه بلکه له څښتن څخه مو شکايت کړی دی.<

٩) حضرت موسیٰ هارون ته وفرمایل: <ټول قوم ته ووايه چې د څښتن په مخکې ودرېږي، ځکه چې هغه د هغوی شکايتونه اورېدلي دي.> (١٠) کله چې حضرت هارون د اسراييلو ټول قوم ته وينا کوله، هغوی د دښتې خواته وکتل او هلته د څښتن جلال په ورېځ کې ښکاره شو. (١١) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: (١٢) <ما د اسراييليانو شکايتونه اورېدلي دي. هغوی ته ووايه: ماښام به تاسو غوښه وخورئ او په سهار کې به په ډوډۍ باندې ماړه شئ. بيا به تاسو پوه شئ چې زه ستاسو څښتن خدای يم.>

١٣) ماښام د مړزانو يوه لويه ډله راغله او ټول کمپ يې ونيوه او په سهار کې د کمپ په شاوخوا کې پرځه پرته وه. (١٤) کله چې پرځه والوتله، په ځمکه باندې د واورې په شان واړه بخرکي راښکاره شول. (١٥) کله چې اسراييليانو هغه وليدل، نو ويې نه پېژندل او د يو او بل څخه يې

پوښتنه کوله: <دا څه شی دي؟>

حضرت موسیٰ هغوی ته وفرمایل: <دا هغه ډوډی ده چې څښتن تاسو ته د خوړلو دپاره درکړې ده. ۱۶> څښتن امر کړی دی چې هرڅوک دې د خپلې ورځنۍ اړتیا په اندازه هغه راټوله کړي. دوه دوه لیتره دې د خپلې کورنۍ هر یو تن ته راټوله کړي.<

۱۷> اسراییلیانو همداسې وکړل. ځینو ډېره او ځینو لږه راټوله کړه. ۱۸> کله چې هغوی هغه اندازه کړه، چا چې ډېره راټوله کړې وه د هغه سره زیاته نه وه او چا چې لږه راټوله کړې وه د هغه سره کمه نه وه. هر یو د خپلې اړتیا په اندازه راټوله کړې وه. ۱۹> حضرت موسیٰ هغوی ته وفرمایل: <هیڅوک دې هغه تر سهار پورې ونه ساتي.> ۲۰> مگر له هغوی څخه ځینو حضرت موسیٰ ته غوږ ونه نیوه او لږه یې وساتله. په راتلونکي سهار هغې چینجی وکړل او بد بوی یې کاوه او حضرت موسیٰ هغوی ته په قهر شو. ۲۱> هر سهار هرچا د خپلې اړتیا په مطابق خواړه راټولول او کله به چې لمر گرمېده نو څه چې په ځمکه باندې پاتې کېدل هغه به ویلي کېدل. ۲۲> په شپږمه ورځ هغوی دوه چنده راټوله کړه، یعنې څلور لیتره د هر یو تن دپاره. نو د قوم ټول مشران راغلل او حضرت موسیٰ یې خبر کړ. ۲۳> حضرت موسیٰ هغوی ته وفرمایل: <څښتن امر کړی دی چې سبا د ارام کولو مقدسه ورځ ده چې څښتن ته وقف شوې ده. نن هرڅه چې غواړئ پاڅه یې کړئ او هرڅه چې غواړئ ویې ایشوئ. هرڅه چې پاتې کېږي هغه د سهار دپاره وساتئ.> ۲۴> څنگه چې حضرت موسیٰ امر کړی ؤ، څه چې پاتې شول هغوی تر راتلونکې ورځې پورې وساتل او هغه بوی او چینجی ونه کړل. ۲۵> حضرت موسیٰ وفرمایل: <دا نن وخورئ، ځکه چې نن د سبت او د ارام کولو ورځ ده چې څښتن ته وقف شوې ده او تاسو به بیرون په ځمکه باندې خواړه ونه مومئ. ۲۶> تاسو باید شپږ ورځې خواړه راټول کړئ، مگر په اوومه ورځ چې د سبت ورځ ده هیڅ شی به نه وي.<

٢٧) بياهم ځيني خلک په اوومه ورځ د خواړو د راټولولو دپاره لاپړل، مگر هغوی هيڅ څه ونه موندل. ٢٨) بيا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: <تاسو به ترڅه وخته پورې زما د امرونو څخه سرغړونه کوئ؟> ٢٩) ياد ساتئ چې زه څښتن يم او ما تاسو ته د ارام کولو دپاره يوه ورځ درکړې ده. همدا دليل دی چې زه به په شپږمه ورځ همپشه د دوه ورځو خواړه درکوم. په اوومه ورځ دې هرڅوک په خپل کور کې پاتې شي او د هغه ځای څخه دې نه راوړي. <٣٠) نو قوم په اوومه ورځ ارام وکړ.

٣١) دا خواړه د اسراييلو قوم د من په نوم يادول. هغه د دنيا د دانو په شان وو، هغه سپين وو او د شاتو په شان خوند يې درلود. ٣٢) حضرت موسیٰ وفرمايل: <څښتن امر کړی دی چې دوه ليتره من واخلي او د راتلونکو نسلونو دپاره يې وساتئ. نو هغوی به دا خواړه وويني چې هغه مې تاسو ته په هغه وخت کې په دښته کې درکړي وو چې کله مې د مصر څخه راوويستلئ.> ٣٣) حضرت موسیٰ هارون ته وفرمايل: <يو لوبنی راواخله او دوه ليتره من په کې واچوه او په عبادتخانه کې يې کېږده چې د راتلونکو نسلونو دپاره د يادگار په توگه وساتل شي.> ٣٤) څنگه چې څښتن په حضرت موسیٰ باندې امر کړی ؤ، حضرت هارون هغه د لوظ د صندوق مخې ته کېښود چې وساتل شي. ٣٥) اسراييليانو څلوېښت کاله من وخور تر هغې پورې چې هغوی د کنعان خاورې ته ورسېدل او هلته ځای په ځای شول. ٣٦) (هغه لوبنی چې د من د اندازه کولو دپاره استعمالېده هغه د عومر په نوم يادېده او د شلو ليترو سره برابر ؤ.)

د گټ څخه اوبه

١٧) د اسراييلو ټول قوم د سين دښته پرېښودله او د څښتن په امر يې د يو ځای څخه بل ځای ته کډه کوله. هغوی په رفيديم کې خپمې ودرولې، مگر هلته د قوم دپاره د څښلو اوبه نه وې.

٢) نو هغوی حضرت موسیٰ ته شکایت وکړ او ورته یې وویل: <مونږ ته د خښلو دپاره اوبه راکړه.> حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: <تاسو ولې شکایت کوئ؟ تاسو ولې خښتن ازمایئ؟>

٣) مگر خلک ډېر تېري وو او په حضرت موسیٰ باندې غورږدل. هغوی وویل: <تا مونږ ولې له مصر څخه راوویستو چې د خپلو ماشومانو او حیواناتو سره مو له تندې مړه کړې؟>

٤) حضرت موسیٰ خښتن ته زاری وکړې او ویې فرمایل: <زه د دې خلکو سره څه وکړم؟ نژدې دی چې دوی مې سنگسار کړي.>

٥) خښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: <د اسراییلو ځینې مشران د ځان سره بوځه او د خلکو په مخ کې ځه. د ځان سره هغه امسا یوسه په کومې چې تا د نیل سیند وهلی ؤ. ٦) زه به د سینا د غره سره په یو گټ باندې ستا په مخکې ودرېږم. ته هغه گټ ووهه او خلکو ته به د خښلو دپاره له هغه څخه اوبه جاري شي.> نو حضرت موسیٰ د اسراییلو د مشرانو په مخکې همداسې وکړل.

٧) او هغه د دې ځای نوم مسا او مریبه کېښود، ځکه چې اسراییلیانو شکایت وکړ او خښتن یې وازمایه او ویې ویل: <آیا خښتن زمونږ په منع کې دی او که نه؟>

د عمالیقیانو سره جگړه

٨) عمالیقیان رفیدیم ته راغلل او په اسراییلیانو باندې یې حمله وکړه. ٩) حضرت موسیٰ یوشع ته وفرمایل: <زمونږ له خلکو څخه یو څو تنه انتخاب کړه او لاړ شه د عمالیقیانو سره جگړه وکړه. زه به سبا د غونډۍ په سر ودرېږم او د خدای پاک امسا به زما په لاسونو کې وي.> ١٠) څنگه چې حضرت موسیٰ حکم کړی ؤ، یوشع د عمالیقیانو سره جگړه وکړه او حضرت موسیٰ،

حضرت هارون او حور د غونډۍ سرته لارل. (۱۱) ترڅو پورې چې د حضرت موسیٰ لاسونه پورته وو، اسراييليان بريالي کېدل. مگر کله چې هغه خپل لاسونه ښکته کول نو عماليقيان به بريالي کېدل. (۱۲) کله چې د حضرت موسیٰ لاسونه سترې شول، نو حضرت هارون او حور يوه تيره راوړه او حضرت موسیٰ يې په هغې باندې کښېناوه. په دواړو خواو يې د حضرت موسیٰ لاسونه پورته ونيول، نو د هغه لاسونه د لمر تر پرېوتلو پورې ټينگ پاتې شول. (۱۳) په دې ډول يوشع عماليقيانو ته په بشپړه توگه ماتې ورکړه.

(۱۴) بيا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: <د دې بريو بيان وليکه ترڅو هغه يو يادگار پاتې شي. يوشع ته ووايه چې زه به عماليقيان په بشپړه توگه تباه کړم.> (۱۵) حضرت موسیٰ د قربانۍ ځای جوړ کړ او دا نوم يې ورباندې کېښود څښتن زما د برياليتوب بيرغ دی. (۱۶) هغه وفرمايل: <د څښتن بيرغ جگ ونيسئ! څښتن به د تل دپاره د عماليقيانو په ضد جگړې ته دوام ورکړي!>

يترون د حضرت موسیٰ سره ليدنه کتنه کوي

۱۸ (۱) يترون د مديان کاهن او د حضرت موسیٰ خسر واورېدل چې خدای پاک د حضرت موسیٰ او د اسراييلو د خلکو دپاره کوم کارونه کړي وو او څنگه يې هغوی له مصر څخه راوويستل. (۲) څه موده مخکې حضرت موسیٰ خپله ښځه صفوره او خپل دوه زامن لېرلي وو چې د هغه د خسر يترون سره واوسېږي. (۳) د حضرت موسیٰ د اولني زوی نوم جرشون ؤ، ځکه کله چې د هغه هلک پيدا شو نو حضرت موسیٰ فرمايلي وو: <زه په پردۍ خاوره کې مسافر يم.> (۴) هغه وفرمايل: <د خپل پلار خدای زما سره مرسته وکړه او زه يې له دې څخه وژغورلم چې فرعون مې ووژني.> نو په دې خاطر يې د بل زوی نوم اليعازر کېښود. (۵) يترون د حضرت موسیٰ د ښځې او د هغې د دوو زامنو سره هغې دښتې ته راغی چېرته چې حضرت موسیٰ مقدس غره ته نژدې

خېمه ودرولې وه. ﴿٦﴾ يترون هغه ته دا خبر ورولېره: <زه ستا خسر يترون ستا د ښځې او دوو زامنو سره تاته راحم.﴾ ﴿٧﴾ نو حضرت موسى د هغه مخې ته ورغی او هغه ته يې د احترام دپاره سر تپت کړ او هغه يې ښکل کړ. هغوی د يو بل د صحت پوښتنه وکړه او بيا د حضرت موسى خېمې ته ورننوتل. ﴿٨﴾ حضرت موسى خپل خسر ته د هغو کارونو په هکله چې څښتن د اسرائيلو د خلاصون په خاطر په فرعون او د مصر په خلکو باندې کړي وو بيان کړل. همدارنگه د هغو ټولو سختيو په هکله يې ورته وويل چې هغوی په لاره کې ورسره مخامخ شوي وو او څښتن هغوی څنگه وژغورل. ﴿٩﴾ يترون د هغه احسان په سبب چې څښتن په اسرائيلو باندې کړی ؤ چې هغوی يې له مصريانو څخه وژغورل خوشاله شو. ﴿١٠﴾ هغه وويل: <د څښتن ثنا او صفت دې وي چې تاسو يې د فرعون او د مصريانو څخه وژغورلي! د څښتن ثنا او صفت دې وي چې خپل قوم يې له غلامۍ څخه وژغوره!﴾ ﴿١١﴾ اوس زه پوهېږم چې څښتن له ټولو نورو خدايانو څخه لوی دی، ځکه چې هغه اسرائيل د خپلو مغرورو دښمنانو څخه خلاص کړل. ﴿١٢﴾ بيا د حضرت موسى خسر يترون سوزېدونکې نذرانه او نورې قربانۍ خدای پاک ته راوړلې او حضرت هارون د اسرائيلو د ټولو مشرانو سره راغی چې د عبادت په ځای کې د حضرت موسى د خسر سره ډوډۍ وخوري.

د قاضيانو ټاکل

(تثيه ١: ٩ - ١٨)

﴿١٣﴾ بله ورځ حضرت موسى په يو ځای کې کښېناست چې د خلکو دعوي فيصله کړي او هغه د سهار څخه تر ماښام پورې مصروف ؤ. ﴿١٤﴾ کله چې يترون هغه ټول کارونه وليدل چې حضرت موسى کول، هغه پوښتنه وکړه: <دا څه دي چې ته يې د خلکو دپاره کوې؟ دا کار ولې په يوازې ځان کوې او خلک د سهار څخه نيولې تر ماښامه پورې درڅخه چاپېر وي چې تا سره مشوره وکړي؟>

١٥) حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: >ځکه چې خلک دلته راځي چې په دې پوه شي چې خدای پاک د هغوی څخه څه غواړي چې ويې کړي. (١٦) کله چې دوه تنه په خپل منع کې کومه شخړه ولري، هغوی ماته راځي او زه دا پرېکړه کوم چې څوک په حقه دی. بیا هغوی ته د خدای پاک فرمانونه او قوانین بیانوم.<

١٧) بیا يترون وويل: >ته دا کار په صحيح طريقي سره نه کوي. (١٨) ته به خپل ځان او دا خلک سخت ستړي کړي. دا کار ستا دپاره ډېر سخت دی، ته يوازې دا کار نه شې کولی. (١٩) اوس ماته غور ونيسه چې تاته يوه ښه مشوره درکړم او خدای پاک به ستا سره مل وي. ستا دپاره دا ښه ده چې ته د خدای پاک په حضور کې د قوم نماينده ګي وکړې او د هغوی شخړې هغه ته راوړې. (٢٠) هغوی ته د خدای پاک فرمانونه او قوانین ورزده کړه او د ژوند کولو طريقه وروښايه او ورته وښايه چې څه بايد وکړي. (٢١) مګر له ټول قوم څخه لايق نفر وټاکه، داسې نفر چې د خدای پاک څخه وېرېږي او د اعتبار وړ وي او د رشوت څخه کرکه کوي. هغوی په زر نغري، سل نغري، پنځوس نغري او لس نغري ډلو باندې مشران وټاکه. (٢٢) هغوی پرېږده چې په دايمي توګه د قاضيانو په توګه د قوم خدمت وکړي. هغوی به سختې دعوي تاته راوړي او د کوچنيو شخړو پرېکړه به په خپله کوي. او په دې به ستا کار آسانه او بار به دې سپک شي. (٢٣) که چېرې ته دا کار د خدای پاک د امر سره سم وکړې، هم به خپله ستړی نه شې او هم به د خلکو شخړې ژر حل شي او په خاطر جمعې سره به وکولی شي چې خپلو کورونو ته لاړ شي.<

٢٤) حضرت موسیٰ د خپل خسر مشوره ومنله (٢٥) او د ټولو اسراييليانو څخه يې قابله نفر وټاکل. هغوی يې په زر نغري، سل نغري، پنځوس نغري او لس نغري ډلو باندې مشران وټاکل. (٢٦) هغوی به همېشه د قاضيانو په توګه د خلکو خدمت کاوه. هغوی به سختې دعوي حضرت موسیٰ ته راوړلې، مګر د ساده دعوو پرېکړه به يې په خپله کوله.

٢٧) بيا حضرت موسىٰ خپل خسر يترون رخصت كړ او يترون خپل وطن ته ستون شو.

اسراييليان د سينا په غره كې

١-٢) د اسراييلو قوم له رفيديم څخه لاړ او د مصر څخه له راوتلو وروسته د دريمې مياشتې

په اوله ورځ د سينا دښتې ته راغلل. هلته يې د سينا د غره په لمنه كې خپمې ودرولې. ٣)

حضرت موسىٰ د خداى پاك سره د ملاقات دپاره غره ته وخوت.

څښتن هغه ته د غره څخه غږ وكړ او ورته ويې فرمايل: <د يعقوب اولادې يعنې اسراييليانو ته داسې ووايه: ٤)

تاسو وليدل چې ما په مصريانو باندې څه وكړل او څنگه مې تاسو لكه د عقاب په شان چې خپل بچيان په خپلو وزرونو باندې وړي دلته خپل ځان ته راوستلې. ٥) اوس كه چېرې تاسو په وفادارۍ سره زما اطاعت وكړئ او زما په لوظ باندې ټينگ ودرېږئ، بيا به تاسو په

ټولو قومونو كې زما خاص قوم شئ. كه څه هم دا ټوله دنيا زما ده، ٦) خو تاسو به زما دپاره كاهنان او مقدس قوم اوسئ. دا هغه خبره ده چې ته يې بايد اسراييليانو ته ورسوي. > ٧) نو

حضرت موسىٰ د غره څخه راكوز شو او د قوم مشران يې سره راغونډ كړل او څه چې څښتن ورته

فرمايلي وو، هغوى ته يې بيان كړل. ٨) ټول قوم په يو اواز په ځواب كې وويل: <هرڅه چې

څښتن فرمايلي دي مونږ به په هغه باندې عمل وكړو. > نو حضرت موسىٰ د هغوى ځواب بېرته

څښتن ته راوړ.

٩) څښتن حضرت موسىٰ ته وفرمايل: <زه به تاته په ټينگې ورپېڅې كې راشم، نو كله چې زه

ستا سره خبرې كوم كوم به يې واوري او په تا باندې به اعتبار وكړي. >

څه چې قوم ويلي وو حضرت موسىٰ هغه څښتن ته وويل. ١٠) څښتن حضرت موسىٰ ته

و فرمايل: <خلکو ته ورشه او ورته ووايه چې نن او سبا خپل ځانونه د عبادت دپاره پاک کړي او بايد خپل کالي ومنيځي (۱۱) او په دريمه ورځ تيار اوسي. ځکه چې زه په هغه ورځ د ټولو خلکو په حضور کې د سينا غره ته رابنکته کېږم. (۱۲) د غره گردچاپېره حد وټاکه چې خلک ورڅخه تېر نه شي او هغوی ته ووايه: پام کوئ چې غره ته راونه خېژئ او حتی هغه ته نژدې هم ورنه شی. که څوک په هغه باندې پښه کېږدي نو وبه وژل شي. (۱۳) هغه بايد سنگسار شي او يا په غشو وويشتل شي او هيڅوک بايد هغه ته لاس ورنه وړي. دا به په انسان او حيوان دواړو باندې عملي کېږي. مگر کله چې سرنی ووهل شي، بيا خلک کولی شي چې د غره لمنې ته راشي.>

(۱۴) بيا حضرت موسی له غره څخه رابنکته شو او خلکو ته يې وفرمايل چې د عبادت دپاره تيار شي. نو هغوی خپل کالي ومنيځل (۱۵) او حضرت موسی خلکو ته وفرمايل: <د دريمې ورځې دپاره ځانونه تيار کړئ او په دې موده کې بنځو ته مه ورنژدې کېږئ.>

(۱۶) د دريمې ورځې په سهار تندر او برېښنا شوه او د غره په سر باندې يوه ټينگه ورپځېښکاره شوه او د سرنی يو ډېر لوړ غبر واورېدل شو. ټول خلک چې په کمپ کې وو د وېرې له لاسه ولرېدل. (۱۷) حضرت موسی هغوی د کمپ څخه دباندې راوستل چې د خدای پاک سره ملاقات وکړي او هغوی د غره په لمنه کې ودرېدل. (۱۸) د سينا ټول غر په لوگي کې پټ و، ځکه چې څښتن په هغه باندې په اور کې رابنکته شوی و. دا لوگی د داش د لوگي په شان پورته کېده او ټول غر سخت لړزېده. (۱۹) د سرنی غر نور هم لوړېده. حضرت موسی خبرې کولې او خدای پاک هغه ته په تندر کې ځواب ورکاوه. (۲۰) څښتن د سينا د غره په سر رابنکته شو او حضرت موسی يې د غره سرته راوغوښت. حضرت موسی وروخت (۲۱) او څښتن هغه ته وفرمايل: <بنکته لاړ شه او خلکو ته خبرداری ورکړه چې له حد څخه راوانه وړي چې راشي او ما وويني. که چېرې داسې وکړي، له هغوی څخه به ډېر نفر مړه شي. (۲۲) حتی کاهنان هم چې ماته نژدې راځي بايد ځانونه پاک کړي او که نه زه به هغوی ته هم سزا ورکړم.>

٢٣ حضرت موسیٰ خښتن ته وفرمايل: <خلک د سينا غره ته نه شي راختلی، ځکه چې تا په خپله مونږ ته خبرداری راکړ چې د غره گردچاپېره حد وټاکو او هغه غر مقدس وگڼو.>

٢٤ خښتن په ځواب کې وفرمايل: <ښکته لار شه او هارون د ځان سره راوخېږوه. مگر کاهنان او خلک باید د خپل حد څخه راتېر نه شي چې ماته راشي. که نه، نو زه به ورته سزا ورکړم.>

٢٥ بیا حضرت موسیٰ خلکو ته وربښکته شو او د خښتن خبرې یې ورته وکړې.

لس حکمونه

(تثنیه ٥: ١ - ٢١)

٢٠ ١ خدای پاک خبرې وکړې او د هغه خبرې دا وې: ٢ <زه ستاسو خښتن خدای یم او تاسو مې له مصر څخه چې په کې غلامان وئ راوویستلئ.>

٢ زما څخه پرته د بل خدای عبادت مه کوئ.

٣ د خپلو ځانونو دپاره د هیڅ شي په شکل چې هغه په اسمان کې یا په ځمکه باندې یا د ځمکې لاندې په اوبو کې وي بتان مه جوړوئ. ٤ هیڅ بت ته سجده یا عبادت مه کوئ ځکه چې زه ستاسو خښتن خدای یو غیرتي خدای یم. ٥ څوک چې زما څخه کرکه کوي زه به هغوی او د هغوی اولادې ته تر دریم او څلورم نسله پورې سزا ورکړم. ٦ مگر زه د هغو زرگونو نسلونو سره چې زما سره مینه کوي او زما امرونو ته غاړه ږدي مینه کوم.

٧ زما نوم د بدو مقصدونو دپاره مه استعمالوئ، ځکه چې زه ستاسو خښتن خدای به هغه چاته سزا ورکړم څوک چې زما نوم په غلطه استعمال کړي.

۱۸) د سبت ورځ ولمانځئ او هغه مقدسه وگنئ. ۱۹) تاسو د کار کولو دپاره شپږ ورځې لرئ، مگر اوومه ورځ د ارام کولو ورځ ده چې خښتن خدای ته وقف شوې ده. په دې ورځ به تاسو هېڅ کار نه کوئ، نه تاسو، نه ستاسو زامن یا لورگانې، نه غلامان، نه ستاسو حیوانات، نه هغه بېګانه خلک چې ستاسو په وطن کې اوسېږي. ۱۱) ما خښتن په شپږو ورځو کې ځمکه، اسمان، دریاونه او هرڅه چې په هغو کې دي جوړ کړل، مگر په اوومه ورځ مې ارام وکړ. ځکه ما سبت ته برکت ورکړ او هغه مې مقدس کړ.

۱۲) د خپل پلار او مور احترام کوئ ترڅو تاسو په هغه خاوره کې چې زه یې درکوم زیات عمر ولرئ.

۱۳) قتل مه کوئ.

۱۴) زنا مه کوئ.

۱۵) غلام مه کوئ.

۱۶) د هیچا په ضد د دروغو شهادت مه ورکوئ.

۱۷) د بل سړي کور ته د طمعې په سترګه مه ګورئ. د هغه ښځې، غلامانو، غوایانو، خرو یا هرڅه چې هغه یې لري ورته د طمعې په سترګه مه ګورئ.

د خلکو وېره

(تثنیه ۵: ۲۳ - ۳۳)

۱۸) کله چې ټولو خلکو د تندر او سرنې غږ واورېد او برېښنا او هغه غږ یې ولیده چې لوګی

ورځه پورته کېده، نو هغوی د وېرې د لاسه ولرژېدل او لېرې ودرېدل. (۱۹) هغوی حضرت موسی^۱ ته وویل: <که چېرې ته زمونږ سره خبرې وکړې، غوږ به درته ونیسو. مگر مونږ وپېرېږو چې که چېرې خدای پاک زمونږ سره خبرې وکړي نو مړه به شو.>

(۲۰) حضرت موسی^۱ قوم ته وفرمایل: <مه وپېرېږئ. خدای پاک ستاسو د ازمايلو دپاره راغلی دی ترڅو د هغه وېره درسره وي او گناه ونه کړئ.> (۲۱) خو خلک په یوې لېرې فاصلې کې ودرېدل او حضرت موسی^۱ هغې تورې تیارې ته ورنژدې شو چې خدای پاک په کې ؤ.

د قربانی د ځایونو په هکله قوانین

(۲۲) بیا څښتن حضرت موسی^۱ ته وفرمایل: <اسراييليانو ته داسې ووايه: تاسو په خپله لیدلي دي چې ما څنگه ستاسو سره د اسمان څخه خبرې وکړې. (۲۳) د ځانونو دپاره د سپینو او سرو زرو خدايان مه جوړوئ چې زما څخه بغير د هغه عبادت وکړئ. (۲۴) زما دپاره د خاورو څخه د قربانی ځای جوړ کړئ او په هغه باندې خپلې سوزېدونکې او د سلامتی نذرانې او د خپلو رمو او یادو حیوانات قربانې کړئ. هرځای چې زه یې ستاسو دپاره ټاکم چې زما عبادت په کې وکړئ، زه به هلته درشم او تاسو ته به برکت درکوم. (۲۵) که چېرې تاسو زما دپاره د تیرو څخه د قربانی ځای جوړوئ نو د تراش شویو تیرو څخه یې مه جوړوئ، ځکه که چېرې په هغو باندې د کوم سامان څخه کار واخلي هغه به ناپاک کړئ. (۲۶) زما د قربانی ځای ته په زینه باندې مه ورڅېږئ، ترڅو په هغې باندې ستاسو د شرم ځای ښکاره نه شي.>

د عبراني غلامانو سره چلند

(تثنیه ۱۵: ۱۲ - ۱۸)

۲۱ (۱) خښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: >دا هغه قوانين دي چې ته يې بايد اسراييليانو ته

ورکړې: (۲) که چېرې تاسو يو عبرانی غلام په بيه واخلي، هغه دې شپږ کاله ستاسو خدمت

وکړي. مگر په اووم کال به پرته له دې چې څه بيه ورڅخه واخيستل شي هغه ازاد شي. (۳) که

چېرې په هغه وخت کې چې هغه ستاسو غلام شوی ؤ واده يې نه ؤ کړی، هغه به د تگ په وخت

کې خپله ښځه له ځانه سره نه بيايي. خو که چېرې په هغه وخت کې چې هغه ستاسو غلام شو واده

يې کړی ؤ، هغه به خپله ښځه هم له ځانه سره بوځي. (۴) که چېرې بادار يې ورته ښځه وکړي او

هغه ښځه ورته زامن يا لورگانې وزېږوي، هغه ښځه او د هغې ماشومان د بادار کيږي او يوازې هغه

سړی دې ازاد شي. (۵) مگر که چېرې هغه غلام داسې اعلان وکړي چې زه د خپل بادار او د

خپلې ښځې او ماشومانو سره مينه لرم او نه غواړم چې ازاد شم، (۶) بيا به يې خپل بادار د عبادت

ځای ته بوځي. هغه دې هلته د دروازې يا د دروازې د چوکاټ په مخکې ودروي او په رينه باندې

دې د هغه غوږ سوری کړي. بيا به دا سړی ټول عمر د هغه غلام وي.

(۷) که چېرې يو سړی خپله لور د يوې غلامې په توگه خرڅوي، هغه دې د نارينه غلامانو په

شان ازاده نه شي. (۸) که چېرې هغه په يو داسې نفر باندې خرڅه شي چې داسې نيت ولري چې

هغه خپله ښځه کړي، مگر هغه يې نه خوښيږي نو بيا دې هغه بېرته د خپل پلار له خوا په بيه

واخيستل شي. د هغې بادار هغه په بېگانه خلکو باندې نه شي خرڅولی، ځکه چې د هغې سره يې

بې وفايي کړې ده. (۹) که چېرې يو سړی يوه غلامه واخلي چې خپل زوی ته يې وکړي، نو د

هغې سره دې لکه د خپلې لور په شان رویه کوي. (۱۰) که چېرې يو سړی دوهم واده وکړي، نو

بايد اولنی ښځه د خواړو، کاليو او د واده د حقونو څخه بې برخې نه کړي. (۱۱) که چېرې هغې ته

دا درې شيان نه برابر وي، بايد ازاده يې کړي او هيڅ بيه دې وانخلي.

د ظالمانه عملونو په هکله قوانین

۱۲) هرڅوک چې یو بل سړی ووهي او ويې وژني، هغه باید ووژل شي. ۱۳) خو که چېرې هغه دا کار په قصد سره نه وي کړی مگر د خدای له خوا ورته پېښه شي، هغه دې داسې ځای ته وتښتي چې زه یې ټاکم. ۱۴) مگر که چېرې یو سړی دسیسه جوړه کړي او په قصد سره بل سړی ووژني حتی^۱ که چېرې هغه د خوندي پاتې کېدو دپاره زما د قربانی ځای ته هم وتښتي، باید ووژل شي.

۱۵) هرڅوک چې خپل پلار یا خپله مور ووهي هغه باید ووژل شي.

۱۶) هرڅوک چې یو بل نفر وتښتوي او هغه خرڅ کړي یا تر هغه وخته پورې ورسره وي چې هغه ونیول شي، هغه باید ووژل شي.

۱۷) هرڅوک چې خپل پلار یا خپلې مور ته ښکښلې وکړي، هغه باید ووژل شي.

۱۸) - ۱۹) که چېرې د دوه نفرو ترمنځ جگړه وي او یو نفر بل نفر په تېره یا په سوک باندې ووهي خو هغه ونه وژني، نو باید سزا ورته ورنه کړای شي. خو که چېرې هغه نفر چې وهل شوی دی بستر شي، مگر وروسته وکولی شي چې پاڅیږي او د خپلې امسا په کومک سره بیرون وگرځي، نو کوم سړي چې هغه یې وهلې دی باید د هغه د وخت د ضایع کېدلو بیه ورکړي او ترڅو پورې چې هغه روغ شوی نه وي د هغه د علاج مصرف به ورکوي.

۲۰) که چېرې یو سړی خپل غلام یا غلامه په کوتک باندې ووهي او هغه غلام ځای په ځای مړ شي، هغه ته باید سزا ورکړل شي. ۲۱) مگر که چېرې دا غلام یوه یا دوه ورځې ژوندی پاتې شي نو هغه ته دې سزا نه ورکول کېږي، ځکه چې دا غلام د هغه خپله شتمني ده او د هغه دپاره دا تاوان بس دی.

٢٢) که چپرې خو نفره سره جگره کوي او يوه اميدواره ښځه داسې ژوبله کړي چې خپل ماشوم له لاسه ورکړي او بل ځای يې زخمي نه شي، هر يوه چې هغه ژوبله کړې وي نو کومه جریمه چې د هغې ښځې مېړه يې غواړي او قاضيانو ته د تائيد وړ وي هغه دې ورکړي. ٢٣) که چپرې په خپله دا ښځه زخمي شي، نو سزا به يې د ژوند په بدل کې ژوند وي، ٢٤) د سترگې په بدل کې سترگه، د غاښ په بدل کې غاښ، د لاس په بدل کې لاس، د پښې په بدل کې پښه، ٢٥) د سوزولو په بدل کې سوزول، د زخم په بدل کې زخم، د وهلو ټکولو په بدل کې وهل ټکول.

٢٦) که چپرې يو څوک خپل غلام يا غلامه په سترگه باندې ووهي او سترگه يې له منځه يوسي، هغه دې غلام د سترگې د تاوان په توگه ازاد کړي. ٢٧) که چپرې هغه د خپل غلام يا غلامې غاښ مات کړي، هغه دې د غاښ د تاوان په توگه هغه غلام ازاد کړي.

د خاوندانو مسئوليت

٢٨) که چپرې يو غويی يو څوک په ښکر ووهي چې هغه مړ شي، غويی دې سنگسار شي او د هغه غوښه دې ونه خوړل شي. مگر د هغه خاوند ته به سزا نه ورکول کېږي. ٢٩) مگر که چپرې هغه غويی د خلکو د وهلو عادت درلود او خاوند يې ورڅخه خبر و او هغه دا غويی ترلی نه وي ساتلی، نو که چپرې هغه يو سړی يا يوه ښځه داسې ووهي چې مړ شي، نو سنگسار دې شي او د هغه خاوند دې هم ووژل شي. ٣٠) خو که چپرې خاوند دا اجازه ولري چې د خپل د ژوند د ژغورلو دپاره تاوان ورکړي، نو هغه بايد پوره بيه ورکړي. ٣١) که چپرې هغه غويی د چا زوی يا لور ووهي، همدا قانون عملي کېږي. ٣٢) که چپرې هغه غويی يو غلام يا غلامه ووهي، د هغه خاوند بايد دېرش مثقاله سپين زر د غلام بادار ته ورکړي او غويی بايد سنگسار شي.

٣٣) که چپرې يو سړی يوه کنده لوڅه کړي يا يوه کنده وباسي او هغه پټه نه کړي او يو غويی يا

يو خر په کې وغورزېږي، (۳۴) د کندیږي خاوند بايد د حيوان خاوند ته تاوان ورکړي او مړ حيوان به د کندیږي د خاوند شي. (۳۵) که چېرې د يو سړي غويي د بل چا غويي زخمي کړي او هغه مړ شي، هغوی دې ژوندی حیوان خرڅ کړي او پیسې او مړ حیوان دواړه دې په خپل منځ کې سره مساوي ووېشي. (۳۶) خو که چېرې دا معلومه شي چې هغه غويي د وهلو عادت درلود او بياهم د هغه خاوند هغه ترلی نه و ساتلی، هغه خاوند بايد د حیوان په بدل کې حیوان ورکړي او مړ حیوان به د هغه خپل شي.

د تاوان په هکله قوانين

۲۲ (۱) که چېرې يو سړی يو غويي يا يو پسه غلا کړي او هغه حلال يا خرڅ کړي، نو هغه بايد د هر غويي په بدل کې پنځه غوايان او د هر پسه په بدل کې څلور پسونه ورکړي. (۲) - (۴) څه چې هغه غلا کړي دي بايد د هغه تاوان ورکړي. که چېرې هغه هيڅ شی ونلري، نو د غلام په توگه دې خرڅ شي چې د غلا شوي شي تاوان ورکړي. که غلا شوی حیوان که هغه غويي، يا خر يا پسه وي د هغه سره ژوندی وموندل شي، هغه بايد د هغه دوه چنده بيه ورکړي.

که چېرې غل د شپې له خوا کور ته د ننوتلو په وخت کې ونیول شي او هغه ووژل شي نو چا چې هغه وژلی دی هغه د ده د قتل په خاطر مجرم نه دی. خو که دا کار د ورځې له خوا وشي نو هغه به د دې قتل په خاطر مجرم وگڼل شي.

(۵) که چېرې يو سړی خپل حیوانات په يو پټي يا د انگورو په باغ کې خروي او هغه پرېږدي چې وگرځي او د بل سړي په پټي کې وخرېږي، نو هغه بايد د خپل پټي يا د انگورو د باغ ترټولو ښه حاصل په تاوان کې ورکړي.

٦) که چپرې يو څوک په خپل پټي کې اور ولگوي او دا اور د اغزيو په وسيله د بل چا پټي ته خپور شي او د هغه گېډۍ يا ولاړې غلې دانې وسوزوي، نو هرچا چې اور لگولی وي بايد پوره تاوان يې ورکړي.

٧) که چپرې يو سړی بل چاته پيسې يا قيمتي شيان د امانت په توگه ورکړي او هغه د هغه سړي د کور څخه غلا شي، که چپرې غل ونيول شي بايد دوه چنده بيه ادا کړي. ٨) مگر که چپرې هغه غل پيدا نه شي، د کور خاوند بايد د قاضي په حضور کې ځان حاضر کړي او په دې ځای کې به هغه قسم خوري چې هغه د دې سړي شتمني نه ده غلا کړي.

٩) فرض کړئ د دوه نفرو ترمنځ د غويي، خره، پسه، کاليو يا نورو شيانو په سر شخړه ده او هر يو وايي چې هغه زما دي. نو دواړه خواوې دې د فيصلې کولو دپاره قاضي ته راشي. نو کوم يو چې د قاضي له طرفه مجرم وگڼل شو، هغه بل نفر ته بايد دوه چنده تاوان ورکړي.

١٠) که چپرې يو سړی خپل خر، غويي، پسه يا کوم بل حيوان بل چاته د امانت په توگه ورکړي او هغه مړ يا زخمي شي يا په داسې وخت کې غلا شي چې هيڅوک يې ونه ويني، ١١) د هغوی ترمنځ به دا شخړه د خښتن په نوم په قسم خوړلو سره حل شي چې هغه سړي د دې بل سړي حيوان نه دی غلا کړی. نو خاوند دې دا ومني او هيڅ تاوان ته اړتيا نشته. ١٢) مگر که چپرې دا حيوان غلا شوی وي، هغه سړی بايد د هغه خاوند ته تاوان ورکړي. ١٣) که چپرې هغه د کوم وحشي حيوان له خوا وژل شوی وي، هغه سړی دې د هغه حيوان د بدن پاتې برخه د ثبوت په ډول د هغه خاوند ته راوړي، نو دا لازمه نه ده چې هغه د وژل شوي حيوان په خاطر تاوان ورکړي.

١٤) که چپرې يو سړی د بل چا څخه يو حيوان په قرض واخلي او هغه په داسې وخت کې زخمي يا مړ شي چې د هغه خاوند حاضر نه وي، هغه يې بايد تاوان ورکړي. ١٥) مگر که چپرې دا پېښه

د هغه د خاوند په موجودیت کې وشي، نو د تاوان ورکولو اړتیا نشته. که چېرې دا حیوان په کرایه نیول شوی وي، نو د کرایې پیسې چې خاوند ته یې ورکړل شوي دي د هغه تاوان پوره کوي.

اخلاقي او مذهبي قوانین

۱۶) که چېرې یو سړی یوه داسې پېغله چې چاته کوژدن شوې نه وي وغولوي او د هغې سره زنا وکړي، نو هغه باید مهر ورکړي او د هغې سره دې واده وکړي. ۱۷) که چېرې د هغې پلار بېخي راضي نه وي چې خپله لور هغه ته ورکړي، بیا هم باید هغه نفر د پېغلې پلار ته د ناوې د مهر په اندازه پیسې ورکړي.

۱۸) کوډگره ژوندی مه پرېږدئ.

۱۹) هرڅوک چې د یو حیوان سره جنسي اړیکې لري باید ووژل شي.

۲۰) هرڅوک چې د خښتن څخه پرته بل خدای ته قرباني وکړي باید له منځه یوړل شي.

۲۱) د یو بېگانه سړي سره بده رویه مه کوئ یا ظلم ورباندې مه کوئ، یاد ساتئ چې تاسو هم په مصر کې بېگانه وئ. ۲۲) د کونډې یا یتیم سره بده رویه مه کوئ. ۲۳) که چېرې تاسو داسې وکړئ او هغوی ماته د مرستې دپاره فریاد وکړي، زه به د هغوی دعا قبوله کړم. ۲۴) زه به په قهر شم او تاسو به په جنگ کې ووژنم. ستاسو بڼځې به کونډې شي او اولادونه به مو بې پلاره شي.

۲۵) که چېرې تاسو زما د قوم څخه کوم غریب ته پیسې په قرض ورکړئ، د یو قرض ورکونکي په شان عمل ورسره مه کوئ او هغه مه مجبوروی چې سود درکړي. ۲۶) که چېرې تاسو د یو چا چپنه په ګرو واخلي، باید هغه د لمرپرېواته څخه مخکې بېرته ورکړئ. ۲۷) ځکه چې دا د هغه

یوازینی لباس دی چې هغه ورباندې تود وي. کېدای شي چې د هغه سره بل داسې شی نه وي چې هغه په کې ویده شي. که چېرې هغه ماته د مرستې دپاره فریاد وکړي، زه به د هغه دعا قبوله کړم ځکه چې زه رحیم یم.

۲۸ د خدای پاک په باره کې بدې خبرې مه کوئ او نه د خپل قوم کوم مشر ته نښرا کوئ.

۲۹ د خپلو غلو دانو، د انگورو د شربتونو او زیتونو د تېلو د نذرانو په ورکولو کې ځنډ مه کوئ.

تاسو باید خپل مشران زامن ماته وقف کړئ. ۳۰ د خپلو غوایانو او پسونو اولني زېږېدل شوي بچي ماته راکړئ. پرېږدئ چې اولني زېږېدل شوي نران بچي د خپلو مورگانو سره اووه ورځې پاتې شي او په اتمه ورځ یې ماته راکړئ.

۳۱ تاسو باید زما مقدس قوم اوسئ. نو د داسې حیوان غوښه مه خورئ چې وحشي حیواناتو دارلی وي. هغه سپیو ته واچوئ.

عدالت او انصاف

۲۳ د درواغو خبر مه خپروئ. د درواغو په شاهدی ورکولو سره د بدکاره سړي سره مرسته مه کوئ. ۲۴ په بد کار کې د اکثریت څخه پیروي مه کوئ. کله چې تاسو په یوه دعوه کې شاهدی ورکوئ، د اکثریت څخه په پلوي کولو سره عدالت تر پښو لاندې کوئ مه. ۲۵ د یو غریب سړي په محاکمه کې په دې خاطر چې هغه غریب دی د هغه طرفداري مه کوئ.

۲۴ که چېرې تاسو یوناڅاپه د خپل دښمن غویی یا خر وویښی چې لار یې غلطه کړې ده، هغه بېرته ورولی. ۲۵ که چېرې تاسو ولیدل چې ستاسو د دښمن خر د بار لاندې پرېوتی دی، هغه

هلته مه پرېردئ، د هغه سره مرسته وكړئ چې خري بي بېرته پاڅيري.

٦ په محكمه كې د غريب سره بي انصافي مه كوئ. ٧ په درواغو تهتمت مه لگوئ او د يو بي گناه يا صادق سړي د مړينې سبب كېږئ مه. ځكه چې زه به گناهكار ونه بخښم. ٨ رشوت مه اخلي، ځكه چې رشوت بينا خلك ړندوي او د بي گناه خلكو حق ورباندې تر پښو لاندې كېږي.

٩ په يو مسافر سړي باندې تېرى مه كوئ. ځكه چې تاسو خپله په مصر كې مسافران وئ او د مسافرانو د حال څخه خبر يئ.

د سبت قوانين

١٠ تاسو بايد شپږ كاله خپلې ځمكې وكړئ او حاصل يې ورپيئ. ١١ مگر په اووم كال هغه ځمكه شاړه پرېردئ او څه شى چې په كې شنه شوي وي هغه ورڅخه مه رپيئ. څه چې په كې پاتې وي هغه به غريبان خلك او وحشي حيوانات وخوري. خپل د انگورو باغونو او د زيتونو د ونو د باغونو سره همداسې كار وكړئ.

١٢ په هفته كې شپږ ورځې خپل كار وكړئ، مگر په اوومه ورځ كار مه كوئ ترڅو ستاسو غلامان او بېگانه خلك چې ستاسو دپاره كار كوي او حتى ستاسو حيوانات هم وكولى شي ارام وكړي.

١٣ هرڅه چې ما څښتن درته ويلى دي په هغو باندې عمل كوئ. د نورو خدايانو په نوم دعا مه كوئ، حتى د هغوى نومونه په ژبه هم مه اخلي.

درې لوى اخترونه

۱۴) زما د احترام په خاطر په کال کې درې ځله اخترونه کوی، (۱۵) اول د فطيرې ډوډۍ اختر. لکه څنگه چې ما درباندي امر کړی دی اووه ورځې فطيره ډوډۍ وخورئ. دا کار د اييب په مياشت کې وکړئ، ځکه چې په دې مياشت کې تاسو له مصر څخه راووتلئ. په دې اختر کې دې هيڅوک زما حضور ته خالي لاس نه راځي.

۱۶) تاسو د لو کولو اختر د خپلو اولنيو حاصلاتو سره چې په خپلو پټيو کې مو کرلي دي ولمانځئ. د کال په آخر کې د حاصل د راټولولو اختر ولمانځئ، يعنې کله چې تاسو د پټيو څخه حاصل راټولئ. (۱۷) هر کال بايد په دغو دريو اخترونو کې ستاسو ټول نارينه زما يعنې ستاسو د څښتن خدای د عبادت دپاره راشي.

۱۸) کله چې تاسو ماته يو حيوان قرباني کوی، د هغه سره خميره ډوډۍ مه وړاندې کوی. هغه حيوانات چې په دغو اخترونو کې ماته قرباني کېږي، د هغې وازگه بايد تر سهاره پورې پاتې نه شي.

۱۹) هر کال د خپل څښتن خدای کور ته د خپل اولني حاصل ډېرې ښې غلې دانې راوړئ.

يو سپرلی د خپلې مور په شيدو کې مه پخوی.

وعدې او لارښودنې

۲۰) گورئ، زه ستاسو مخې ته يوه فرښته درلېږم چې په لاره کې ستاسو ساتنه وکړي او هغه ځای ته مو راولي چې ستاسو دپاره مې تيار کړی دی. (۲۱) هرڅه چې هغه فرښته فرمايي په غور سره ورڅخه اطاعت وکړئ. د هغې په مقابل کې سرکشي مه کوی، هغه به ستاسو سرکشي ونه بخښي،

خکه چې پوره اختیار مې ورته ورکړی دی. (۲۲) که چېرې تاسو په غور سره د هغې خبرو ته غور ونیسئ او زما ټولې خبرې ومنئ، زه به ستاسو د دښمنانو دښمن شم او زه به د هغه چا په خلاف شم خوک چې ستاسو په خلاف وي. (۲۳) زما فرښته به ستاسو په مخکې روانه وي او تاسو به د اموريانو، حيتيانو، فرزيانو، کنعانيانو، حويانو او ييوسيانو خاورې ته بوځي او زه به هغوی ټول له منځه يوسم. (۲۴) د هغوی خدايانو ته سجده يا عبادت مه کوئ او د هغوی د رواجونو څخه پيروي مه کوئ. د هغوی بتان له منځه يوسئ او هغه لويې تيرې چې د هغوی د عبادت دپاره استعماليري ټوټې ټوټې کړئ. (۲۵) که چېرې تاسو زما يعنې د خپل څښتن خدای عبادت وکړئ نو زه به ستاسو په خوراک او اوبو کې برکت واچوم او ستاسو ټولې ناروغۍ به لېرې کړم. (۲۶) ستاسو په خاوره کې به هيڅ يوه بڼه خپل اولاد نقصان نه کړي او نه به شنډه شي. زه به تاسو ته اوږده عمرونه درکړم.

(۲۷) زه به په هغو قومونو باندې سخته وېره راولم او ستاسو دښمنان به دومره وارخطا کړم چې درڅخه وتښتي. (۲۸) زه به ستاسو په دښمنانو کې سخته وېره پيدا کړم او حويان، کنعانيان او حيتيان به ستاسو له مخې څخه لېرې کړم. (۲۹) مگر زه به هغوی په يو کال کې ونه باسم، خکه چې ځمکه به ويجاړه پاتې شي او وحشي حيوانات به ډېر زيات شي. (۳۰) بلکه هغوی به لږ لږ شرم ترڅو تاسو دومره ډېر شئ چې هغه خاوره ونیسئ. (۳۱) زه به ستاسو د خاورې سرحدونه د سړې بحيرې څخه نيولې د مدیترانې تر بحيرې پورې او د دښتې څخه نيولې د فرات تر سينده پورې وغزوم. زه به ستاسو سره مرسته وکړم چې هغو خلکو ته چې اوس په دې خاوره کې اوسيري ماتې ورکړئ او هغوی به وشړئ. (۳۲) د هغوی يا د هغوی د خدايانو سره هيڅ قسم تړون مه کوئ. (۳۳) هغوی مه پرېږدئ چې ستاسو په هېواد کې واوسيري. که چېرې تاسو هغوی پرېږدئ، هغوی به تاسو زما په مقابل کې په گناه کولو باندې مجبور کړي. که چېرې تاسو د هغوی د خدايانو عبادت وکړئ، نو دا به ستاسو دپاره يو وژونکی دام وي.

۲۴ ﴿۱﴾ خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: >ته، هارون، ناداب، ابهيو او د اسراييلو اويا مشران ماته غره ته راوخېژئ او له لېرې فاصلې څخه راته سجده وكړئ. ﴿۲﴾ يوازې ته ماته نژدې راشه او نور دې راته نژدې نه راځي. د اسراييلو د قوم د نورو خلكو څخه دې هيڅوك هم غره ته نه راخېژي.<

﴿۳﴾ كله چې حضرت موسى^۱ راغی او خلكو ته يې د خښتن ټولې خبرې او قوانين اعلان كړل، هغوی په يو اواز په ځواب كې وويل: >مونږ به د خښتن په هره خبره باندې عمل كوو.< ﴿۴﴾ حضرت موسى^۱ د خښتن ټول امرونه وليكل. هغه سهار وختي پاڅېد او د غره په لمنه كې يې د قربانۍ ځای جوړ كړ او هلته يې دولس تيرې چې د اسراييلو د دولسو قبيلو نماينده گي يې كوله ودرولې. ﴿۵﴾ بيا حضرت موسى^۱ اسراييلي ځينې ځوانان ولېږل او هغوی سوزېدونكې نذرانې او ځينې غوايان د سلامتۍ د نذرانې په توگه خښتن ته قرباني كړل. ﴿۶﴾ حضرت موسى^۱ نيمه وینه راواخيستله او په لگنونو كې يې واچوله او نيمه يې په قربانگاه باندې وشيندله. ﴿۷﴾ بيا هغه د لوظ كتاب راواخيست او خلكو ته يې په لوړ اواز سره ولوست. هغوی وويل: >مونږ به د خښتن اطاعت كوو او د هغه په ټولو امرونو باندې به عمل كوو.<

﴿۸﴾ بيا حضرت موسى^۱ هغه وینه چې په لگنونو كې وه راواخيستله او په خلكو باندې يې وشيندله. هغه وفرمايل: >دا د هغه لوظ وینه ده چې خښتن د دغو ټولو حكمونو په مطابق له تاسو سره كړی دی.<

﴿۹﴾ حضرت موسى^۱ د حضرت هارون، ناداب، ابهيو او د اسراييلو د اويا مشرانو سره غره ته وخوت ﴿۱۰﴾ او د اسراييلو خدای يې وليد. د هغه د پښو لاندې د شين ياقوت د فرش په شان يو

څه ښکاره کېدل چې د اسمان په شان شنه وو. (۱۱) که څه هم د اسراییلو دغو مشرانو خدای پاک ولید، خو هغه ورته زیان ونه رساوه. بیا هغوی وخورل او ویې څښل.

حضرت موسیٰ د سینا په غره کې

(۱۲) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: >ماته د غره سرته راوځېږه او دلته پاتې شه. زه به تاته د تیرو لوحي چې په هغو باندې مې د خلکو د لارښودنې دپاره حکمونه لیکلي دي درکړم.< (۱۳) حضرت موسیٰ او د هغه مرستیال یعنی یوشع تیار شول او حضرت موسیٰ مقدس غره ته ورپورته شو. (۱۴) حضرت موسیٰ مشرانو ته وفرمایل: >تاسو دلته انتظار وباسئ، ترڅو مونږ بېرته راشو. حضرت هارون او حور ستاسو سره دي او هرڅوک چې کومه مسئله لري هغوی ته دې ورشي.<

(۱۵) کله چې حضرت موسیٰ غره ته پورته شو، ورپڅو غر پټ کړ (۱۶) او د څښتن جلال د سینا په غره باندې خپور شو. غر شپږ ورځې په ورپڅو کې پټ ؤ او په اوومه ورځ څښتن له ورپڅو څخه حضرت موسیٰ ته غږ وکړ. (۱۷) د څښتن جلال اسراییلیانو ته داسې ښکارېده لکه د غره په سر باندې چې اور بل وي. (۱۸) کله چې حضرت موسیٰ غره ته ورپورته شو، هغه په ورپڅو کې ورننوت او څلوېښت ورځې او څلوېښت شپې په غره کې پاتې شو.

د مقدسې خېمې دپاره نذرانې

(هجرت ۳۵: ۴ - ۹)

۲۵ (۱) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: (۲) >اسراییلیانو ته ووايه چې ماته يوه نذرانه راوړي. ته بايد زما دپاره د هغه چا څخه نذرانه واخلي چې زړه يې غواړي ورپې کړي. (۳) دا هغه نذرانې دي چې ته يې بايد د هغوی څخه واخلي: سره زر، سپين زر او برنج، (۴) ښه کتان،

آبي، بانجاني او سرې وړی، هغه ټوکر چې د وزو د وړيو څخه جوړ شوی وي، (۵) سره رنگ شوي د پسه پوستکي، بڼه خرمن، د غز لرگی، (۶) د خراغونو دپاره د زيتون تېل، د مسح کولو د تېلو او د خوشبویۍ دپاره مسالې، (۷) سلیماني تېرې او نورې قيمتي تېرې چې د مشر کاهن په مقدس پېښند او د هغه په سينه پوښ باندې ولگول شي. (۸) بيا په خلکو باندې زما دپاره يوه مقدسه خېمه جوړه کړه ترڅو وکولی شم د هغوی په منځ کې واوسېږم. (۹) دا خېمه او د هغې ټول سامان کټ مټ د هغې نقشې په مطابق جوړ کړه چې زه يې درته ښایم.

د لوظ صندوق

(هجرت ۳۷: ۱ - ۹)

(۱۰) په هغوی باندې د غز د لرگي څخه يو صندوق جوړ کړه چې يو متر او لس سانتي اوږد وي، پنځه شپېته سانتي پلن وي او پنځه شپېته سانتي لوړ وي. (۱۱) د هغه منځنۍ او بیرونی برخې ته د سوچه سرو زرو پوښ ورکړه او گردچاپېره څنډې يې د سرو زرو څخه جوړې کړه. (۱۲) د هغه دپاره څلور د سرو زرو کړۍ گانې جوړې کړه او هغه په څلورو پایو باندې وتره، يعنې دوه کړۍ گانې په يو خوا او دوه په بلې خوا. (۱۳) د صندوق د وړلو دپاره د غز د لرگي څخه دوه ميلې جوړې کړه او د سرو زرو پوښ ورته ورکړه. (۱۴) هغه ميلې هغو کړيو ته چې د صندوق په څنگونو کې دي ورنښاسه ترڅو صندوق ورباندې يوړل شي. (۱۵) ميلې دې په کړيو کې پاتې شي او هغه بايد راونه ایستل شي. (۱۶) بيا به د تېرو هغه دوه لوحې چې حکمونه ورباندې ليکل شوي دي درکړم چې هغه په صندوق کې کېږدي.

(۱۷) د صندوق سرپوښ چې کفاره ورباندې ادا کېږي د سوچه سرو زرو څخه جوړ کړه چې يو متر او لس سانتي اوږد وي او پنځه شپېته سانتي پلن وي. (۱۸) د سرپوښ په سرونو کې د ټکول شويو سرو زرو څخه دوه کروبيان جوړ کړه. (۱۹) يو کروب په يو سر او دوهم کروب په بل سر کې جوړ

کړه. په دوو سرو نو کې د سرپوښ سره کروبیان د سرو زرو د یوې ټوټې څخه جوړ کړه. (۲۰) د کروبیانو وزرونه دې پورته خپاره شوي وي چې په سرپوښ باندې سیوری وکړي. کروبیان دې یو بل ته مخامخ وي او د سرپوښ خواته دې گوري. (۲۱) په صندوق کې د تیرو دوه لوحې کېږده او هغه سرپوښ د صندوق د پاسه کېږده. (۲۲) زه به د سرپوښ د پاسه د دوو کروبیانو ترمنځ چې د لوظ په صندوق باندې دي ستا سره لیدنه کتنه وکړم او د اسراییلو د قوم د پاره به خپل ټول حکمونه درکړم.

د مقدسې ډوډۍ د پاره مېز

(هجرت ۳۷: ۱۰ - ۱۶)

(۲۳) د غز د لرگي څخه یو داسې مېز جوړ کړه چې نوي ساتي اوږد وي، پنځه څلوېښت ساتي پلن وي او پنځه شپېته ساتي لوړ وي. (۲۴) هغه ته د سوچه سرو زرو پوښ ورکړه او د هغه گردچاپېره څنډې د سرو زرو څخه جوړې کړه. (۲۵) همدارنگه د هغه گردچاپېره یو چوکاټ جوړ کړه چې پراخوالی یې پنځه او یا ملي متره وي او په چوکاټ باندې د سرو زرو څنډې جوړې کړه. (۲۶) د مېز د پاره څلور د سرو زرو کړۍ گانې جوړې کړه او په هغو څلورو کنجونو کې چېرته چې څلور پایې دي وټړه. (۲۷) کړۍ گانې دې چوکاټ ته نژدې وي، د دې د پاره چې هغه میلې ونیسي چې د مېز په وړلو کې ورڅخه کار اخیستل کېږي. (۲۸) د غز د لرگي څخه میلې جوړې کړه، د سرو زرو پوښ ورته ورکړه او مېز ورباندې وړی. (۲۹) ټولې کاسې، قابونه او د څښلو د نذرانو د پاره منگي او جامونه دې د سوچه سرو زرو څخه جوړ شي. (۳۰) مېز باید د لوظ د صندوق مخې ته کېښودل شي او په هغه باندې دې همېشه هغه مقدسه ډوډۍ چې ماته نذرانه کېږي پرته وي.

خراغدان

۳۱ د سوچه سرو زرو خخه يو خراغدان جوړ کړه او د هغه پايه او ميله، د هغه د پيالو په شان
 گلان، غوتۍ گانې او گلپانې د ټکول شويو سرو زرو خخه جوړ کړه چې ټول د يوې ټوټې سرو زرو
 خخه جوړ شوي وي. ۳۲ شپږ خانگې دې د خراغدان د خنگونو خخه غزېدلې وي يعنې درې د
 يو خنگ خخه او درې د بل خخه. ۳۳ درې پيالې چې شکل يې د بادام د گل په شان دی، د
 غوتيو او گلپانو سره بايد په يوې خانگې باندې وي، درې په بلې خانگې باندې او همدا ډول د شپږو
 واړو خانگو دپاره چې د خراغدان خخه غزېږي. ۳۴ په خپله په خراغدان باندې دې څلور د بادام
 د گل په شان پيالې وي، د غوتۍ گانو او گلپانو سره. ۳۵ يوه غوتۍ به د خانگو د اولې جوړې
 لاندې وي چې د خراغدان خخه غزېږي، دوهمه غوتۍ د دوهمې جوړې لاندې او دريمه غوتۍ د
 دريمې جوړې لاندې يعنې ټولې شپږ خانگې. ۳۶ غوتۍ گانې، خانگې او خراغدان دې د ټکول
 شويو سوچه سرو زرو د يوې ټوټې خخه وي. ۳۷ د خراغدان دپاره اووه خراغونه جوړ کړه او
 ويې دروه ترڅو مخې ته رڼا ورکړي. ۳۸ د هغه پلته پاکوونکي او پتنوسونه دې د سوچه سرو زرو
 وي. ۳۹ د خراغدان او د هغه د ټول سامان په جوړولو کې د څلوردېرشو کيلوگرامه سوچه سرو
 زرو خخه کار واخله. ۴۰ دې خبرې ته پام وکړه چې دا د هغې نقشې په مطابق جوړ کړې چې ما
 درته په غره باندې دروښودله.

مقدسه خېمه

(هجرت ۳۶: ۸ - ۳۸)

۲۶ ۱ د لسو داسې پردو خخه يوه مقدسه خېمه جوړه کړه چې د ښه کتان او د آبي، بانجاني
 او سرو وړيو خخه وي او په پردو کې يې د کروبيانو نقش گلدوزي شوی وي. ۲ د ټولو پردو

اندازه دې يوشان وي، دولس متره دې اوږدې او دوه متره دې پلنې وي. (۳) د دې پردو څخه پنځه په يوه جوړه کې سره يوځای کړه او بيا نورې پنځه پردې په دوهمه جوړه کې. (۴) په هره جوړه کې د بيروني پردې په څنډه باندې د آبي رنگه ټوټې کړې گانې جوړې کړه. (۵) پنځوس کړې گانې په يوې پردې باندې او پنځوس د بلې جوړې په اخرنۍ پردې باندې جوړې کړه چې دا کړې گانې يو بل ته مخامخ وي. (۶) بيا د سرو زرو پنځوس چنگکونه جوړ کړه او د پردو په يوځای تړلو کې ورڅخه کار واخله ترڅو ټوله يوه خېمه ورڅخه جوړه شي.

(۷) د خېمې د پټولو دپاره د وزو د وړيو څخه پردې جوړې کړه. ټولې دې يوولس دانې وي. (۸) يوولس واړه پردې دې په يوه اندازه وي، يعنې ديارلس متره دې اوږدې او دوه متره دې پلنې وي. (۹) پنځه پردې په يوه جوړه کې يو تر بله سره وگنډه او نورې شپږ په بله جوړه کې. شپږمه پرده د خېمې په مخکينۍ برخه کې سره غبرگه کړه. (۱۰) پنځوس کړې گانې د يوې جوړې د اخرنۍ پردې په څنډه کې او پنځوس د بلې جوړې د اخرنۍ پردې په څنډه کې جوړې کړه. (۱۱) بيا د برنجو پنځوس چنگکونه جوړ کړه او په کړيو کې يې واچوه چې خېمه سره ونښلوي. (۱۲) د دې پردو اضافه نيمه برخه دې د خېمې شاته ځوړنده شي. (۱۳) د پردې دواړو خواو ته چې نيم متر زيات شوی دی هغه به راځوړند وي چې خېمه ورباندې پټه شي. (۱۴) د خېمې دپاره د پسه د داسې پوستکي څخه پوښ جوړ کړه چې سور رنگ ورکړل شوی وي او په هغه باندې د ښې څرمنې څخه يو پوښ جوړ کړه.

(۱۵) د خېمې دپاره د غز د لرگي څخه ولاړ چوکاټونه جوړ کړه. (۱۶) هر چوکاټ دې څلورنيم متره اوږد او پنځه شپېته سانتي پلن وي (۱۷) او بايد دوه يوشان نښلونکې تختې ولري، ترڅو چوکاټونه سره يوځای شي. ټول چوکاټونه دې دا تختې ولري. (۱۸) د خېمې د جنوب خوا دپاره شل چوکاټونه جوړ کړه (۱۹) او څلوېښت د سپينو زرو پاڼې چې وړاندې شي، د هر چوکاټ لاندې دې دوه دوه پاڼې وي د دې دپاره چې دوه تختې يې ونيسي. (۲۰) د خېمې د شمال خوا

دپاره شل چوکاټونه جوړ کړه (۲۱) او څلوېښت د سپينو زرو پايې جوړې کړه چې د هر چوکاټ لاندې دوه دوه وي. (۲۲) د خېمې د شا دپاره چې د لوېديځ خواته ده، شپږ چوکاټونه جوړ کړه (۲۳) او دوه چوکاټونه د خېمې شاته کنجونو دپاره جوړ کړه. (۲۴) دا چوکاټونه بايد په دغو دوو کنجونو کې د بېخ څخه نيولې تر سره پورې سره غبرگ کړای شي او په يوې کړۍ کې ولگول شي. دا دواړه کنجونه دې په همدې شان وي. (۲۵) نو اته چوکاټونه او شپاړس د سپينو زرو پايې به وي، د هر چوکاټ لاندې به دوه دوه وي.

(۲۶) د غز د لرگي څخه پنځلس اړمونه جوړ کړه، پنځه د هغو چوکاټونو دپاره جوړ کړه چې د خېمې په يوې خوا باندې دي. (۲۷) پنځه د هغو چوکاټونو دپاره چې په بلې خوا باندې دي او پنځه د هغو چوکاټونو دپاره چې شاته د لوېديځ خواته په آخر سر کې دي. (۲۸) منځنی اړم دې د چوکاټونو تر نيمايي پورې کېښودل شي او د خېمې له يو سر څخه دې تر بل سره پورې وغزېږي. (۲۹) چوکاټونو ته د سرو زرو پوښ ورکړه او په هغو باندې د سرو زرو کړۍ گانې ولگوه چې اړمونه ونيسي او هغو ته هم بايد د سرو زرو پوښ ورکړل شي. (۳۰) خېمه د هغې نقشې په مطابق جوړه کړه چې ما په غره باندې درته دروښودله.

(۳۱) د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان څخه يوه پرده جوړه کړه چې د کروبيانو داسې نقش په کې وي چې گلدوزي شوی وي. (۳۲) د غز د لرگي په څلورو ستنو باندې چې د سرو زرو پوښ ورته ورکړل شوی وي او د سپينو زرو په څلورو پايو باندې ولاړې دي، پرده د سرو زرو په چنگکونو باندې راڅوړنده کړه. (۳۳) پرده د چنگکونو څخه راڅوړنده کړه او د پردې شاته د لوظ صندوق چې دوه د تېرو لوحې په کې دي کېږده. دا پرده به مقدس ځای د ډېر مقدس ځای څخه جلا کړي. (۳۴) د لوظ په صندوق باندې چې په ډېر مقدس ځای کې پروت دی سرپوښ کېږده. (۳۵) هغه ميز د پردې څخه دباندې د خېمې شمال خواته کېږده او څراغدان ورته مخامخ جنوب خواته کېږده.

٣٦ د خېمې د دروازي دپاره د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان څخه يوه پرده جوړه کړه چې گلدوزي په کې شوې وي. ٣٧ د دغې پردې دپاره د سرو زرو چنگکونه جوړ کړه او د غز د لرگي څخه پنځه داسې ستنې جوړې کړه چې د سرو زرو پوښ ورته ورکړل شوی وي. د هغو دپاره پنځه برنجي پاڼې جوړې کړه.

د قربانۍ ځای

(هجرت ٣٨: ١ - ٧)

٢٧ د غز د لرگي څخه د قربانۍ يو ځای جوړ کړه چې يو متر او دېرش سانتي لوړ وي. هغه دې څلور کنجه وي، دوه متره او شل سانتي دې اوږد وي او دوه متره او شل سانتي دې پلن وي. ٢٨ د څلورو کنجونو دپاسه برجونه جوړ کړه ترڅو برجونه او قربانگاه ټول د يوې ټوټې لرگي څخه جوړ شي او ټولو ته دې د برنجو پوښ ورکړل شي. ٢٩ د هغه ټول سامان د برنجو څخه جوړ کړه يعنې د ابرو د لهرې کولو لوبڼي او د هغه بېلچې، د وينې د شيندلو کاسې، د غوښې قاشق پنجې او د اور لوبڼي. ٣٠ يوه د برنجو جالی جوړه کړه او د هغې په څلورو کنجونو باندې څلور د برنجو کړۍ گانې ولگوه. ٣١ دا جالی د قربانۍ د ځای د څنډې لاندې کېږده ترڅو د قربانگاه تر نيمايي پورې ورسېږي. ٣٢ د غز د لرگي څخه د وړلو ميلې جوړې کړه او د برنجو پوښ ورته ورکړه ٣٣ او د وړلو په وخت کې يې د قربانۍ د ځای د دواړو اړخونو په کړيو کې ولگوه. ٣٤ د هغې نقشې په مطابق چې ما درته په غره باندې دروښودله، د قربانۍ ځای د تختو څخه جوړ کړه او تش يې پرېږده.

د مقدسې خېمې حويلۍ

۹ د ښه کتان د پردو څخه د مقدسې خېمې دپاره يوه حويلی جوړه کړه چې جنوب خوا يې پنځه څلوېښت متره اوږده وي. ۱۰ هغه دې د برنجو په شلو پایو کې د شلو برنجي ستونو په وسيله د چنگکونو او سيخونو سره چې د سپينو زرو څخه جوړ شوي دي ټينگه شي. ۱۱ د حويلی شمال خوا دې هم همداسې جوړه شي. ۱۲ د حويلی لوېديځې خواته به دوه ويشت متره اوږدې پردې وي د لسو ستونو او پایو سره. ۱۳ ختيځې خواته يعنې په هغه ځای کې چې د ننوتلو دروازه ده، هم بايد حويلی دوه ويشت متره پلنه وي. ۱۴-۱۵ د دروازې دواړو خواو ته دې د درې ستونو او پایو سره اووه متره پردې وي. ۱۶ د حويلی د دروازې دپاره دې يوه داسې پرده وي چې نهه متره اوږده وي. هغه دې د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان څخه جوړه وي او د گلدوزی کار دې په کې وشي. هغه دې د څلورو ستونو او څلورو پایو په وسيله ټينگه کړای شي. ۱۷ ټولې ستني چې د حويلی گردچاپېره دي، د سپينو زرو د سيخونو سره دې ونښلول شي او چنگکونه يې بايد د سپينو زرو څخه جوړ شي او پایې يې د برنجو څخه. ۱۸ حويلی دې پنځه څلوېښت متره اوږده او دوه ويشت متره پلنه وي. پردې دې د ښه کتان څخه جوړې شي چې دوه متره او شل سانتي لوړې وي او د برنجو پایې به هم ورسره وي. ۱۹ نور ټول سامان چې په خېمې کې ورڅخه کار اخيستل کېږي او هغه ټول مېخونه چې د خېمې او حويلی دپاره دي، هغه دې د برنجو څخه جوړ شوي وي.

د خراغونو دپاره تېل

(لاويان ۲۴: ۱ - ۴)

۲۰ په اسراييليانو باندې امر وکړه چې د رڼا دپاره د زيتونو سوچه تېل راوړي ترڅو خراغونه بل وساتل شي. ۲۱ په مقدسه خېمه کې د هغې پردې څخه دباندې چې د لوظ د صندوق په مخ کې

ده، هارون او د هغه زامن دې دا خراغونه د ماښام څخه نيولې تر سهاره پورې د خښتن په حضور کې بل وساتي. اسراييليان او د هغو اولاده دې د تل دپاره په دې حکم باندې عمل کوي.

د کاهنانو دپاره لباس

(هجرت ۳۹: ۱ - ۷)

۲۸ خپل ورور هارون او د هغه زامن ناداب، ابیهو، العازار او ایتامار راوغواړه. هغوی د اسراييلو د خلکو څخه جلا کړه ترڅو د کاهنانو په توگه زما خدمت وکړي. (۱) خپل ورور هارون دپاره خاص لباس جوړ کړه، ترڅو هغه ته عزت او ښکلا وروبخښي. (۲) ټولو هغو ماهرو خلکو ته چې ما ورته په داسې کارونو کې توان ورکړی دی ووايه چې د هارون دپاره لباس جوړ کړي، ترڅو هغه د کاهن په توگه زما خدمت ته وقف شي. (۳) هغه لباس چې هغوی يې بايد جوړ کړي: سينه پوښ، مقدس پېښبند، چپنه، اوبدل شوی کميس، لونگی او يوه پټۍ. هغوی دې دا خاص لباس ستا ورور هارون او د هغه د زامنو دپاره جوړ کړي، ترڅو هغوی وکولی شي چې د کاهنانو په توگه زما خدمت وکړي. (۴) هغه ماهر نفر دې د آبي، بانجاني او سرو وړيو، د سرو زرو د تار او د ښه کتان څخه کار واخلي.

(۵) د سرو زرو تار او د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان څخه مقدس پېښبند جوړ کړه، په دې کې دې گلدوزي وشي. (۶) مقدس پېښبند دې د اوږې دوه تسمې ولري چې د هغه په دواړو خواو باندې ونښلول شي چې پېښبند ورسره وتړل شي. (۷) ښه اوبدل شوی کمربند چې د همدغه شان موادو څخه جوړ شي، هغه دې د مقدس پېښبند سره ونښلول شي چې د يوې ټوټې په شان ښکاره شي. (۸) دوه سلیماني تيرې واخله او د يعقوب د زامنو د نومونو نقش ورباندې وباسه، (۹) يعنې د هغوی د عمر په ترتيب، شپږ نومونه په يوه تيره باندې او پاتې شپږ په بله تيره باندې. (۱۰) د يعقوب د زامنو د نومونو نقش په دوو تيرو باندې داسې وباسه لکه څنگه چې د غمي (۱۱)

جوړوونکی د یو مهر نقش وباسي. بیا تیرې په هغو ځایونو کې ولگوه چې د سرو زرو د قابونو په شان جوړ شوي دي. (۱۲) هغه تیرې د مقدس پېشبند د اوږې په تسمو باندې ولگوه چې د اسراییلو د دولسو قبیلو استازیتوب وکړي. په دې ډول به هارون د هغوی نومونه په خپلو اوږو باندې انتقالوي، ترڅو زه خښتن تل خپل قوم په یاد وساتم. (۱۳) د سرو زرو د قابونو په شان دوه ځایونه جوړ کړه (۱۴) او دوه د سوچه سرو زرو تاو شوي ځنځیرونه د یوې رسی په شان جوړ کړه او په هغو ځایونو کې یې ولگوه.

سینه پوښ

(هجرت ۳۹: ۸ - ۲۱)

(۱۵) د مشر کاهن دپاره سینه پوښ جوړ کړه چې د خدای پاک د رضا د معلومولو دپاره ورڅخه کار واخلي. هغه دې د هماغو موادو څخه جوړ شي چې مقدس پېشبند ورڅخه جوړ شوی دی او هماغسې گلدوزي دې په کې وشي. (۱۶) هغه دې څلور کنجه وي، دوه ویشته سانتی دې اوږد وي او دوه ویشته سانتی دې پلن وي او دوه قاته دې وي. (۱۷) بیا په هغه باندې څلور قطاره قیمتي تیرې ولگوه. په اول قطار کې یو یاقوت، یو ژیر یاقوت او یو لعل ولگوه. (۱۸) په دوهم قطار کې یو زمروت، یو شین یاقوت او یو الماس ولگوه. (۱۹) په دریم قطار کې یوه فیروزه، یو عقیق او یو ارغواني یاقوت ولگوه (۲۰) او په څلورم قطار کې یو شینکی یاقوت، یوه سلیماني تیره او یو یشم ولگوه. هغه دې په داسې ځایونو کې ولگول شي چې د سرو زرو د قابونو په شان جوړ شوي دي. (۲۱) دولس تیرې دې وي، د یعقوب د زامنو د هر نوم دپاره یوه یوه تیره. په هرې یوې کې دې د یو مهر په شان نقش وایستل شي او د دولسو قبیلو څخه دې د یوې قبیلې نوم په کې وي. (۲۲) د سینه پوښ دپاره د سوچه سرو زرو څخه داسې ځنځیرونه جوړ کړه چې د یوې رسی په شان تاو شوي وي. (۲۳) دوه د سرو زرو کړۍ گانې جوړې کړه او د سینه پوښ په پورتنیو کنجونو یې ونښلوه (۲۴) او په دغو دوو کړیو باندې دوه د سرو زرو ځنځیرونه وتره. (۲۵) د ځنځیرونو دوه نور

سرونه د هغو ځايونو پورې وټره چې د سرو زرو څخه جوړ شويو قابونو په شان دي او په دې ډول يې د مقدس پېشبند د اورې د تسمو په مخکينۍ برخې باندې ونښلوه. (۲۶) بيا د سرو زرو دوه کړۍ گانې جوړې کړه او د سينه پوښ په لاندنيو کنجونو پورې يې ونښلوه. هغه دې په دننۍ څنډې باندې د مقدس پېشبند په څنگ کې وي. (۲۷) دوه نورې کړۍ گانې جوړې کړه او د اورې د تسمو په لاندنيۍ برخه کې يې ونښلوه چې د مقدس پېشبند په مخکينۍ برخې باندې بڅۍ ته نژدې او د مقدس پېشبند د کمربند د پاسه دي. (۲۸) د سينه پوښ کړۍ گانې دې د مقدس پېشبند د کړۍ گانو سره چې کمربند سره وصل دي په آبي مزي باندې وټرل شي، ترڅو سينه پوښ د مقدس پېشبند څخه لېرې نه شي.

(۲۹) هرکله چې هارون مقدس ځای ته ورننوزي، هغه به هغه سينه پوښ اغوندي چې د اسراييلو د قبيلو نومونه ورباندې ليکل شوي دي. هغه به دا نومونه د خپل زړه د پاسه وړي، ترڅو زه څښتن تل خپل قوم رايادوم. (۳۰) اوريم او تميم په سينه پوښ کې د هغه د زړه د پاسه کېږده. نو کله چې هارون زما پاک حضور ته راځي، هغه به يې وړي. په داسې وختونو کې بايد هغه همپشه دا سينه پوښ واغوندي، ترڅو د اسراييلو د قوم د پاره زما رضا معلومه کړي.

د کاهنانو نور لباس

(هجرت ۳۹: ۲۲ - ۳۱)

(۳۱) هغه چپنه چې د مقدس پېشبند لاندې اغوستل کيږي هغه ټوله دې د آبي ټوکر څخه جوړه شي. (۳۲) د هغې په منځ کې دې د سر د پاره يو سوری پرېښودل شي او د سوري گردچاپېره دې يوه غاړه وگنډل شي ترڅو چپنه ونه شلېږي. (۳۳) د چپنې د لمنې په څنډه باندې د آبي، بانجاني او سرو وړيو څخه داسې انار جوړ کړه چې په منځ کې يې د سرو زرو زنگونه وي. (۳۴) د سرو زرو زنگونه او انار دې د چپنې د لمنې گردچاپېره د يو بل ترمنځ راشي. (۳۵) هارون دې د کاهن په

توگه د خدمت کولو په وخت کې دغه چپنه واغوندي. کله چې هغه زما حضور ته په مقدس ځای کې راننوزي يا کله چې هغه ځي، د زنگونو اواز به اورېدل کېږي او هغه به نه وژل کېږي.

۳۶ د سوچه سرو زرو څخه يو گل جوړ کړه او په هغه باندې د دې لغتونو يعنې څښتن ته وقف شوی يو نقش وباسه لکه څنگه چې په يو مهر باندې ايستل کېږي. ۳۷ هغه گل په يو آبي مزي باندې د لونگۍ په مخکينۍ برخې پورې وتړه. ۳۸ هارون دې هغه په خپل تندي باندې وتړي ترڅو زه څښتن هغه ټولې مقدسې نذرانې چې اسراييليان يې ماته وقف کوي قبولې کړم، حتی که چېرې خلک د هغو په وړاندې کولو کې کومه سهوه هم وکړي.

۳۹ د هارون دپاره د ښه کتان څخه کميس او يوه لونگۍ جوړ کړه. پټۍ هم جوړه کړه او هغه دې گلدوزي شي.

۴۰ د هارون د زامنو دپاره کميسونه، پټۍ گانې او خولۍ گانې جوړې کړه چې هغوی ته عزت او ښکلا ورکړي. ۴۱ خپل ورور هارون او د هغه زامنو ته دغه لباس ورواغونده. هغوی د زيتون په تېلو باندې مسح کړه او مقرر يې کړه. هغوی وقف کړه ترڅو د کاهنانو په توگه زما خدمت وکړي. ۴۲ د هغوی دپاره د کتان داسې نیکرونه جوړ کړه چې د ملا څخه نيولې تر ورنونو پورې ورسېږي چې بدنونه يې ښکاره نه شي. ۴۳ کله چې هارون او د هغه زامن مقدسې خېمې ته ورننوزي يا د قربانۍ ځای ته ورنژدې کېږي چې په مقدس ځای کې د کاهنانو په توگه خدمت وکړي، بايد هغه تل واغوندي ترڅو هغوی خپل ځانونه گناهکار نه کړي او مړه نه شي. دا دې د هارون او د هغه د اولادې دپاره يو دايمي حکم وي.

د کاهنانو ټاکنه

۲۹ (۱) دا هغه مراسم دي چې د کاهنانو په توگه د هارون او د هغه د زامنو د ټاکنې دپاره دې سرته ورسېږي: يو داسې ځوان غويی او دوه پسونه واخله چې کوم عيب په کې نه وي. (۲) د غنمو د ډېرو بڼو او ډېرو څخه فطيرې ډوډۍ پخې کړه. ځينې د زيتونو په تېلو کې پخې کړه، ځينې يې له تېلو او ځينې يې د کلچو په شکل چې تېل ورباندې موبنل شوي وي پخې کړه. (۳) دا ټولې ډوډۍ په يوې ټوکړۍ کې واچوه او کله چې ته راځي او هغه غويی او دوه پسونه ماته قرباني کوي نو هغه درسره راوړه.

(۴) بيا هارون او د هغه زامن د مقدسې خېمې د دروازې خولې ته راوله او غسل ورته ورکړه. (۵) دا کالي واخله او هارون ته يې ورواغونده: کميس، هغه چپنه چې د مقدس پېشبند لاندې اغوستل کېږي، مقدس پېشبند او سينه پوښ. مقدس پېشبند په کمربند باندې وتړه. (۶) هغه ته لونگۍ په سر کړه او په هغې باندې د وقف کولو پاک نښان وتړه په کوم باندې چې نقش ايستل شوی دی. (۷) بيا د مسح کولو تېل واخله او د هغه په سر باندې يې توی کړه او مسح يې کړه.

(۸) د هغه زامن راوله او کميسونه ورته واغونده (۹) او خولۍ گانې ورته په سر کړه. بيا د هارون او د هغه د زامنو په ملاکانو باندې پټۍ گانې وتړه. په دې ډول به هارون او د هغه زامن وټاکي. هغوی او د هغوی اولاده به د تل دپاره د کاهنانو په توگه زما خدمت کوي.

(۱۰) غويی د مقدسې خېمې مخې ته راوله او هارون او د هغه زامن به د هغه په سر باندې خپل لاسونه کېږدي. (۱۱) هغه د خېمې د دروازې په خوله کې زما په حضور کې حلال کړه. (۱۲) د غويي لږه وينه واخله او په خپله گوته يې په هغو برجونو باندې چې د قرباني د ځای په کنجونو کې دي وسولوه. بيا پاتې وينه د قرباني د ځای په بېخ کې توی کړه. (۱۳) بيا ټوله هغه وازگه چې په کولمو باندې پرته وي، د ايښې ډېره بڼه برخه او د هغه دوه پښتورگي چې وازگه ورباندې پرته وي

واخله او هغه ماته د يوې نذرانې په توگه په قربانگه باندې وسوزوه. (۱۴) مگر د غويي غوبنه، پوستکي او خوشايي د کمپ څخه دباندې وسوزوه. دا د گناه يوه نذرانه ده چې د کاهنانو د گناهونو د پاکولو دپاره ده.

(۱۵) د هغو پسونو څخه يو پسه واخله او هارون او د هغه زامن به خپل لاسونه د هغه په سر باندې کېږدي. (۱۶) هغه حلال کړه او وينه يې واخله او د قربانۍ د ځای په څلورو خواو باندې يې وشينده. (۱۷) پسه ټوټې ټوټې کړه او د نس دننۍ برخې او پښې يې ومينځه او د سر او د نورو ټوټو سره يې کېږده. (۱۸) بيا ټول پسه په قربانگه باندې وسوزوه. دا زما يعنې څښتن دپاره يوه سوزېدونکې نذرانه ده چې بوی يې په ما باندې ښه لگيږي.

(۱۹) هغه بل پسه واخله او هارون او د هغه زامن به خپل لاسونه د هغه په سر باندې کېږدي. (۲۰) هغه حلال کړه. لږه وينه يې واخله او د هارون او د هغه د زامنو د ښي غوږونو په نرميو، د ښي لاسونو په غټو گوتو او د ښي پښو په غټو گوتو باندې يې وسولوه. بيا پاتې وينه د قربانۍ د ځای په څلورو خواو باندې وشينده. (۲۱) د هغې وينې څخه لږه وينه چې د قربانۍ په ځای باندې پرته ده واخله او لږ د مسح کولو تېل واخله او په هارون او د هغه په زامنو او د هغوی په کاليو باندې يې وشينده. بيا به هغه، د هغه زامن او د هغوی لباس ماته وقف شي.

(۲۲) د پسه وازگه، لم، هغه وازگه چې په کولمو باندې پرته وي، د ايښې ډېره ښه برخه، دوه پښتورگي د وازگې سره چې ورباندې پرته وي او ښي ورون، دا ټول ورڅخه پرې کړه. (دا پسه د ټاکنې د مراسمو دپاره دی.) (۲۳) د هغې ټوکړۍ څخه د هر قسم ډوډۍ نه يوه يوه ډوډۍ راواخله (۲۴) او دا ټول د هارون او د هغه د زامنو په لاسونو کې کېږده. بيا هغوی دې هغه پورته ونيسي ترڅو دا وښايي چې هغه ماته وقف شوي دي. (۲۵) بيا يې د هغوی د لاسونو څخه راواخله او په قربانگه باندې يې د سوزېدونکې نذرانې سره وسوزوه چې بوی يې په ما څښتن باندې ښه لگيږي.

٢٦) کله چې ته د هارون د ټاکلو دپاره د پسه سينه واخلي، نو اول بايد هغه پورته ونيسي ترڅو دا وښايي چې دا غوښه ماته وقف شوې ده. دا به ستا برخه وي.

٢٧) - ٢٨) په راتلونکي کې کله چې د اسراييليانو څخه څوک د کاهن د ټاکنې په مراسمو کې او يا د سلامتې د نذرانې د وړاندې کولو په وخت کې د پسه سينه او ورون وړاندې کوي، نو غوښه به يې زما وي، خو کاهنان کولی شي هغه وخوري. دا قانون به هيڅکله نه بدلېږي.

٢٩) د هارون مقدس لباس به د هغه له مرگ څخه وروسته د هغه اولادې ته پاتې شي، ترڅو هغوی په کې مسح شي او وټاکل شي. ٣٠) د هارون زوی چې د هغه څخه وروسته کاهن کېږي او مقدسې خېمې ته ورننوزي چې په مقدس ځای کې خدمت وکړي، نو هغه دې اووه ورځې دا لباس واغوندي.

٣١) هغه پسه چې د ټاکنې د مراسمو دپاره دی واخله او غوښه يې په يو پاک ځای کې پخه کړه. ٣٢) د مقدسې خېمې د دروازې په خولې کې دې هارون او د هغه زامن د پسه غوښه او هغه ډوډۍ چې په ټوکری کې پاتې ده وخوري. ٣٣) يوازې هغوی کولی شي چې د ټاکنې په مراسمو کې هغه غوښه او ډوډۍ چې د هغوی د کفارې د ادا کولو دپاره ورڅخه کار اخيستل کېږي وخوري. عادي خلک نه شي کولی هغه وخوري ځکه چې دا شيان مقدس دي. ٣٤) که چېرې څه غوښه يا ډوډۍ ونه خوړل شي او تر سهاره پورې پاتې شي، هغه وسوزوه. هغه بايد ونه خوړل شي ځکه چې هغه مقدس دي.

٣٥) لکه څنگه چې ما درته حکم کړی دی د هارون او د هغه د زامنو د ټاکنې مراسم دې په اوو ورځو کې سرته ورسېږي. ٣٦) ته بايد هره ورځ يو غوښی حلال کړې او ماته يې وړاندې کړې ترڅو د هغوی يعنې د هارون او د هغه د زامنو گناه وبخښم او د قربانۍ ځای پاک شي. برسېره

پردې بايد د زيتون تېل واخلي او د قرباني ځای ورباندې مسح کړې چې مقدس شي. (٣٧) اووه ورځې دا کار وکړه. بيا به د قرباني ځای دومره مقدس شي چې هرڅوک يا هر شي چې د هغه سره ولگيږي، هغه به هم مقدس شي.

ورځنۍ نذرانې

(شمېر ٢٨: ١ - ٨)

(٣٨) ته بايد هره ورځ په قربانگاه باندې دوه يو کلن وري قرباني کړې. (٣٩) يو په سهار کې قرباني کړه او بل په ماښام کې. (٤٠) د اولني وري سره يو کيلوگرام ښه اوږه وړاندې کړه چې يو ليتر سوچه د زيتونو تېل ورسره گډ وي او د څښلو د نذرانې په توگه يو ليتر د انگورو شربت وړاندې کړه. (٤١) دوهم وری په ماښام کې قرباني کړه او د هغه سره هماغه اندازه اوږه، د زيتون تېل او د انگورو شربت وړاندې کړه لکه څنگه چې په سهار کې دې وکړل. دا زما دپاره يوه سوزېدونکې نذرانه ده او د هغې بوی په ما باندې ښه لگيږي. (٤٢) دا سوزېدونکې نذرانه دې د تل دپاره هره ورځ د مقدسې خېمې د دروازې په خولې کې زما حضور ته وړاندې شي. زه به هلته د اسراييلو د خلکو سره ليدنه او کتنه وکړم او تا سره به خبرې وکړم. (٤٣) د اسراييليانو سره به هم هلته ليدنه او کتنه وکړم او هغه ځای به زما د جلال په وسيله پاک شي. (٤٤) نو زه به خېمه او د قرباني ځای پاک کړم او هارون او د هغه زامن به د دې دپاره پاک کړم چې د کاهنانو په توگه زما خدمت وکړي. (٤٥) بيا به زه د اسراييلو د خلکو په منځ کې اوسېږم او د هغوی خدای به يم. (٤٦) هغوی به په دې پوه شي چې زه د هغوی څښتن خدای يم چا چې هغوی له مصر څخه راوويستل ترڅو د هغوی په منځ کې واوسېږم. زه د هغوی څښتن خدای يم.

- ۳۰ (۱) د خوشبویی د سوزولو دپاره د غز د لرگي څخه يوه قربانگاه جوړه كړه. (۲) هغه بايد څلور كنجه وي. پنځه څلوېښت سانتي بايد اوږده وي او پنځه څلوېښت سانتي پلنه او نوي سانتي بايد لوړه وي. د هغې برجونه چې په څلورو كنجونو كې دي، هغه دې د قربانگاه سره د يوې ټوټې لرگي څخه جوړ شي. (۳) د هغې پاسنۍ برخې، څلور واړه خواو او برجونو ته د سرو زرو پوښ وركړه او گردچاپيره څنډې يې د سرو زرو څخه جوړې كړه. (۴) د څنډو لاندې د قربانگاه دپاره دوه د سرو زرو كړۍ گانې جوړې كړه، يعنې په دواړو خواو باندې يې يوه يوه جوړه كړه چې هغه ميلې ونيسي چې د هغې په وړلو كې ورڅخه كار اخيستل كېږي. (۵) ميلې د غز د لرگي څخه جوړې كړه او د سرو زرو پوښ ورته وركړه. (۶) قربانگاه د هغې پردې مخې ته كېږده چې د لوظ د صندوق په مخ كې ده يعنې د هغه سړپوښ مخې ته چې د لوظ په صندوق باندې پروت دی. په هغه ځای كې به زه ستا سره ليدنه كتنه كوم. (۷) هر سهار كله چې هارون د څراغونو د تيارولو دپاره راځي، په هغې باندې دې خوشبويي وسوزوي. (۸) كله چې هغه په ماښام كې څراغونه لگوي، بايد همداسې وكړي. دغه د خوشبویی نذرانه دې پرته له كوم ځنډه تل تر تله جاري وي. (۹) په دې قربانگاه باندې هيڅ حرامه خوشبويي يا كومه سوزېدونكې نذرانه يا د غلې دانې نذرانه مه وړاندې كوي او په هغې باندې د څښلو نذرانه مه تويوي. (۱۰) په كال كې دې يو ځل هارون د قربانگاه د پاكولو دپاره په څلورو برجونو باندې د هغه حيوان د وينې د سولولو مراسم سرته ورسوي كوم چې د گناه دپاره قرباني كېږي. دا كار دې تل تر تله هر كال ترسره شي. دغه قربانگاه دې په بشپړه توگه مقدسه شي او ما يعنې څښتن ته دې وقف شي. <

د كفارې پيسې

١١) بيا خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: ١٢) <كله چې ته د اسراييليانو سرشمېرنه كوي، هر يو بايد خښتن ته د شمېرل كېدو په وخت كې د خپل ژوند په خاطر بيه ادا كړي. بيا چې كله هغوى شمېرې، هيڅ بلا به په هغوى باندې نازل نه شي. ١٣) هر يو تن چې په سرشمېرنه كې شاملېږي، هغه دې د هغه مثقال په مطابق چې په مقدس خاى كې استعمالېږي او شپږ گرامه وزن ولري يو مثقال ورکړي. دغه يو مثقال ماته يوه نذرانه ده. ١٤) هر يو تن چې په سرشمېرنه كې شمېرل كېږي، يعنې هر يو سړى چې عمر يې شل كاله يا د شلو كالو څخه زيات وي، هغه دې دا نذرانه خښتن ته ورکړي. ١٥) كله چې تاسو خښتن ته نذرانه وړاندې كوي چې د خپل ژوند دپاره كفاره ادا كړئ، نو څوك چې شتمن وي هغه دې د يو مثقال څخه زيات نه وركوي او څوك چې غريب وي هغه دې د يو مثقال څخه كم نه وركوي. ١٦) د اسراييلو د خلكو څخه د دغې كفارې پيسې راټولې كړه او د مقدسې خېمې په ساتنه او څارنه كې يې مصرف كړه. دا پيسې به د هغوى د ژوند په خاطر كفاره وي او زه به هغوى رايادوم چې ويې ساتم.>

برنجي تشت

١٧) بيا خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: ١٨) <د مينځلو دپاره د برنجو يو تشت جوړ كړه چې د برنجو پاڼه ولري. د مقدسې خېمې او د قربانۍ د خاى ترمنځ يې كېږده او اوبه په كې واچوه. ١٩) هارون او د هغه زامن دې د هغه څخه اوبه واخلي او خپل لاسونه او پښې دې و مينځي. ٢٠) هركله چې هغوى مقدسې خېمې ته ورننوزي، هغوى به خپل لاسونه او پښې مينځي ترڅو مړه نه شي. همدارنگه كله چې هغوى د قربانۍ خاى ته ورنژدې كېږي چې ماته په اور باندې يوه نذرانه وړاندې كړي ٢١) نو هغوى بايد خپل لاسونه او پښې و مينځي ترڅو مړه نه شي. دا يو امر دى چې هارون او د هغه اولاده بايد د تل دپاره د هغه څخه پيروي وكړي.>

د مسح کولو تېل

۲۲) بيا خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: ۲۳) > دا لاندينی ښې مسالې واخله: شپږ كيلوگرامه کنډ چې د مايع په شکل وي، درې كيلوگرامه خوشبويه دال چيني، درې كيلوگرامه خوشبويه بانس، ۲۴) شپږ كيلوگرامه د سناد د پاڼو شيره، (ټول دې د هغه وزن په مطابق وي چې په مقدس ځای کې ورڅخه کار اخيستل کېږي) او څلور ليتره د زيتونو تېل. ۲۵) له هغو څخه د مسح کولو مقدس تېل جوړ کړه. دا دې د عطرو په شان گډوله وي. ۲۶) بيا د دغو شيانو په مسح کولو کې ورڅخه کار واخله: مقدسه خېمه او د لوظ صندوق، ۲۷) مېز او د هغه ټول سامان، خراغدان او د هغه سامان، د خوشبويی د سوزولو قربانگاه، ۲۸) د سوزېدونکې نذرانې د قربانۍ ځای او د هغه ټول لوبني او تشت سره د پايې. ۲۹) په دې ډول دغه شيان وقف کړه او هغه به دومره مقدس شي چې هرڅوک يا هر شی د هغو سره ولگيږي، نو هغه به هم مقدس شي.

۳۰) هارون او د هغه زامن مسح کړه او وټاکه، ترڅو هغوی د کاهنانو په توگه زما خدمت وکړي. ۳۱) اسراييليانو ته داسې ووايه: دا د مسح کولو مقدس تېل به تل تر تله زما د خدمت دپاره استعمالېږي. ۳۲) هغه د عادي خلکو په بدنونو باندې مه تويوئ او د دې ډول ترکيب څخه هيڅ تېل مه جوړوئ. هغه پاک دي او تاسو يې بايد پاک وگنئ. ۳۳) هرڅوک چې دا ډول عطر جوړ کړي او هرڅوک چې هغه پرته له کاهنه په بل چا باندې وسولوي بايد زما د قوم څخه وشړل شي.<

خوشبويي

۳۴) بيا خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: > دغه خوشبويه مسالې واخله لکه کنډ، خوشبويه صدف او سوچه کندر. دا ټول دې په يوه اندازه وي. ۳۵) د خوشبويی د جوړولو دپاره د هغو څخه

کار واخله او د عطرو په شان یوه ګډوله جوړه کړه. په هغو کې مالګه ورزیاته کړه چې هغه سوچه او پاکه وساتي. (۳۶) له هغې څخه لږ میده میده کړه او په مقدسه خېمه کې یې د لوظ د صندوق مخې ته په هغه ځای کې کېږده چې زه درسره لیدنه او کتنه کوم. هغه به تاسو ته ډېره مقدسه وي. (۳۷) د خپلو ځانونو دپاره له دې ترکیب څخه هیڅ خوشبویی مه جوړوئ. هغه زما څښتن په خاطر مقدسه وګڼئ. (۳۸) هرڅوک چې داسې یو شی جوړ کړي چې د خوشبویی څخه یې خوند واخلي باید زما له قوم څخه وشړل شي.

بصلئیل او اهوئیاب

(هجرت ۳۵: ۳۰ - ۳۶: ۱)

۳۱ (۱) بیا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: (۲) >کوره، ما بصلئیل د اوري زوی او د حور لمسی د یهودا له قبیلې څخه انتخاب کړی دی (۳) او هغه مې د خپل روح څخه ډک کړی دی او په هر ډول هنري کار کې مې ورته مهارت، توان او پوهه ورکړې ده. (۴) هغه کولی شي چې د سرو زرو، سپینو زرو او برنجو څخه ښکلي شیان جوړ کړي، (۵) قیمتي تیرې پرې کړي او تیارې یې کړي، د لرگیو کار او هر ډول هنري کار وکړي. (۶) ما اهوئیاب د اخیسامک زوی چې د دان له قبیلې څخه دی، د دې دپاره ټاکلی دی چې د هغه مرستیال وي. برسیره پردې ما ټولو کسبګرو ته چې د هغوی سره کار کوي خاص مهارت ورکړی دی ترڅو وکولی شي هغه ټول شیان جوړ کړي چې په تا باندې مې امر کړی دی: (۷) لکه مقدسه خېمه، د لوظ صندوق د سرپوښ سره چې ورباندې پروت وي او د خېمې نور ټول سامان، (۸) مېز او د هغه سامان، د سوچه سرو زرو څراغدان او د هغه ټول سامان، د خوشبویی د سوزولو دپاره قربانګاه، (۹) د سوزېدونکې نذرانې د قربانۍ ځای او د هغه ټول لوبڼي، تشت او د هغه پایه، (۱۰) د هارون کاهن او د هغه د زامنو دپاره ښکلی لباس چې کله هغوی د کاهنانو په توګه خدمت کوي (۱۱) او د مسح کولو تېل او

د مقدس ځای دپاره خوشبويي. هغوی دې دا شيان هماغسې جوړ کړي لکه څنگه چې ما درته امر کړی دی. <

سبت يعني د ارام کولو ورځ

۱۲) بيا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: ۱۳) > د اسراييلو خلکو ته داسې ووايه: تاسو بايد سبت يعني د ارام کولو ورځ ولمانځئ. دا به تل تر تله زما او ستاسو ترمنځ يوه نښه وي ترڅو تاسو يوه شئ چې زه څښتن يم او تاسو مې د خپل قوم په توگه انتخاب کړي يئ. ۱۴) د سبت ورځ ولمانځئ ځکه چې دا ستاسو دپاره مقدسه ده. هرڅوک چې د هغې بې حرمتي کوي بايد ووژل شي او هرڅوک چې په دې ورځ کار وکړي بايد زما له قوم څخه وشړل شي. ۱۵) تاسو د کار کولو دپاره شپږ ورځې لرئ، مگر اوومه ورځ سبت يعني د ارام کولو ورځ ده چې ما څښتن ته وقف کړای شوې ده. هرڅوک چې په دې ورځ کار وکړي هغه دې ووژل شي. ۱۶) اسراييليان دې د سبت د ورځې څخه پيروي وکړي. هغه دې د يو لوظ په توگه د تل دپاره ولمانځي. ۱۷) دا به همپشه زما او د اسراييليانو ترمنځ يوه نښه وي، ځکه چې ما څښتن اسمان او ځمکه په شپږو ورځو کې جوړ کړل او په اوومه ورځ مې کار بس کړ او ارام مې وکړ. <

۱۸) کله چې د سينا په غره باندې څښتن د حضرت موسیٰ سره خبرې خلاصې کړې، نو د تپرو هغه دوه لوحې چې په خپله يې ورباندې حکمونه ليکلي وو حضرت موسیٰ ته ورکړې.

د سرو زرو خوسې

(تثيه ۹: ۶ - ۲۹)

۳۲) کله چې خلکو وليدل چې حضرت موسیٰ په غره کې ډېر وخت تېر کړ، نو هغوی د

حضرت هارون په شاوخوا راتپول شول او هغه ته يې وويل: <مونږ نه پوهېږو چې په دې موسى باندې چې مونږ يې له مصر څخه راوويستلو څه وشول. نو مونږ ته يو خداى جوړ كړه چې لارښودنه راته وكړي.>

حضرت هارون هغوى ته په ځواب كې وفرمايل: <د خپلو ښځو، زامنو او لورگانو څخه د سرو زرو غوږوالى راوباسئ او ماته يې راوړئ.> (٣) نو ټولو خلكو خپلې د سرو زرو غوږوالى راوويستلې او حضرت هارون ته يې راوړې. (٤) هغه له هغوى څخه غوږوالى واخيستلې او په يو قالب كې يې ورڅخه د خوسې په شكل د سرو زرو يو بت جوړ كړ. بيا خلكو وويل: <اى اسرائيلو، دا زمونږ خداى دى چې مونږ يې د مصر څخه راوويستلو!>

بيا حضرت هارون د هغه طلايي خوسې په مخ كې د قربانۍ يو ځاى جوړ كړ او اعلان يې وكړ: <سبا به څښتن ته د احترام كولو په خاطر اختر وي.> (٥) نو بله ورځ خلك وختي پاڅېدل او سوزېدونكې نذرانې يې قربانې كړې او د سلامتۍ نذرانې يې وړاندې كړې. بيا هغوى دومره خوړل او وڅښل چې مستي او عياشي يې شروع كړه.

بيا څښتن حضرت موسى ته وفرمايل: <همدا اوس لاندې ښكته شه، ځكه چې ستا خلك چې تا له مصر څخه راوويستل، فاسد شوي دي.> (٦) هغوى له هغې لارې څخه چې ما ورته ښودلې ده گړځېدلې دي او د ځان دپاره يې د خوسې په شكل يو بت جوړ كړى دى او سجده ورته كوي. هغه ته يې قربانۍ وړاندې كړې دي او داسې وايي چې اى اسرائيلو، دا زمونږ هغه خداى دى چې مونږ يې له مصر څخه راوويستلو.> (٧) څښتن حضرت موسى ته وفرمايل: <زه پوهېږم چې دا سرزوري او سركشه خلك دي.> (٨) اوس ته ما مه منع كوه. زه هغوى ته په قهر يم او غواړم چې هغوى له منځه يوسم. بيا به ستا او ستا د اولادې څخه يو لوى قوم جوړ كړم.>

۱۱) مگر حضرت موسیٰ خپل خښتن خدای ته زاری وکړې او ویې فرمایل: <خښتنه، ته ولې په خپل قوم باندې چې په خپل لوی قدرت سره دې له مصر څخه راوویست، دومره په قهر کېږې؟>

۱۲) مصریان ولې ووايي چې تا خپل قوم د دې دپاره له مصر څخه راوویست چې په غرونو کې یې ووژنې او د ځمکې له مخ څخه یې ورک کړې؟ د خپل قهر څخه تېر شه، خپله اراده بدله کړه او په خپل قوم باندې دا آفت مه نازلوه. ۱۳) خپل خدمتگاران ابراهیم، اسحاق او یعقوب در په یاد کړه چې تا ورته په خپل ذات باندې دا قسم خوړلی ؤ: زه به ستاسو اولاده د اسمان د ستورو په شان زیاته کړم او ستاسو اولادې ته به هغه ټوله ځمکه ورکړم د کومې لوظ چې ما د هغوی سره کړی دی او هغه ځمکه به تر ابده پورې د هغوی ملکیت وي. < ۱۴) نو خښتن خپله اراده بدله کړه او په خپل قوم باندې یې هغه آفت نازل نه کړ چې هغوی ته یې اخطار ورکړی ؤ.

۱۵) حضرت موسیٰ بېرته له غره څخه رانښکته شو او د تیرو هغه دوه لوحې چې په دواړو خواو باندې یې د خدای پاک حکمونه لیکل شوي وو په لاس کې وې. ۱۶) خدای پاک په خپله هغه لوحې جوړې کړې وې او په هغو باندې یې حکمونه لیکلي وو.

۱۷) کله چې یوشع د خلکو د چیغو اواز واورېده، هغه حضرت موسیٰ ته وویل: <د کمپ څخه د جگړې اواز راځي.>

۱۸) حضرت موسیٰ په ځواب کې وفرمایل: <دا د بري يا د ماتې اواز نه دی، بلکه دا د سندري اواز دی.>

۱۹) کله چې حضرت موسیٰ کمپ ته نژدې شو او هغه خوسی او د خلکو نڅا یې ولیدله، نو ډېر په قهر شو او لوحې یې وغورزولې او هغه یې د غره په لمن کې ټوټې ټوټې کړې. ۲۰) حضرت موسیٰ هغه خوسی چې هغوی جوړ کړی ؤ راواخیست او په اور کې یې وسوزاوه. بیا یې هغه د پوډرو په

شان میده میده کړ او د اوبو سره یې گډ کړل او په اسرایلیانو باندې یې وځنبل. (۲۱) حضرت موسیٰ هارون ته وفرمایل: <دغو خلکو تا سره څه کړي دي چې په دومره لویه گناه باندې دې اخته کړل؟>

(۲۲) حضرت هارون په ځواب کې وفرمایل: <زما باداره، مه په قهر پرې، ته دا خلک پیژنې چې د بدو کارونو سره څومره شوق لري. (۲۳) هغوی ماته وویل: مونږ نه پوهېږو چې په دې موسیٰ باندې چې مونږ یې له مصر څخه راوویستلو څه وشول، نو مونږ ته یو خدای جوړ کړه چې لارښودنه راته وکړي. (۲۴) نو ما هغوی ته وویل: هرڅوک چې د سرو زرو گانې لري هغه دې راوباسي. بیا هغوی ماته سره زر راکړل او ما هغه په اور کې واچول او دا خوسې ورڅخه راووت!>

(۲۵) حضرت موسیٰ ولیدل چې حضرت هارون دا خلک په خپل سر پرېښي وو، نو هغوی د خپلو دښمنانو د خدا شول. (۲۶) نو حضرت موسیٰ د کمپ د دروازې په خولې کې ودرېد او داسې غږ یې وکړ: <هرڅوک چې د څښتن په خوا وي ماته دې راشي!> نو ټول لایوان د هغه په شاوخوا راټول شول. (۲۷) بیا حضرت موسیٰ هغوی ته وفرمایل: <د اسرایلیو څښتن خدای امر کوي چې هرڅوک دې خپله توره له ځانه سره واخلي او په کمپ کې دې له دې دروازې څخه تر بلې دروازې پورې لاړ شي او خپل ورونه، ملگري او گاونډیان دې ووژني.> (۲۸) لایوانو د حضرت موسیٰ امر په ځای کړ او په هغه ورځ یې نژدې درې زره خلک ووژل. (۲۹) بیا حضرت موسیٰ لایوانو ته وفرمایل: <تاسو نن څښتن ته وقف شوي یئ، ځکه چې خپل ورونه او زامن مو ووژل، نو څښتن تاسو ته خپل برکت درکړی دی.>

(۳۰) بله ورځ حضرت موسیٰ خلکو ته وفرمایل: <تاسو لویه گناه کړې ده. مگر اوس به زه بیا څښتن ته غږه ته وروځېږم، کېدای شي چې زه وکولی شم د خدای پاک څخه ستاسو د گناهونو دپاره بخښنه وغواړم.> (۳۱) نو حضرت موسیٰ بېرته څښتن ته ورغی او ویې فرمایل: <دغه قوم

لویه گناه کړې ده او د ځانونو دپاره یې د سرو زرو خدای جوړ کړی دی. (۳۲) مگر اوس د هغوی گناه وبخښه. که چېرې دا کار نه کوي، بیا زما نوم د هغه کتاب څخه چې د خپل قوم د خلکو نومونه دې په کې لیکلي دي لېرې کړه. <

(۳۳) څښتن حضرت موسیٰ^۱ ته په ځواب کې وفرمایل: <هرچا چې زما په مقابل کې گناه کړې وي، زه به د هغه نوم د خپل کتاب څخه لېرې کړم. (۳۴) اوس لاړ شه، دغه قوم هغه ځای ته بوځه چې ما درته وویل او زما فرښته به ستا لارښودنه کوي. نو کله چې د هغوی د سزا وخت راشي، زه به هغوی ته د خپلې گناه سزا ورکړم. <

(۳۵) بیا څښتن په قوم باندې بلا نازله کړه، ځکه چې هغوی په حضرت هارون باندې د سرو زرو خوسی جوړ کړی و.

څښتن اسرایلیانو ته حکم کوي چې د سینا د غره څخه لاړ شي

۳۳ (۱) بیا څښتن حضرت موسیٰ^۱ ته وفرمایل: <ته او دا قوم چې د مصر څخه دې راوویست له دې ځای څخه لاړ شی او هغې ځمکې ته ورشی چې ما وعده کړې وه چې هغه به ابراهیم، اسحاق، یعقوب او د هغوی اولادې ته ورکړم. (۲) زه به ستاسو څخه مخکې یوه فرښته ولېرم او کنعانیان، اموریان، حیتیان، فرزبان، حویان او ییوسیایان به له هغه ځای څخه راوباسم. (۳) تاسو ډېرې ښې او حاصلخېزې ځمکې ته ځئ! مگر زه به ستاسو سره لاړ نه شم، ځکه چې تاسو سرزوری قوم یئ او کېدای شي چې په لار کې مو له منځه یوسم. <

(۴) - (۵) مخکې هم څښتن داسې سختې خبرې کړې وې او حضرت موسیٰ^۱ ته یې داسې فرمایلي وو: په رښتیا سره دا قوم سرزوری دی. که زه د هغوی سره لاړ شم نو هغوی به سمدستي ووژنم.

خو هغوی ته ووايه چې خپلې گانې وباسي، بيا به زه پرېکړه وکړم چې د هغوی سره څه وکړم. نو خلکو په ژړا شروع وکړه. (٦) کله چې هغوی د سینا د غره څخه لارل، نور یې د گانو اچول بس کړل.

د څښتن د حضوری څپمه

(٧) حضرت موسیٰ به د کمپ څخه دباندې په یوې لېرې فاصله کې یوه څپمه ودروله او هغه به یې د څښتن د حضوری د څپمې په نوم یادوله. هرچا چې به غوښتل د کوم شي په باره کې د څښتن رضا معلومه کړي، نو هغې څپمې ته به ورتلل. (٨) کله به چې حضرت موسیٰ هغې څپمې ته ورتله، ټول قوم به د خپلو څپمو په دروازو کې ودرېده او حضرت موسیٰ ته به یې تر هغه وخته پورې کتل ترڅو به هغه څپمې ته ورننوت. (٩) د حضرت موسیٰ د ننوتلو څخه وروسته به ورپېڅ رابنکته کېدله او د څپمې د دروازې په خولې کې به ودرېدله او څښتن به د حضرت موسیٰ سره د هغې ورپېڅې له منځ څخه خبرې کولې. (١٠) څنگه به چې قوم د څپمې په دروازه کې ورپېڅ لیدله چې ولاړه به وه، نو ټول به په سجده پرېوتل. (١١) څښتن به حضرت موسیٰ سره مخامخ خبرې کولې لکه څنگه چې یو سړی د خپل ملگري سره خبرې کوي. بیا به حضرت موسیٰ کمپ ته راستنېده، مگر د هغه ځوان مرستیال د نون زوی یوشع به په څپمه کې پاتې کېده.

حضرت موسیٰ د څښتن جلال ویني

(١٢) حضرت موسیٰ څښتن ته وفرمایل: >ته ماته وایې چې دغه قوم بوځه، خو دا دې راته ونه ویل چې څوک راسره لېرې. تا ماته ویلي دي چې زه تا بڼه پېژنم او ستا څخه خوشاله یم. (١٣) که چېرې ته زما څخه خوشاله یې، نو ماته دې خپل پلانونه ووايه، ترڅو تا وپېژنم او همپشه دې خوشاله کړم. دا مه هېروه چې دا قوم ستا خپل قوم دی.<

١٤) څښتن په ځواب کې وفرمايل: <زه به په خپله ستا سره لار شم او بری به درکړم.>

١٥) حضرت موسیٰ هغه ته وفرمايل: <که چېرې ته زمونږ سره نه ځي، نو مونږ مه مجبوروه چې له دې ځای څخه لار شو. > ١٦) خو که چېرې ته زمونږ سره لار شي، نو هرڅوک به په دې پوه شي چې ته د خپل قوم او زما څخه خوشاله يې. په دې ډول به د دنیا د نورو ټولو قومونو څخه زمونږ فرق وشي.>

١٧) څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: <کومه غوښتنه چې تا کړې ده زه به هماغسې وکړم، ځکه چې زه تا ډېر ښه پېژنم او ستا څخه خوشاله يم.>

١٨) بيا حضرت موسیٰ وفرمايل: <اوس دې خپل جلال ماته وښايه.>

١٩) څښتن په ځواب کې وفرمايل: <زه به ستا په مخکې تېر شم او ته به زما شان او شوکت وگورې او خپل پاک نوم به درته ووايم. زه څښتن يم او په چا باندې چې وغواړم رحم وکړم نو په هغوی باندې رحم کوم او په چا باندې چې وغواړم مهربانه شم نو په هغوی باندې مهرباني کوم.>

٢٠) هغه زياته کړه: <خو تا نه پرېږدم چې زما منځ ووينې، ځکه هيڅوک نه شي کولی چې زما منځ وويني او ژوندی پاتې شي.> ٢١) بيا څښتن وفرمايل: <دلته زما په خوا کې يو ځای شته، ته کولی شي چې په يو گټ باندې ودرېږې. > ٢٢) کله چې زما جلال تېرېږي، زه به تا د گټ په يو چاود کې واچوم او په خپل لاس به دې پټ کړم ترڅو زه تېر شم. > ٢٣) بيا به زه خپل لاس لېږي کړم او ته به زما شا ووينې، مگر منځ به مې ونه وينې.>

د تېرو نوې لوحې

۳۴

۱) خښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: <د اولنیو لوحو په شان د تیرو دوه لوحې تیارې

کړه، زه به په هغو باندې هغه خبرې ولیکم چې په اولنیو لوحو باندې لیکل شوې وې او تا ماتې کړې. ۲) سبا سهار تیار اوسه او د سینا غره ته راوځېږه او د غره په سر باندې ماته ځان حاضر کړه. ۳) ستا سره دې هیڅوک نه راځي او په غره باندې دې په هیڅ ځای کې څوک ونه لیدل شي، حتی رمې او پادې دې هم د غره په لمنه کې نه څري. < ۴) نو حضرت موسیٰ د خښتن د امر سره سم د اولنیو لوحو په شان دوه د تیرو لوحې تیارې کړې. هغه سهار وختي پاڅېده او لوحې یې د ځان سره واخیستلې او د سینا غره ته پورته شو.

۵) بیا خښتن په ورپېڅ کې رابنکته شو او د هغه سره هلته ودرېد او خپل مقدس نوم یې خښتن اعلان کړ. ۶) بیا خښتن د حضرت موسیٰ په مخ کې تېر شو او دا غږ یې وکړ: <زه خښتن یعنې خښتن خدای یم، زه خواخوږی او مهربانه خدای یم. په اسانۍ سره نه په قهر پرم او ډېره مینه او وفاداري کوم. ۷) د زرگونو خلکو سره دوامداره مینه کوم او زه بدې، سرغړونه او گناه بڅښم. خو گناهکاران هیڅکله بې سزا نه پرېږدم او د پلرونو د گناه سزا به د هغوی اولادونو او لمسیو ته تر دریم او څلورم نسله پورې ورکړم.>

۸) حضرت موسیٰ سمدستي په ځمکه پرېوت او په سجده شو. ۹) هغه وفرمایل: <ای خښتنه، که چېرې ته په رښتیا سره زما څخه خوشاله یې، نو ستا څخه غوښتنه کوم چې زموږ سره لاړ شه. که څه هم دا قوم سرزوری دی، خو ته زموږ بدې او گناه وڅښه او موږ د خپل قوم په توگه قبول کړه.>

څښتن د اسراييلو سره خپل لوظ نوی کوي

(هجرت ۲۳: ۱۴ - ۱۹ او تثنيه ۷: ۱ - ۵، ۱۶: ۱ - ۱۷)

۱۰) بيا څښتن حضرت موسیٰ ته وفرمايل: **حزه اوس د اسراييلو د خلکو سره يو لوظ کوم. زه به د هغوی په منځ کې داسې عجيبه کارونه وکړم چې د دې ټولې دنيا په هيڅ يو قوم کې شوي نه وي. کوم خلک چې تاسو يې په منځ کې اوسېږئ، هغوی به وويني چې زه څښتن ستاسو دپاره څومره هيبتناکه کارونه کوم. ۱۱) نن چې زه تاسو ته کوم حکمونه درکوم هغو ته غاړه کېږدئ. نو بيا به زه اموريان، کنعانيان، حيتيان، فرزبان، حويان او ييوسيان ستاسو له مخې څخه لېرې کړم. ۱۲) کوم وطن ته چې تاسو روان يئ، پام کوئ چې د هغه وطن له اوسېدونکو سره کوم تړون ونه کړئ. که نه، نو د هغوی په دام کې به راگېر شئ. ۱۳) د هغوی د قربانۍ ځايونه وران کړئ، هغه لويې تيرې چې د عبادت دپاره استعمالېږي ماتې کړئ او د اشيره بتان يې راوغورزوئ.**

۱۴) د بل خدای عبادت مه کوئ، ځکه څښتن چې نوم يې غيرتي دی، هغه غيرتي خدای دی. ۱۵) پام کوئ چې د هغه وطن د اوسېدونکو سره کوم تړون ونه کړئ، ځکه کله چې هغوی د خپلو خدايانو عبادت کوي او قرباني ورته وړاندې کوي، نو تاسو ته به هم بلنه درکړي او تاسو به بې لارې کړي ترڅو د هغوی قربانۍ وخورئ. ۱۶) که چېرې تاسو د هغوی لورگانې خپلو زامنو ته په نکاح کړئ نو څرنگه چې هغوی د خپلو خدايانو عبادت کوي، نو ستاسو زامن به هم خپلې لارې ته راواړوي.

۱۷) خپلو ځانونو ته د فلز څخه بتان مه جوړوئ.

۱۸) د فطيرې ډوډۍ اختر ولمانځئ. لکه څنگه چې ما په تاسو باندې امر کړی دی، اووه ورځې فطيره ډوډۍ وخورئ. دا کار د اييب په مياشت کې په ټاکل شوي وخت وکړئ، ځکه چې په دې

مياشت کې تاسو له مصر څخه راووتلئ.

١٩ ستاسو په کورنيو کې هر اولني پيدا شوي نران او ستاسو د رمو او پادو اولني زېږېدل شوي نران بچي زما دي. ٢٠ اولني زېږېدل شوي خر د يو وري سره بدل کړئ، مگر که چېرې تاسو هغه بدل نه کړ، نو د هغه خر اورمېر مات کړئ. خپل ټول اولني زامن بېرته په بيه واخلي.

هيڅوک دې ماته تش لاس رانه شي.

٢١ شپږ ورځې کار وکړئ. مگر په اوومه ورځ آرام وکړئ، حتی د قلبي او لو په وخت کې هم بايد کار ونه کړئ.

٢٢ کله چې تاسو د غنمو د اولني حاصل لو کول شروع کوئ نو د لو کولو اختر ولمانځئ او د حاصل د راټولولو اختر په مني کې ولمانځئ.

٢٣ ستاسو ټول نارينه بايد په کال کې درې ځلې د اسراييلو څښتن خدای ته د عبادت دپاره راشي. ٢٤ کله چې تاسو په هر کال کې درې ځلې د خپل څښتن خدای حضور ته د عبادت دپاره راځئ نو هيڅوک به په تاسو باندې حمله نه کوي او ستاسو جايداد به نه نيسي. زه به هغه قومونه چې ستاسو په مقابل کې ودريري لېرې کړم او ستاسو سيمه به پراخه کړم.

٢٥ کله چې تاسو ماته يو حيوان قرباني کوئ نو هغه د خميرې ډوډۍ سره مه وړاندې کوئ. کوم حيوان چې د فسحې په اختر کې حلاليري، د هغه د غوښې څخه تر سهاره پورې هيڅ شی مه ساتئ.

٢٦ هر کال د خپل څښتن خدای کور ته د خپل اولني حاصل ډېرې ښې غلې دانې راوړئ.

يو سپرلی د خپلې مور په شيدو کې مه پخوئ.

٢٧ خښتن حضرت موسى^۱ ته وفرمايل: <دا خبرې وليکه، ځکه چې دا د هغه لوح شرطونه دي

چې ستا سره او د اسراييلو د قوم سره مې کړې دي.> ٢٨ حضرت موسى^۱ خلوښت شپې او خلوښت ورځې د خښتن سره په غره کې پاتې شو، په دې ټوله موده کې هغه نه څه وڅښل او نه يې څه وخورل. هغه د لوح خبرې يعنې لس حکمونه په لوحو باندې وليکل.

حضرت موسى^۱ د سينا د غره څخه راكوزيږي

٢٩ کله چې حضرت موسى^۱ د تيږو د دوو لوحو سره چې حکمونه ورباندې ليکل شوي وو د سينا له غره څخه رابښکته شو، نو د هغه مخ ځلېده، ځکه چې هغه د خښتن سره خبرې کړې وې خو هغه ورڅخه خبر نه و. ٣٠ کله چې حضرت هارون او د اسراييلو خلکو د حضرت موسى^۱ مخ وليد چې ځليږي نو هغوی له وېرې حضرت موسى^۱ ته ورنژدې نه شول. ٣١ مگر حضرت موسى^۱ هغوی راوغوښتل. نو حضرت هارون او د قوم ټول مشران حضرت موسى^۱ ته ورغلل او حضرت موسى^۱ د هغوی سره خبرې وکړې. ٣٢ وروسته ټول اسراييليان حضرت موسى^۱ ته نژدې ورغلل او حضرت موسى^۱ هغوی ته هغه ټول حکمونه ورکړل کوم چې خښتن هغه ته د سينا په غره باندې ورکړي وو. ٣٣ کله چې حضرت موسى^۱ د هغوی سره خپلې خبرې خلاصې کړې، هغه خپل مخ په پردې باندې پټ کړ. ٣٤ مگر کله به چې حضرت موسى^۱ مقدسې خېمې ته ورننوته چې د خښتن سره خبرې وکړي، نو خپله پرده به يې لېرې کوله. چې کله به هغه راووت، نو خلکو ته به يې د خښتن حکمونه بيانول ٣٥ او هغوی به ليدل چې د حضرت موسى^۱ مخ ځليږي. تر هغه وخته پورې چې هغه به بيا خښتن ته د خبرو کولو دپاره تله، نو په خپل مخ باندې به يې پرده اچوله.

د سبت دپاره مقررات

۳۵ (۱) حضرت موسیٰ د اسراییلو ټول قوم سره راغونډ کړ او ورته ویې فرمایل: >دا د خښتن حکمونه دي چې تاسو به ورباندې عمل کوئ: (۲) تاسو باید په هفته کې شپږ ورځې کار وکړئ، مگر په اوومه ورځ چې د خښتن مقدسه ورځ ده ارام وکړئ. هرڅوک چې په هغې ورځ کار وکړي، هغه دې ووژل شي. (۳) حتی د سبت په ورځ په خپلو کورونو کې اور هم مه بلوئ.<

د مقدسې خېمې دپاره نذرانې

(هجرت ۲۵: ۱ - ۹)

(۴) حضرت موسیٰ د اسراییلو ټول قوم ته وفرمایل: >خښتن داسې امر کړی دی: (۵) څه چې تاسو لری د هغو څخه د خښتن دپاره یوه نذرانه یوسی. هرڅوک چې په خپله خوښه خښتن ته نذرانې راوړي نو دا نذرانې دې راوړي: سره زر، سپین زر او برنج، (۶) ښه کتان او آبی، بانجانې او سرې وړی، هغه ټوکر چې د وزو د وړیو څخه جوړ شوی وي، (۷) سره رنگ شوي د پسه پوستکي، ښه خرمن، د غز لرگی، (۸) د خراغونو دپاره تېل، د مسح کولو د تېلو او د خوشبویې دپاره مسالې، (۹) سلیماني تیرې او نورې قیمتي تیرې چې د مشر کاهن په مقدس پېشبند او د هغه په سینه پوښ باندې ولگول شي.

د مقدسې خېمې دپاره سامان

(هجرت ۳۹: ۳۲ - ۴۳)

(۱۰) په تاسو کې چې څومره ماهر خلک دي هغوی دې راشي او هغه ټول شيان دې جوړ کړي چې خښتن یې امر کړی دی: (۱۱) لکه مقدسه خېمه او د هغې پوښونه، چنگکونه، چوکاټونه، اړمونه، ستنې او پایې، (۱۲) د لوظ صندوق او د هغه میلې او د هغه سرپوښ چې کفاره ورباندې ادا کېږي او پرده چې هغه ورباندې پټېږي، (۱۳) میز د پایو او ټول سامان سره او مقدسه ډوډی، (۱۴)

د رڼا دپاره خراغدان د هغه د سامان سره، د رڼا دپاره خراغونه او تېل، (۱۵) د خوشبويي قربانگاه د هغې د ميلو سره، د مسح کولو تېل او خوشبويي، د مقدسې خېمې د دروازې دپاره پرده، (۱۶) د سوزېدونکې نذرانې د قربانۍ ځای او د هغه برنجي جالی، ميلې او ټول لوبني، برنجي تشت د پاڼې سره، (۱۷) د حويلې پردې د هغو د ستنو او پاڼو سره او د حويلې د دروازې دپاره پرده، (۱۸) د خېمې او حويلې دپاره مېخونه او رسي، (۱۹) بنکلي کالي چې په مقدس ځای کې د خدمت دپاره اغوستل کېږي، د هارون کاهن دپاره خاص لباس او د هغه د زامنو دپاره لباس چې د کاهنۍ د خدمت په وخت کې يې اغوندي.

خلک خپلې نذرانې راوړي

(۲۰) وروسته بيا د اسرايلو ټول خلک د حضرت موسیٰ د حضور څخه لارل. (۲۱) بيا هغو خلکو چې زړونو يې غوښتل چې څښتن ته نذرانې راوړي، نو هغه يې راوړلې چې په مقدسه خېمه، د عبادت په خدمتونو او د کاهنانو د کاليو په جوړولو کې ورڅخه کار واخيستل شي. (۲۲) نو ټول خلک يعنې نارينه او ښځې په خپله خوښه راغلل او هغوی د سښې گلان، غوږوالی، گوتې او غاړه کې او هر ډول د سرو زرو گانې راوړلې او څښتن ته يې وقف کړل. (۲۳) د هرچا سره چې آبي، بانجاني يا سرې وړۍ، ښه کتان، د وزو د وړيو څخه جوړ شوی ټوکر، سره رنگ شوي د پسه پوستکي يا ښې څرمنې وې هغه يې راوړلې. (۲۴) د چا سره چې سپين زر يا برنج او يا د غزلرکي وو هغه يې راوړل او څښتن ته يې د سوغات په توگه وړاندې کړل. (۲۵) هغو ټولو ښځو چې د گنډلو او اوبدلو په کار کې يې مهارت درلود آبي، بانجاني يا سرې وړۍ يا ښه کتان چې هغوی په خپله جوړ کړي وو راوړل. (۲۶) ټولو ښځو چې زړونو يې غوښتل او مهارت يې درلود، هغوی به د وزو د وړيو څخه تارونه جوړول او اوبدل به يې. (۲۷) مشرانو سليماني تيرې او نور غمي راوړل چې په مقدس پېښند او سينه پوښ باندې ولگول شي. (۲۸) همدارنگه هغوی د خراغونو دپاره تېل

راوړل او خوشبويه مسالې يې راوړلې چې د خوشبويي او مسح کولو د تېلو سره ګډ شي. (۲۹) د اسراييلو ټولو نارينه او ښځو چې غوښتل يې د هغه کار دپاره خپلې نذرانې راوړلې چې څښتن د حضرت موسیٰ په وسيله هغوی ته حکم کړی ؤ چې هغه وکړي.

بصلئيل او اھوليا ب

(هجرت ۳۱: ۱ - ۱۱)

(۳۰) بيا حضرت موسیٰ اسراييليانو ته وفرمايل: <گورئ، څښتن بصلئيل د اوري زوی او د حور لمسی د يهودا له قبيلې څخه انتخاب کړی دی. (۳۱) څښتن هغه د خپل روح څخه ډک کړی دی او په هر ډول هنري کار کې يې ورته مهارت، توان او پوهه ورکړې ده. (۳۲) هغه کولی شي چې د سرو زرو، سپينو زرو او برنجو څخه ښکلي شيان جوړ کړي، (۳۳) تيرې پرې کړي او تيارې يې کړي، د لرګيو کار او هر ډول هنري کار وکړي. (۳۴) څښتن هغه او د دان د قبيلې د اخيسامک زوی اھوليا ب دواړو ته دا توان ورکړی دی چې نورو ته خپل هنر ورزده کړي. (۳۵) هغه ورته په هر قسم کار کې مهارت ورکړی دی چې د زرګرانو، نقشه جوړوونکو، د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان د ګلدوزانو او اوبدونکو په توګه کار وکړي. هغوی کولی شي چې هر قسم کارونه وکړي او هغوی تکړه نقشه جوړوونکي دي.

۳۶ (۱) بصلئيل، اھوليا ب او نور کارګران چې څښتن ورته مهارت او پوهه ورکړې ده د څښتن د حکم سره سم به مقدسه خېمه جوړه او تياره کړي.>

خلک زياتې نذرانې راوړي

(۲) بيا حضرت موسیٰ بصلئيل او اھوليا ب او ټول ماهر خلک چې څښتن ورته توان ورکړی ؤ او

غوښتل يې چې کار وکړي، راوغوښتل چې راشي او کار شروع کړي. (۳) هغوی د حضرت موسیٰ^۱ خڅه هغه ټولې نذرانې چې د اسراييلو خلکو د مقدسې خېمې د جوړولو د کار دپاره راوړې وې واخيستلې. خو خلکو به حضرت موسیٰ^۱ ته هر سهار د رضاکاری نذرانې راوړلې. (۴) نو هغو ټولو ماهرو کسبگرو چې په مقدسې خېمې باندې يې کار کاوه، خپل کار پرېښود (۵) او حضرت موسیٰ^۱ ته يې وويل: >د هغه کار دپاره چې څښتن يې امر کړی دی، خلک له ضرورت خڅه زياتې نذرانې راوړي.<

(۶) بيا حضرت موسیٰ^۱ حکم وکړ او هغوی دا خبره ټول کمپ ته ورسوله: >هيڅ سړی يا ښځه دې د مقدسې خېمې دپاره نور هيڅ شی د نذرانې په توگه نه راوړي.< نو خلک نور د نذرانو د راوړلو خڅه منع کړای شول، (۷) ځکه څه چې مخکې راوړل شوي وو، هغه د ټول کار د بشپړولو دپاره ډېر وو.

د مقدسې خېمې جوړېدل

(هجرت ۲۶: ۱ - ۳۷)

(۸) د کارگرانو خڅه ټولو ماهرو نفرو د ښه کتان او د آبي، بانجاني او سرو وړيو د لسو پردو خڅه مقدسه خېمه جوړه کړه او په هغو کې يې د کروبيانو نقش گلدوزي کړی ؤ. (۹) د ټولو پردو اندازه يوشان وه، دولس متره اوږدې او دوه متره پلنې وې. (۱۰) د دې پردو خڅه پنځه پردې سره يوځای شوې او يوه جوړه ورڅخه جوړه شوه او دوهمه جوړه د نورو پنځو خڅه جوړه شوه. (۱۱) هغوی په هره جوړه کې د بيروني پردې په څنډه باندې د آبي رنگه ټوټې کړې گانې جوړې کړې. (۱۲) همدارنگه هغوی پنځوس کړې گانې په يوې پردې باندې او پنځوس د بلې جوړې په اخرنۍ پردې باندې په داسې ډول جوړې کړلې چې هغه کړې گانې يو بل ته مخامخ وي. (۱۳) بيا هغوی پنځوس د سرو زرو چنگکونه جوړ کړل او د پردو د دوه جوړو په يوځای تړلو کې يې ورڅخه کار

واخيست، ترخو ټوله يوه خېمه ورڅخه جوړه شي.

١٤ هغوی د مقدسې خېمې د پوښ دپاره د وزو د وړيو څخه پردې جوړې کړې چې ټولې يوولس دانې وې. ١٥ يوولس واړه پردې په يوه اندازه وې، يعنې ديارلس متره اوږدې او دوه متره پلنې وې. ١٦ هغوی پنځه پردې په يوه جوړه کې سره يوځای کړې او نورې شپږ يې په بله جوړه کې. ١٧ بيا يې پنځوس کړۍ گانې د يوې جوړې د اخرنۍ پردې په څنډه کې جوړې کړلې او د بلې جوړې د اخرنۍ پردې په څنډه کې يې همداسې جوړې کړلې. ١٨ د برنجو پنځوس چنگکونه يې جوړ کړل او په کړۍ گانو کې يې واچول چې خېمه يوځای سره وتړي. ١٩ بيا يې د خېمې دپاره د پسه د داسې پوستکي څخه پوښ جوړ کړ چې سور رنگ ورکړل شوی ؤ او په هغه باندې يې د ښې څرمنې څخه يو پوښ جوړ کړ.

٢٠ هغوی د خېمې دپاره د غز د لرگي څخه ولاړ چوکاټونه جوړ کړل. ٢١ هر چوکاټ څلورنيم متره اوږد او پنځه شپېته سانتي پلن ؤ، ٢٢ دوه يوشان نښلونکې تختې يې درلودلې، ترڅو چوکاټونه سره يوځای شي. ٢٣ ټولو چوکاټونو دا تختې درلودلې. هغوی د خېمې د جنوب خوا دپاره شل چوکاټونه جوړ کړل، ٢٤ او څلوېښت د سپينو زرو پايې يې جوړې کړې چې وړلاندې شي، د هر چوکاټ لاندې دوه دوه پايې وې، د دې دپاره چې دوه تختې يې ونيسي. ٢٥ هغوی د بلې خوا يعنې د خېمې د شمال خوا دپاره شل چوکاټونه جوړ کړل، ٢٦ او څلوېښت د سپينو زرو پايې يې جوړې کړلې چې د هر چوکاټ لاندې دوه دوه وي. ٢٧ د خېمې د شا دپاره يې چې د لوېديځ خواته وه، شپږ چوکاټونه جوړ کړل، ٢٨ او دوه چوکاټونه يې د خېمې د کنجونو دپاره جوړ کړل کوم چې شاته وو. ٢٩ په دغو دوو کنجونو کې هغه چوکاټونه د بېخ څخه نيولې تر سره پورې سره يوځای وو او په يوې کړۍ کې لگول شوي وو، دا دواړه يوشان وو. ٣٠ نو اته چوکاټونه او شپاړس د سپينو زرو پايې وې، د هر چوکاټ لاندې دوه دوه پايې وې.

٣١ هغوی د غز د لرگي څخه پنځلس اړمونه جوړ کړل، پنځه يې د هغو چوکاتونو دپاره جوړ کړل چې د خېمې په يوې خوا باندې وو، ٣٢ پنځه د هغو چوکاتونو دپاره چې په بلې خوا باندې وو او پنځه د هغو چوکاتونو دپاره چې شاته د لوبديخ خواته په آخر سر کې وو. ٣٣ منځنی اړم چې د چوکاتونو تر نيمايي پورې ايښودل شوی ؤ، هغه د خېمې د يو سر څخه تر بل سره پورې غزېدلی ؤ. ٣٤ چوکاتونو ته يې د سرو زرو پوښ ورکړ او د سرو زرو کړيو سره يې ولگول چې اړمونه ونيسي. همدارنگه هغوی اړمونو ته هم د سرو زرو پوښ ورکړ.

٣٥ هغوی د ښه کتان او آبي، بانجاني او سرو وړيو څخه يوه پرده جوړه کړه او په هغې کې يې د کروييانو نقش گلدوزي کړی ؤ. ٣٦ د هغې دپاره يې د غز د لرگي څخه څلور ستنې جوړې کړې او د سرو زرو پوښ يې ورته ورکړ او د هغو دپاره يې د سرو زرو چنگکونه جوړ کړل او څلور پایې يې ورته جوړې کړې. ٣٧ هغوی د خېمې د دروازې دپاره د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان څخه يوه پرده جوړه کړه چې گلدوزي په کې شوې وه. ٣٨ د دې پردې دپاره هغوی پنځه ستنې جوړې کړې چې د چنگکونو سره لگېدلې وې، د هغو سرونو او سيخونو ته يې د سرو زرو پوښ ورکړ او د ستنو دپاره يې پنځه برنجي پایې جوړې کړې.

د لوظ صندوق

(هجرت ٢٥: ١٠ - ٢٢)

٣٧ بصلييل د غز د لرگي څخه د لوظ صندوق جوړ کړ چې يو متر او لس سانتي اوږد ؤ، پنځه شپېته سانتي پلن ؤ او پنځه شپېته سانتي لوړ ؤ. ٣٨ د هغه منځنی او بيرونی برخې ته يې د سوچه سرو زرو پوښ ورکړ او د هغه گردچاپېره خنډه يې د سرو زرو څخه جوړه کړه. ٣٩ د هغه دپاره يې څلور د سرو زرو کړي گانې جوړې کړې او د هغه په څلورو پایو باندې يې وتړلې، چې دوه کړي گانې يې په يو خوا او دوه په بلې خوا وې. ٤٠ بيا هغه د غز د لرگي څخه ميلې جوړې

کړې او د سرو زرو پوښ يې ورته ورکړ. (۵) ميلي يې هغو کړيو ته د وړلو دپاره ورننويستلې چې د صندوق په څنگونو کې وې. (۶) د سوچه سرو زرو څخه يې د صندوق سرپوښ چې کفاره ورباندې ادا کېږي جوړ کړ چې يو متر او لس سانتي اوږد ؤ او پنځه شپېته سانتي پلن ؤ. (۷) بيا هغه د سرپوښ په سرونو کې د ټکول شويو سرو زرو څخه دوه کروبيان جوړ کړل. (۸) يو کروب يې په يو سر او دوهم کروب يې په بل سر کې جوړ کړ، په دوو سرونو کې يې د سرپوښ سره کروبيان د سرو زرو د يوې ټوټې څخه جوړ کړل. (۹) د کروبيانو وزرونه د دې دپاره پورته خپاره وو چې په سرپوښ باندې سيوری وکړي. کروبيان يو بل ته مخامخ وو او د سرپوښ خواته يې کتل.

د مقدسې ډوډۍ دپاره مېز

(هجرت ۲۵: ۲۳ - ۳۰)

(۱۰) بصلئيل د غز د لرگي څخه يو داسې مېز جوړ کړ چې نوي سانتي اوږد ؤ، پنځه څلورېنښت سانتي پلن ؤ او پنځه شپېته سانتي لوړ ؤ. (۱۱) بيا يې هغه ته د سوچه سرو زرو پوښ ورکړ او د هغه ګردچاپېره څنډه يې د سرو زرو څخه جوړه کړه. (۱۲) همدارنگه د هغه ګردچاپېره يې يو چوکاټ جوړ کړ چې پراخوالی يې پنځه اويا ملي متره ؤ او په چوکاټ باندې يې د سرو زرو څنډه جوړه کړه. (۱۳) هغه د مېز دپاره څلور د سرو زرو کړۍ ګانې جوړې کړې او په هغو څلورو کنجونو کې يې وتړلې چېرته چې څلور يايې وې. (۱۴) کړۍ ګانې چوکاټ ته نژدې وې، د دې دپاره چې هغه ميلې ونيسي چې د مېز په وړلو کې ورڅخه کار اخيستل کېده. (۱۵) د مېز د وړلو ميلې د غز د لرگي څخه جوړې شوې وې او د سرو زرو پوښ ورته ورکړل شوی ؤ. (۱۶) هغه ټول شيان چې په مېز باندې ايښودل کېدل يعنې کاسې، قابونه او د څښلو د نذرانو دپاره منگي او جامونه د سوچه سرو زرو څخه جوړ شول.

١٧ بصلئيل د سوچه سرو زرو څخه يو خراغدان جوړ كړ او د هغه پايه او ميله، د هغه د پيالو په شان گلان، غوتۍ گانې او گلپانې يې د ټكول شويو سرو زرو څخه جوړ كړل. هغه ټول شيان د يوې ټوټې سرو زرو څخه جوړ شوي وو. ١٨ شپږ څانگې د خراغدان د څنگونو څخه غزېدلې وې، يعنې درې د يو څنگ څخه او درې د بل څخه. ١٩ درې پيالې چې شكل يې د بادام د گل په شان ؤ، د غوتيو او گلپانو سره په يوې څانگې باندې وې، درې په بلې څانگې باندې او په همدې ډول د شپږو واړو څانگو دپاره وې چې د خراغدان څخه غزېدلې وې. ٢٠ په خپله په خراغدان باندې څلور د بادام د گل په شان پيالې وې، د غوتۍ گانو او گلپانو سره. ٢١ يوه غوتۍ د څانگو د اولې جوړې لاندې وه چې د خراغدان څخه غزېدلې وه، دوهمه غوتۍ د دوهمې جوړې لاندې وه او دريمه غوتۍ د دريمې جوړې لاندې وه يعنې ټولې شپږ څانگې وې. ٢٢ غوتۍ گانې، څانگې او خراغدان د ټكول شويو سوچه سرو زرو د يوې ټوټې څخه وو. ٢٣ د خراغدان دپاره يې اووه خراغونه جوړ كړل او پلته پاكوونكي او پتنوسونه يې د سوچه سرو زرو څخه جوړ كړل. ٢٤ هغه د خراغدان او د هغه د ټول سامان په جوړولو كې د څلوردېرشو كيلوگرامه سوچه سرو زرو څخه كار واخيست.

د خوشبويۍ د سوزولو قربانگاه

(هجرت ۳۰: ۱ - ۵، ۲۲ - ۳۸)

٢٥ بصلئيل د غز د لرگي څخه د خوشبويۍ د سوزولو دپاره يوه قربانگاه جوړه كړه. هغه څلور كنجه وه، پنځه څلوېښت سانتي اوږده وه او پنځه څلوېښت سانتي پلنه وه او نوي سانتي لوړه وه. د هغې برجونه چې په څلورو كنجونو كې وو، هغه د قربانگاه سره د يوې ټوټې لرگي څخه جوړ شول.

۲۶ د هغې پاسنی برخې، خلور واړو خواو او برجونو ته يې د سرو زرو پوښ ورکړ او د هغه گردچاپېره خنډه يې د سرو زرو څخه جوړه کړه. ۲۷ د خنډې لاندې د قربانگاه دپاره يې دوه د سرو زرو کړۍ گانې جوړې کړې، يعنې په دواړو خواو باندې يې يوه يوه جوړه کړه چې هغه ميلې ونيسي چې د هغې په وړلو کې ورڅخه کار اخيستل کېږي. ۲۸ هغه ميلې د غز د لرگي څخه جوړې کړې او د سرو زرو پوښ يې ورته ورکړ.

۲۹ همدارنگه بصلئيل د مسح کولو دپاره مقدس تېل او د خوشبویي دپاره سوچه مسالې جوړې کړې لکه څنگه چې يو عطر جوړوونکی يې جوړوي.

د سوزېدونکې نذرانې د قربانۍ ځای

(هجرت ۲۷: ۱ - ۸)

۳۸ ۱ بصلئيل د غز د لرگي څخه يو د قربانۍ ځای جوړ کړ چې يو متر او دېرش سانتي لور ؤ. هغه خلور کنجه ؤ، دوه متره او شل سانتي اوږد ؤ او دوه متره او شل سانتي پلن ؤ. ۲ هغه د خلورو کنجونو دپاسه برجونه جوړ کړل چې هغه د قربانگاه سره ټول د يوې ټوټې لرگي څخه جوړ شول او ټولو ته يې د برنجو پوښ ورکړ. ۳ د هغه ټول سامان يې د برنجو څخه جوړ کړ، يعنې د ايرود لېرې کولو لوبني او د هغه بېلچې، د وينې د شيندلو کاسې، د غوښې قاشق پنجې او د اور لوبني. ۴ هغه يوه د برنجو جالی جوړه کړه او د قربانۍ د ځای د خنډې لاندې يې کېښودله، ترڅو د قربانگاه تر نيمايي پورې ورسېږي. ۵ د دې دپاره يې د برنجو کړۍ گانې جوړې کړې چې د جالی د خلورو کنجونو ميلې ونيسي. ۶ د غز د لرگي څخه يې د وړلو ميلې جوړې کړې او د برنجو پوښ يې ورته ورکړ. ۷ او د قربانۍ د ځای د دواړو اړخونو په کړيو کې يې ولگولې. د قربانۍ ځای د تختو څخه جوړ شوی ؤ او تش ؤ.

د برنجي تشت جوړول

(هجرت ۳۰: ۱۸)

۸ بصلئیل برنجي تشت او د هغه برنجي پایه د هغو بڼځو د برنجي آئینو څخه جوړ کړل چې د مقدسې خېمې په دروازه کې یې خدمت کاوه.

د مقدسې خېمې حویلی

(هجرت ۲۷: ۹ - ۱۹)

۹ بصلئیل د مقدسې خېمې دپاره یوه حویلی جوړه کړه. جنوب خوا یې پنځه څلوېښت متره اوږده وه او د ښه کتان پردې یې درلودلې، چې د برنجو په شلو پایو کې د شلو برنجي ستونو په وسیله تینګې شوې وې، چې د سپینو زرو څخه جوړ شوي چنگکونه او سیخونه په کې وو. ۱۱ حویلی د شمال خواته هم همداسې وه.

۱۲ د حویلی په لوېدیځه خوا کې پردې وې چې دوه ویشت متره اوږدې وې او لس ستونې او پایې یې درلودلې چې د سپینو زرو څخه جوړ شوي چنگکونه او سیخونه ورسره وو. ۱۳ ختیځې خواته یعنی هغه ځای کې چې د ننوتلو دروازه وه، هم حویلی دوه ویشت متره پلنه وه. ۱۴ - ۱۵ د دروازې دواړو خواو ته د درې ستونو او پایو سره اووه متره پردې وې. ۱۶ د حویلی گردچاپیره ټولې پردې د ښه کتان څخه جوړې شوې وې. ۱۷ د ستونو دپاره چې کومې پایې وې، هغه د برنجو څخه جوړې شوې وې او چنگکونه، سیخونه او د ستونو د سرونو پوښونه د سپینو زرو څخه جوړ شوي وو. د حویلی گردچاپیره ټولې ستونې د سپینو زرو د سیخونو سره نښلول شوې وې.

۱۸ د حویلی د دروازې پرده د آبي، بانجاني او سرو وړیو او د ښه کتان څخه جوړه شوې وه او گلدوزي په کې شوې وه. هغه نهه متره اوږده او د حویلی د پردو په شان دوه متره او شل سانتی لوړه

۱۹. هغه په څلورو داسې ستنو باندې ټينگه شوې وه چې په څلورو برنجي پايو کې وې. چنگکونه، د سرونو پوښونه او سيخونه يې د سپينو زرو څخه جوړ شوي وو. (۲۰) د خېمې او د هغې د گردچاپېره حويلې ټول مېخونه برنجي وو.

هغه فلزات چې په مقدسه خېمه کې ورڅخه کار اخيستل شوی و

۲۱. دا هغه لست دی چې د فلزاتو هغه اندازه په کې ده چې په مقدسه خېمه کې په هغه ځای کې ورڅخه کار واخيستل شو چې د تېرو دوه لوحې چې لس حکمونه ورباندې ليکل شوي وو ساتل شوي وې. د لست فرمايش حضرت موسی^۱ ورکړی و او هغو لايوانو جوړ کړ چې د حضرت هارون کاهن د زوی ايتامار تر لارښودنې لاندې يې کار کاوه.

۲۲. د يهودا د قبيلې بصلئيل د اوري زوی او د حور لمسي هغه ټول شيان جوړ کړل چې د هغو د جوړولو امر څښتن په حضرت موسی^۱ باندې کړی و. (۲۳) د هغه سره د دان د قبيلې د اخيسامک زوی اهوлияب و، هغه يو کسبگر او طرح کوونکی و او د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان گلدوز و.

۲۴. د هغو ټولو سرو زرو وزن چې خلکو څښتن ته وقف کړي وو او د مقدس ځای په کار کې ورڅخه کار واخيستل شو زر کيلوگرامه و. دا د هغه وزن په مطابق وو چې په مقدس ځای کې ورڅخه کار اخيستل کېده. (۲۵) د هغو سپينو زرو اندازه چې د اسراييلو د قوم د هغو خلکو څخه ترلاسه شول چې په سرشمېرنه کې شمېرل شوي وو، ۳۴۲۵ کيلوگرامه وه، د هغه وزن په مطابق چې په مقدس ځای کې ورڅخه کار اخيستل کېده. (۲۶) د نفر په سر يو مثقال راتله، (دا مثقال د مقدس ځای د مثقال په مطابق و)، ټول خلک چې شمېرل شوي وو او عمر يې د شلو کالو څخه زيات و، ټول ۶۰۳۵۵۰ نفره وو. (۲۷) د سپينو زرو څخه ۳۴۰۰ کيلوگرامه د دې دپاره استعمال شول چې د

مقدس حای او پردې دپاره سل پایې جوړې شي او د هرې پایې دپاره څلوردېرش کیلوگرامه وو. (۲۸) د پاتې پنځه ویشتو کیلوگرامو سپینو زرو څخه بصلئیل سیخونه، د ستنو دپاره چنگکونه او د هغو د سرونو دپاره پوښونه جوړ کړل.

(۲۹) د هغو برنجو اندازه چې خلکو څښتن ته وقف کړي وو، ۲۴۰۰ کیلوگرامه وه. (۳۰) هغه له دې برنجو څخه د لاندینیو شیانو په جوړولو کې کار واخیست: د مقدسې خېمې د دروازې دپاره پایې، برنجي قربانگاه او د هغې جالی او ټول لوبني، (۳۱) د گردچاپیره حویلی او د هغې د دروازې دپاره پایې او د خېمې او گردچاپیره حویلی دپاره ټول مېخونه.

د کاهنانو دپاره لباس

(هجرت ۲۸: ۱-۱۴)

۳۹ (۱) د آبي، بانجاني او سرو وړيو څخه هغوی په مقدس حای کې د خدمت کولو دپاره ښکلي کالي جوړ کړل. هغوی د حضرت هارون دپاره هم د څښتن د حکم په مطابق چې حضرت موسیٰ ته یې کړی ؤ، خاص لباس جوړ کړ.

(۲) هغوی د سرو زرو او د آبي، بانجاني او سرو وړيو او د ښه کتان څخه مقدس پېښند جوړ کړ.

(۳) هغوی سره زر وټکول او نری پانې یې ورڅخه جوړې کړې او تارونه یې ورڅخه پرې کړل

چې په آبي، بانجاني او سرو وړيو او ښه کتان کې ورڅخه کار واخیستل شي، دا د یو ماهر کسبگر

کار ؤ. (۴) هغوی د مقدس پېښند دپاره د اوږې دوه تسمې جوړې کړې او د هغه په دواړو خواو

باندې یې ونښلولې چې پېښند ورسره وتړل شي. (۵) ښه او بدل شوی کمر بند چې د همدغه شان

موادو څخه جوړ شوی ؤ، هغه د مقدس پېښند سره ونښلول شو چې د یوې ټوټې په شان ښکاره

شي. هغوی دا کار د څښتن د امر سره سم چې حضرت موسیٰ ته یې کړی ؤ وکړ. (۶) هغوی

سليماني تيرې په هغو ځايونو کې ولگولې چې د سرو زرو د قابونو په شان جوړ شوي دي او په هغو باندې يې د مهر په شان د حضرت يعقوب د زامنو د نومونو نقش وويست. (۷) لکه څنگه چې څښتن په حضرت موسیٰ باندې امر کړی و هغوی هغه تيرې د مقدس پېښند د اوږې په تسمو باندې ولگولې چې د اسراييلو د دولسو قبيلو استازيتوب وکړي.

سينه پوښ

(هجرت ۲۸: ۱۵ - ۳۰)

(۸) هغوی سينه پوښ د هماغو موادو څخه جوړ کړ چې مقدس پېښند ورڅخه جوړ شوی و او هماغسې گلدوزي په کې وشوه. (۹) هغه څلور کنجه و، دوه ويشت ساتني اوږد و او دوه ويشت ساتني پلن و او دوه قاته و. (۱۰) بيا هغوی په هغه باندې څلور قطاره قيمتي تيرې ولگولې. په اول قطار کې يې يو ياقوت، يو ژير ياقوت او يو لعل ولگاوه، (۱۱) په دوهم قطار کې يې يو زمروت، يو شين ياقوت او يو الماس ولگاوه، (۱۲) په دريم قطار کې يې يوه فيروزه، يو عقيق او يو ارغواني ياقوت ولگاوه، (۱۳) په څلورم قطار کې يې يو شينکی ياقوت، يوه سليماني تيره او يو يشم ولگاوه. هغه په داسې ځايونو کې ولگول شول چې د سرو زرو د قابونو په شان جوړ شوي دي. (۱۴) دولس تيرې وې، د حضرت يعقوب د زامنو د هر نوم دپاره يوه يوه تيره، په هرې يوې کې د يو مهر په شان نقش ايستل شوی و او د دولسو قبيلو څخه د يوې قبيلې نوم په کې و.

(۱۵) هغوی د سينه پوښ دپاره د سوچه سرو زرو څخه داسې ځنځيرونه جوړ کړل چې د يوې رسی په شان تاو شوي وو. (۱۶) دوه د سرو زرو د قابونو په شان ځايونه او دوه د سرو زرو کړۍ گانې يې جوړې کړې او د سينه پوښ په پورتنیو کنجونو پورې يې ونښلولې. (۱۷) په دغو دوو کړيو باندې يې دوه د سرو زرو ځنځيرونه وټرل، (۱۸) او د ځنځيرونو دوه نور سرونه يې په هغو ځايونو باندې چې د سرو زرو د قابونو په شان وو وټرل او په دې ډول يې د مقدس پېښند د اوږې

د تسمو په مخکینۍ برخې باندې ونښلول. (۱۹) هغوی د سرو زرو دوه کړۍ گانې جوړې کړې او د سینه پوښ په لاندینو کنجونو پورې یې په دننۍ څنډې باندې د مقدس پېشبند په څنګ کې ونښلولې. (۲۰) دوه نورې کړۍ گانې یې جوړې کړې او د اوږې د تسمو په لاندینۍ برخه کې یې ونښلولې چې د مقدس پېشبند په مخکینۍ برخې باندې بڅی ته نژدې او د مقدس پېشبند د کمربند د پاسه وې. (۲۱) لکه څنګه چې څښتن حضرت موسیٰ ته امر کړی ؤ، هغوی د سینه پوښ کړۍ گانې د مقدس پېشبند د کړۍ گانو سره په آبي مزي باندې وتړلې چې د کمربند سره وصل شي، ترڅو سینه پوښ د مقدس پېشبند څخه لهرې نه شي.

د کاهنانو نور لباس

(هجرت ۲۸: ۳۱ - ۴۳)

(۲۲) هغه چپنه چې د مقدس پېشبند لاندې اغوستل کېدله ټوله د آبي ټوکر څخه جوړه شوه. (۲۳) د هغې په منځ کې یې د سر دپاره یو سوری پرېښود او د سوري گردچاپره یې یوه غاړه وګنډله ترڅو چپنه ونه شلیري. (۲۴) هغوی د چپنې د لمنې په څنډه باندې د آبي، بانجاني او سرو وړیو او ښه کتان څخه انار جوړ کړل. (۲۵) د سوچه سرو زرو څخه یې زنگونه جوړ کړل او هغه یې د لمنې په څنډه باندې د انارو ترمنځ ونښلول. (۲۶) لکه څنګه چې څښتن په حضرت موسیٰ باندې امر کړی ؤ زنگونه او انار د هغې چپنې د لمنې په څنډه باندې چې د خدمت کولو دپاره به اغوستل کېدله، د یو او بل ترمنځ راغلل.

(۲۷) هغوی د حضرت هارون او د هغه د زامنو دپاره د ښه کتان څخه کمیسونه جوړ کړل (۲۸) او لونګۍ، خولۍ گانې او نیکرونه یې ورته د ښه کتان څخه جوړ کړل. (۲۹) پټۍ د ښه کتان او د آبي، بانجاني او سرو وړیو څخه جوړه شوې وه او هغه ګلدوزي شوې وه، لکه څنګه چې څښتن په حضرت موسیٰ باندې امر کړی ؤ (۳۰) هغوی د سوچه سرو زرو څخه یو ګل جوړ کړ او په هغه

باندې يې د دې لغتونو يعنې خښتن ته وقف شوی يو نقش وويست لکه څنگه چې په يو مهر باندې ايستل کيږي. (٣١) لکه څنگه چې خښتن په حضرت موسیٰ باندې امر کړی ؤ هغوی هغه گل په يو آبي مزي باندې د لونگی په مخکينۍ برخې پورې وتاړه.

د کار بشپړېدل

(هجرت ٣٥: ١٠ - ١٩)

(٣٢) په دې ډول هغه ټول کار چې په مقدسې خېمې باندې روان ؤ هغه ختم شو. اسراييليانو ټول شيان د خښتن د امر سره سم چې حضرت موسیٰ ته يې کړی ؤ جوړ کړل. (٣٣) بيا هغوی دا شيان حضرت موسیٰ ته راوړل: خېمه او د هغې ټول سامان، د هغې چنگکونه، چوکاټونه، اړمونه، ستنې او پايې، (٣٤) د پسه د داسې پوستکي څخه پوښ چې سور رنگ ورکړل شوی ؤ، د ښې څرمنې پوښ او دننۍ پرده، (٣٥) د لوظ صندوق چې د تېرو لوحې په کې دي، د هغه د ميلو سره او د هغه سرپوښ چې کفاره ورباندې ادا کيږي، (٣٦) مېز د هغه د ټول سامان سره او مقدسه ډوډۍ، (٣٧) د سوچه سرو زرو څراغدان، د هغه څراغونه، د هغه ټول سامان او د څراغونو دپاره تېل، (٣٨) د سرو زرو قربانگاه، د مسح کولو تېل او خوشبويي، د مقدسې خېمې د دروازې دپاره پرده، (٣٩) برنجي قربانگاه د هغې د برنجي جالی سره، د هغې ستنې او ټول لوبښي، تښت د پايې سره، (٤٠) د حويلۍ پردې د هغو د ستنو او پايو سره او د حويلۍ د دروازې دپاره پرده، د حويلۍ دپاره رسی گانې او مېخونه، د مقدسې خېمې دپاره ټول سامان (٤١) او ښکلي کالي چې په مقدس ځای کې د خدمت دپاره اغوستل کيږي، د حضرت هارون کاهن دپاره خاص لباس او د هغه د زامنو دپاره لباس کله چې هغوی د کاهنانو په توگه خدمت کوي.

(٤٢) لکه څنگه چې خښتن په حضرت موسیٰ باندې امر کړی ؤ، اسراييليانو ټول کارونه سرته رسولي وو. (٤٣) حضرت موسیٰ ټول کار وکاته او ويې ليدل چې هغوی د خښتن د امر سره سم

د مقدسې خېمې ودرول

۴۰ (۱) بیا خښتن حضرت موسیٰ ته وفرمایل: (۲) > د اولې میاشتې په اوله ورځ مقدسه خېمه ودروه. (۳) په هغې کې د لوظ صندوق چې لس حکمونه په کې دي کېږده او هغه په پردې باندې پټ کړه. (۴) میز دننه راوړه او سامان ورباندې کېږده. همدارنگه خراغدان هم دننه راوړه او خراغونه ورباندې کېږده. (۵) د سرو زرو د خوشبویی قربانگاه د لوظ د صندوق په مخ کې کېږده او د خېمې په دروازه باندې پرده ځوړنده کړه. (۶) د سوزېدونکې نذرانې قربانگاه د مقدسې خېمې د دروازې په مخ کې کېږده. (۷) د خېمې او قربانگاه ترمنځ تښت کېږده او اوبه په کې واچوه. (۸) د هغې گردچاپېره یوه حویلی جوړه کړه او د حویلی په دروازه باندې پرده ځوړنده کړه.

(۹) د مسح کولو تېل واخله او خېمه او هرڅه چې په کې دي هغه ورباندې مسح کړه. خېمه او د هغې ټول سامان وقف کړه او هغه به مقدس شي. (۱۰) بیا د سوزېدونکې نذرانې د قربانې ځای او د هغه ټول لوبني مسح کړه. د قربانې ځای وقف کړه او هغه به په بشپړه توګه مقدس شي. (۱۱) تښت او د هغه پایه مسح کړه او وقف یې کړه.

(۱۲) هارون او د هغه زامن د مقدسې خېمې د دروازې خولې ته راوله او غسل ورته ورکړه. (۱۳) بیا هارون ته خاص لباس ورواغونده او مسح او وقف یې کړه ترڅو هغه د کاهن په توګه زما خدمت وکړي. (۱۴) د هغه زامن راوله او کمیسونه ورته ورواغونده. (۱۵) هغوی کټ مټ داسې مسح کړه لکه څنګه چې تا د هغوی پلار مسح کړ، ترڅو هغوی د کاهنانو په توګه زما خدمت وکړي. د هغوی مسح کېدل به د یو داسې کاهنتوب دپاره وي چې تل ترتله به دوام ومومي.<

١٦ حضرت موسیٰ هرڅه کټ مټ د څښتن د امر په مطابق وکړل. ١٧ نو په دوهم کال وروسته له دې چې هغوی له مصر څخه لاړل، د اولې میاشتې په اوله ورځ خېمه ودروله شوه. ١٨ کله چې حضرت موسیٰ خېمه ودروله نو د هغې پایې یې په خپل ځای کې کېښودلې. چوکاټونه یې ودرول، اړمونه یې ورننه ایستل او ستنې یې ودرولې. ١٩ لکه څنگه چې څښتن امر کړی ؤ، هغه په خېمه باندې پوښ وغورځاوه او په هغه باندې یې بیرونی پوښ واچاوه.

٢٠ هغه د تیرو دوه لوحې واخیستلې او د لوظ په صندوق کې یې کېښودلې. میلی یې د صندوق په کړۍ گانو کې واچولې او هغه سړپوښ یې ورباندې واچاوه چې کفاره ورباندې ادا کيږي. ٢١ لکه څنگه چې څښتن امر کړی ؤ، حضرت موسیٰ د لوظ صندوق خېمې ته دننه راوړ او پرده یې ځوړنده کړه. په دې ډول یې صندوق پټ کړ.

٢٢ حضرت موسیٰ مېز په خېمه کې شمال خواته د پردې څخه بیرون کېښود. ٢٣ او لکه څنگه چې څښتن امر کړی ؤ، په هغه باندې یې هغه مقدسه ډوډۍ کېښودله چې څښتن ته وړاندې کيږي. ٢٤ څراغدان یې په خېمه کې مېز ته مخامخ جنوب خواته کېښود. ٢٥ او لکه څنگه چې څښتن امر کړی ؤ، د څښتن په حضور کې یې څراغونه کېښودل. ٢٦ حضرت موسیٰ د سرو زرو قربانگاه په خېمه کې د پردې په مخ کې کېښودله. ٢٧ او لکه څنگه چې څښتن امر کړی ؤ، په هغې باندې یې خوشبویی وسوزوله. ٢٨ بیا یې پرده د خېمې په دروازه کې ځوړنده کړه. ٢٩ لکه څنگه چې څښتن امر کړی ؤ، هغه د سوزېدونکې نذرانې قربانگاه د خېمې دروازې ته نژدې ودروله او په هغې باندې یې سوزېدونکې او د غلې دانې نذرانې وړاندې کړې. ٣٠ تشت یې د خېمې او د قربانۍ د ځای ترمنځ کېښود او د مینځلو دپاره یې اوبه په کې واچولې. ٣١ او حضرت موسیٰ، حضرت هارون او د هغه زامنو به د هغه څخه د خپلو لاسونو او پښو د مینځلو دپاره کار اخیست. ٣٢ هرکله به چې هغوی خېمې ته ورننوتل یا به د قربانۍ ځای ته ورتلل، نو خپل لاسونه او پښې به یې مینځلې، لکه څنگه چې څښتن په حضرت موسیٰ باندې امر کړی ؤ. ٣٣ بیا حضرت موسیٰ د

خېمې او د قربانۍ د ځای ګردچاپېره حويلۍ جوړه کړه او د حويلۍ په دروازې باندې يې پرده ځوړنده کړه. نو حضرت موسیٰ کار پای ته ورساوه.

د څښتن جلال

(شمېر ۹: ۱۵ - ۲۳)

۳۴) بيا ورپېڅ خېمه پټه کړه او د څښتن د جلال څخه ډکه شوه. ۳۵) نو له دې کبله حضرت موسیٰ نه شو کولی چې خېمې ته ورننوزي. ۳۶) اسراييليانو به يوازې هغه وخت خپل کمپ بل ځای ته انتقالاوه چې کله به ورپېڅ د خېمې څخه پورته کېدله. ۳۷) ترڅو پورې چې ورپېڅ به هلته ولاړه وه نو هغوی به خپل کمپ نه انتقالاوه. ۳۸) د ټولو سفرونو په دوران کې ټولو اسراييليانو د ورځې له خوا د څښتن د حضور ورپېڅ د خېمې د پاسه ليدلی شوه او د شپې له خوا به يې ليدل چې په ورپېڅ کې اور بليږي.

تاسو پوښتنې لرئ؟ +1 807.700.9066

afghanbibles.org © د ختیځ افغانستان ۲۰۲۳

Copyrighted material not for reprint/publishing purposes.